

**Jaarverslag
2013**

Omslagfoto: de Zuidbroekse Molen, Amerikaanse windmolen gebouwd in 1922.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Jaarverslag 2013	7
1.1 Programmaverantwoording 2013	9
1.1.1 Exploitatierkening naar programma's	9
Programma 1: Waterveiligheid	9
Programma 2: Oppervlakte- en grondwater	14
Programma 3: Afvalwaterketen en emissies	25
Programma 4: Wegen	35
Programma 5: Omgeving en organisatie	39
1.2 Paragrafen	50
1.2.1 Paragraaf incidentele baten en lasten	50
1.2.2 Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	51
1.2.3 Waterschapsbelastingen	51
1.2.4 Weerstandsvermogen	52
1.2.5 Financiering	52
1.2.6 Verbonden partijen	53
1.2.7 Bedrijfsvoering	55
1.2.8 EMU-saldo	56
1.2.9 Topinkomens	57
1.2.10 Investerings	59
2 Jaarrekening 2013	65
Algemeen	67
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	67
2.1 Exploitatierkening naar kosten en opbrengstsoorten	71
2.2 Exploitatierkening naar programma's en kostendragers	76
2.3 Balans per 31-12-2013	77
2.3.1 Toelichting op de balans	78
2.3.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	81
2.3.3 Ondersteunende producten	84
Controleverklaring	87
Vaststelling	91

Inleiding

De begroting voor 2013, inclusief het opgenomen meerjarenperspectief, was opgesteld vanuit de ambitie om de verantwoordelijkheid voor een veilig en goed waterbeheer, ook in de toekomst uitvoerbaar en betaalbaar te houden. Daartoe is onder de titel "duurzaam financieel beheer" nieuw beleid vastgesteld waardoor meer kosten nu worden genomen en minder lasten naar de toekomst geschoven. Daardoor blijft er ook in de toekomst ruimte voor nieuwe opgaven en beleid en vermindert de kwetsbaarheid voor stijging van de, momenteel al lange tijd historisch lage, rente. Dit leidt op korte termijn tot hogere lasten, maar zowel op langere termijn, als per saldo, tot lagere kosten en dus lagere lasten voor burgers en bedrijven in ons beheersgebied. Bij de voorjaarsnota in juni is dit meerjarig beleid vastgesteld en middels een wijziging van de begroting ingevoerd. Het doel was daarbij extra lastenverhoging tegen te gaan door deze kostenverhoging nu te temperen door prioritering op waterveiligheid en extra inzet op lopende besparingsprogramma's.

In 2013 is een goede invulling gegeven aan deze ambities. Het jaar wordt afgesloten met een positief financieel saldo waarbij de geplande werkzaamheden grotendeels gerealiseerd zijn. Door minder investeringsuitgaven, vooral doordat een aantal investeringsprojecten later wordt opgeleverd en besparingen, kwamen de kosten lager uit. Het aantal projecten dat in 2013 in uitvoering was, is groot en deze hebben meer dan voorzien de inzet gevraagd van ons personeel. De resultaatgerichte projectmatige benadering heeft voor een beperkt aantal onderdelen tol geëist in de vorm dat sommige meer onderhoud gerelateerde zaken door gebrek aan capaciteit zijn vertraagd. Al met al waren de prestaties goed, getuige ook de realisering van de doelen uit het Waterbeheersplan en is de prioriteit van waterveiligheid volledig waar gemaakt.

De belastinginkomsten bleken hoger dan begroot. Hoofdoorzaak hiervan is een hoger aantal woonruimten en een minder sterk gedaalde taxatiewaarde dan was geraamd bij het vaststellen van de tarieven in november 2012. Omdat deze ramingen worden bijgesteld is dit in principe een eenmalige meevaller.

De combinatie van minder uitgaven en meer inkomsten dan gepland, geeft voor 2013 dus een positief financieel resultaat. Ten opzichte van 2012 kunnen wij vaststellen dat de uitvoering van ons zesjarige Waterbeheerplan nog beter op schema ligt. De verwachting is dat nagenoeg alle doelen aan het eind van de planperiode bereikt zijn.

Jaarverslag 2013

1.1 Programmaverantwoording 2013

Dit hoofdstuk bevat de vijf programma's, die in grote lijnen gebaseerd zijn op de thema's uit het Waterbeheerplan 2010-2015 (WBP). Elk programma is opgebouwd uit een aantal vaste elementen.

In het eerste deel is per programma weergegeven wat het programma op hoofdlijnen inhoudt en welk effect hiermee wordt beoogd.

Het tweede deel beschrijft wat gepland was in 2013 om de doelen te bereiken en wordt een beschrijving gegeven van de uitgevoerde maatregelen en prestaties in 2013. De genoemde maatregelen zijn afkomstig uit de programmabegroting en voorjaarsnota 2013.

Tot slot volgt in het derde deel een toelichting op het financieel resultaat in 2013.

1.1.1 Exploitatierkening naar programma's

Programma 1: Waterveiligheid

Inhoud programma

Het hoogheemraadschap draagt zorg voor veilige waterkeringen en bevordert de veilige inrichting van het beheersgebied. Dit houdt in:

- * het voorkomen van overstroming,
- * het beperken van de gevolgen van een overstroming,
- * het bestrijden van incidenten, calamiteiten en rampen.

Hiervoor zijn landelijke en provinciale programma's waaraan HHSK uitvoering geeft, zoals het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Deltaprogramma.

Beoogd effect

Voldoende beschermen tegen overstroming, zoveel mogelijk beperken van de gevolgen van overstromingen en in stand houden van het boezem(kade)stelsel.

Ambitie: Basisgegevens op orde

HHSK heeft voor 2013 de volgende maatregelen benoemd:

- De leggers van de boezemwaterkeringen zijn formeel vastgesteld en de beroepsprocedures zijn afgerond.

Uitvoering:
Conform

- De legger van de primaire waterkeringen is geactualiseerd en de besluitvorming is voorbereid.

Uitvoering:
De legger van de primaire waterkeringen is geactualiseerd en in concept bestuurlijk vastgesteld.

- Vastleggen van onder andere de feitelijke toestand van de waterkering in de beheersregisters. In het geografisch informatiesysteem Iris worden onder andere bomen en beplantingen, oeverconstructies (damwanden, kademuren etc.) en bebouwing (inclusief kelders) in de primaire waterkering en boezemkaden vastgelegd en beschreven. Deze gegevens vormen de basis voor het beheer en het onderhoud van de waterkeringen, alsmede de toetsing van de niet-waterkerende objecten. Daarnaast worden alle door HHSK en derden uitgevoerde onderhoudswerken in Iris vastgelegd.

Uitvoering:

Er is een nieuwe ronde van Flimap gevlogen. De inventarisatie van bomen op waterkeringen, gebaseerd op de nieuwe Flimap gegevens is opgenomen in het geo informatie systeem. Verdere verwerking en analyse volgt. De uitgevoerde onderhoudswerken worden in Iris vastgelegd.

- HHSK participeert in het proces om te komen tot een nHWBP op basis van de toetsresultaten 3^e toetsing primaire waterkeringen.

Uitvoering:

HHSK heeft 4 dijkversterkingsprojecten toegewezen gekregen in het nHWBP 2014-2019.

- HHSK legt gegevens van uitgevoerde werkzaamheden vast in het beheerregister inclusief de kleinere werkzaamheden in het kader van het dagelijks onderhoud.

Uitvoering:

Alle gegevens van de uitgevoerde werkzaamheden zijn aangeleverd bij gegevensbeheer en vastgelegd in het beheerregister.

- HHSK voert de inspecties van de primaire, regionale- en overige waterkeringen uit conform het inspectieplan en zorgt voor opvolging van de constatering, hetzij door zelf in actie te komen, hetzij door handhaving. De resultaten van de inspecties (stand van zaken van de waterkeringen) worden via een openbare rapportage bekendgemaakt .

Uitvoering:

Inspecties van de primaire, regionale- en overige waterkeringen zijn volgens planning uitgevoerd en gerapporteerd

- HHSK werkt aan het opstellen van geharmoniseerde en geactualiseerde beleidsregels voor het beheer en onderhoud van de waterkeringen. De belangrijkste beleidsregels in deze zijn:
 - * Bouwbeleid;
 - * Bomen en beplantingen;
 - * Kabels en leidingen;
 - * Uitvoeringsmethodieken.

Uitvoering:

Het bouwbeleid is geactualiseerd en wacht op definitieve bestuurlijke besluitvorming. Het beleid bomen en beplantingen wordt momenteel, in nauwe samenwerking met V&H, geactualiseerd. Wat betreft de uitvoeringsmethodieken is voor de particuliere tuinen langs de tussenboezem in Bleiswijk uitvoeringsbeleid opgesteld.

- HHSK werkt aan de eerste toetsing van de regionale waterkeringen conform het provinciale draaiboek en de geldende wet- en regelgeving. De definitieve rapportage wordt, conform gemaakte afspraken, in 2013 aangeleverd bij de provincie.

Uitvoering:

Conform uitgevoerd

Ambitie: Prominente rol bij beleidsontwikkelingen en ruimtelijke ordening aangaande waterveiligheid

- HHSK brengt zijn kennis in en wisselt deze uit door deel te nemen in landelijke en regionale overleggen/ commissies, zoals de werkgroep waterkeringen Unie van Waterschappen, de watersysteemgroep (nieuwe hydraulische randvoorwaarden), Veiligheid Nederland in Kaart II (VНК II), Richtlijn overstromingsrisico's (ROR) opstellen beleid buitendijks bouwen, onderzoeken systeemwerking dijkkring 14, 15 en 44 en provinciale wateragenda.

Uitvoering:

Bovenop de genoemde samenwerkingen heeft HHSK actief geparticipeerd in diverse kennisdagen, vakdagen en dergelijk van de hoogwaterbeschermingsprogramma's. Daarnaast verbreden we onze kennis op diverse andere terreinen, bijvoorbeeld op de landelijke inspectiedag.

- HHSK werkt actief mee in het Deltaprogramma waaronder de gebiedsprogramma's Rijnmond-Drechtsteden en Rivieren alsmede de deelprogramma's Nieuwbouw en herstructurering en Waterveiligheid (nieuwe normering).

Uitvoering:

HHSK heeft een actieve bijdrage geleverd aan het Deltaprogramma

- HHSK adviseert voor formele planwijzigingen over de gevolgen voor waterveiligheid bij herontwikkeling. HHSK is medeorganisator van planstudies en van analyses en neemt het initiatief tot het ontwikkelen van alternatieven waarbij de waterveiligheid beter gewaarborgd is.

Uitvoering:

Conform

- HHSK levert een actieve bijdrage aan de totstandkoming van de governance van het nHWBP en de prioritering van het op te stellen programma. Met daarbij uiteraard speciale aandacht voor de status van de categorie C waterkeringen van HHSK.

Uitvoering:

HHSK heeft actief een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de subsidieregeling HWBP, met name voor wat betreft de risicoverdeling. Alle afgekeurde waterkeringen van HHSK hebben, naar onze tevredenheid, een plek gekregen op de programmering.

Ambitie: Waterkeringen op orde

- HHSK verwerkt de resultaten van de eerste toetsing van de regionale waterkeringen in het onderhoudsprogramma, zodat de meest urgente waterkeringen in 2015 en alle regionale waterkeringen in 2020 voldoen aan de norm conform de afspraken met de provincie. De realisering hiervan vergt bijzondere aandacht en extra inspanningen.

Uitvoering:

De uitkomsten van de 1^e gedetailleerde toetsing zijn verwerkt in de onderhoudsprogramma's. De uitvoering van het onderhoudsprogramma voldoet aan de gemaakte afspraken met de Provincie Zuid-Holland.

- HHSK voert de reconstructies van de regionale waterkeringen uit conform het meerjarenonderhoudsprogramma en treedt daarbij in overleg met gemeenten, bewoners en andere partijen. In 2011 is extra energie gestoken in deze afstemming, wat geleid heeft tot een planning die door alle partijen wordt gedragen. HHSK zorgt er voor dat na afloop van een reconstructie de waterkeringen in alle aspecten voldoen aan de bepalingen in de Keur en leggers.

Uitvoering:

De reconstructies van de regionale keringen zijn grotendeels uitgevoerd op basis van het 10-jaren ophoogplan 2003-2013 en de nieuwe Meerjarenplanning regionale keringen. De afgeronde kadevakken voldoen daarmee weer aan de bepalingen zoals gesteld in de legger en keur. Het omgevingsmanagement vergt bij sommige kadevakken een grote extra inspanning. De gevolgen van de aanpassingen in onze werkwijze vertalen wij (jaarlijks) met de voorjaarsnota naar de planning en de ramingen.

- HHSK voert de reconstructies van de primaire waterkeringen uit conform het onderhoudsprogramma, voor zover het de dijkvakken betreft die in de derde toetsronde zijn goedgekeurd. De reconstructies van de afgekeurde dijkvakken worden beperkt tot de hoogste noodzakelijke werkzaamheden op basis van inspecties, in afwachting van structurele versterking in het kader van het nHWBP.

Uitvoering:

Reconstructies van de primaire waterkeringen zijn conform het onderhoudsprogramma uitgevoerd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Het dijkversterkingsproject Capelle-Moordrecht is in 2010 door middel van voorfinanciering door HHSK ter hand genomen. In 2013 is dit project opgenomen in het nHWBP 2014-2019. In 2013 is de verkenningsfase afgerond. Men heeft toegewerkt naar een voorkeursbeslissing. Het nHWBP heeft een (positieve) review over het project gedaan en overleg is gaande ten aanzien van de subsidiemijlpalen. Er zijn afspraken gemaakt over de vervolgstappen (onder andere de planuitwerkingsfase).

- Het uitvoeren van de maatregelen binnen het HWBP-2 en waardoor er wordt gezorgd dat uiterlijk in 2015 alle dijkvakken, die in de eerste of tweede toetsronde zijn afgekeurd, veilig zijn en voldoen aan de norm. Het betreft de afronding van de dijkversterking Nederlek, de uitvoering van de dijkversterking BAS en de laatste fase van de voorbereiding van de dijkversterking Krimpen.

Uitvoering:

De dijkversterking Nederlek is in 2012 opgeleverd. De uitvoering van dijkversterking BAS loopt over het geheel conform planning. Wel zijn er op het dijkvak Ammerstol, waar de zogenaamde geboorde palenwand gepland was, problemen opgetreden. Hierdoor is op dit traject het werk in 2013 stilgelegd. Gezien het feit dat de stilgelegde werkzaamheden niet in het kritieke tijdspad liggen, is geen sprake van vertraging van de geplande opleverdatum. Tenslotte geldt voor de voorbereiding van de dijkversterking Krimpen dat deze enigszins is vertraagd en dat de planning integraal is herzien, zonder consequenties voor het behalen van de doelstelling.

- HHSK onderhoudt (maait) en beheert de primaire- en regionale waterkeringen conform de streefbeelden en de richtlijnen.

Uitvoering:

Het dagelijks onderhoud aan de primaire- en regionale waterkeringen is uitgevoerd conform de vastgesteld gedragscode Flora- en faunabeleid.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Tevens zijn diverse kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd, zodat de veiligheid gewaarborgd is en blijft.

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP01 Eigen plannen	451	536	-85	-18,9%
BP02 Plannen van derden	20	11	9	46,8%
BP03 Beheersinstrumenten waterkeringen	1.827	1.662	164	9,0%
BP04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	3.584	3.538	46	1,3%
BP05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	235	188	47	19,9%
Totaal Programma: Waterveiligheid	6.116	5.935	181	3,0%

Toelichting op financieel resultaat

Per saldo kent het programma Waterveiligheid een onderschrijding van circa € 180.000, dit is een afwijking van 2,9%.

Per beleidsproduct zijn diverse verschillen zichtbaar die hieronder worden toegelicht:

Eigen plannen, Plannen van derden, Beheersinstrumenten waterkeringen

De kosten van deze beleidsproducten zijn gezamenlijk circa € 88.000 lager dan begroot, omdat er minder uitgegeven is voor onderzoek- en planvormingkredieten dan begroot (zie toelichting maatregelen duurzaam financieel beheer, pag. 69).

Aanleg en onderhoud waterkeringen

De kosten van dit beleidsproduct zijn circa € 46.000 lager dan begroot. Ten eerste is er een voordeel op de personeelskosten van ongeveer € 145.000 doordat er meer uren op investeringsprojecten zijn geschreven dan begroot. Ten tweede is er een onderschrijding op de kapitaallasten van ongeveer € 110.000, als gevolg van de maatregelen duurzaam financieel beheer. Ten derde is er circa € 250.000 minder opbrengst gerealiseerd dan begroot voor de eindafrekening van het project Nederlek. Ook zijn er meer kosten gemaakt om kleine calamiteiten te verhelpen voor een bedrag van ongeveer € 50.000. Hiertegenover staat een lagere bijdrage aan de muskusrattenbestrijding van ongeveer € 110.000. (Binnen het samenwerkingsverband inzake de bestrijding van muskusratten heeft HHSK een plafondbedrag afgesproken voor onze bijdrage. Dit bedrag is in de begroting opgenomen. HDSR ziet kans de uitvoering van de muskusrattenbestrijding op een effectieve wijze vorm te geven. Hierdoor worden kosten bespaard en blijft de afdracht van HHSK aan HDSR onder het plafondbedrag).

Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding

Dit beleidsproduct kent een onderschrijding van ongeveer € 47.000 omdat grote calamiteiten zijn uitgebleven. Daardoor zijn minder kosten gemaakt voor herstelmaatregelen en zijn minder presentiegelden uitgekeerd aan het dijkleger. Hiertegenover staat dat er materieel vervangen is.

Foto: een kade in Capelle aan den IJssel

Programma 2: Oppervlakte- en grondwater

Inhoud programma

Het hoogheemraadschap draagt zorg voor de inrichting en het beheer van het oppervlaktewater, grondwater en vaarwegen in het beheersgebied. Binnen oppervlaktewater zijn drie subthema's te onderscheiden: waterkwantiteit, zoetwatervoorziening en wateraanvoer, waterkwaliteit. Hierbij wordt uitgegaan van landelijke programma's waaraan HHSK uitvoering geeft, zoals het Nationaal Bestuursakkoord Water en Kaderrichtlijn Water.

Beoogd effect

Het beoogde effect is het tegengaan van wateroverlast in stedelijk en landelijk gebied, de beschikbaarheid van voldoende zoet water in droge perioden, het voldoen aan ecologische doelstellingen en het in stand houden van bestaande gebruiksmogelijkheden door het op orde brengen en houden van het watersysteem.

Ambitie: Basisgegevens oppervlaktewater zijn op orde

HHSK heeft voor 2013 de volgende maatregelen benoemd:

- HHSK houdt de leggers voor de hoofd- en boezemwatergangen actueel. Vanuit het oogpunt van doelmatigheid en efficiëntie is de planning om te komen tot nieuwe leggers en een actueel beheersregister gekoppeld aan de peilbesluiten.
In 2013 zullen naar verwachting de leggers voor de Zuidplaspolder, de polder de Wilde Veenen en de Rotte worden vastgesteld.

Uitvoering:

In 2013 zijn de leggers voor de Polder de Wilde Veenen, de Rotte en waterberging Eendragtspolder vastgesteld. Bij het voorbereiden van de leggers voor de Zuidplaspolder en de Binnenwegsepolder is duidelijk geworden dat de methode zoals is toegepast voor de recent vastgestelde leggers te tijdrovend is. Om deze reden is besloten het opstellen van de leggers anders aan te pakken. Het verschil in aanpak zit in de basiskaart die als vertrekpunt wordt gehanteerd. De eerste aanpak ging uit van de oude legger (1997) waarop alle aanpassingen in het watersysteem (middels vergunningen, aanpassingen, nieuwe wijken) sindsdien werden verwerkt. In de nieuwe aanpak is de huidige kaart van het watersysteem het vertrekpunt. Dit betekent dat in 2014 de legger voor Schieland wordt voorbereid en in 2015 wordt aangeboden voor vaststelling. De leggers die de afgelopen jaren zijn vastgesteld worden hierin opgenomen.

- HHSK onderhoudt modellen en stelt nieuwe modellen (watersysteemanalyses) op van diverse wijken in Rotterdam, de polder Bleiswijk en de polder Esse, Gans- en Blaardorp.

Uitvoering:

In 2013 is voor de polder Bleiswijk, polder Esse, Gans- en Blaardorp, verschillende delen van de Krimpenerwaard, deelgemeente Overschie en deelgemeente Kralingen-Crooswijk een watersysteemanalyse opgesteld. Die heeft geleid tot het herijken van de wateropgave in deze gebieden, tot meer inzicht in het watersysteem en bovendien tot een betere inbreng van actuele inzichten bij lopende projecten.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

De hydrologen van Watersystemen zijn ingezet bij calamiteiten en tal van lokale knelpunten die vroegen om een snelle en duurzame oplossing. Ook zijn zij betrokken bij de vorming van landelijk- en regionaal beleid.

- HHSK voert het meetplan 2013 voor de waterkwaliteit uit, inclusief de monitoring in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW), en zorgt dat er eind 2013 een actueel meetplan voor 2014 is opgesteld.

Uitvoering:

Het meetplan waterkwaliteit is volgens planning uitgevoerd. Op verschillende zwemwatermeetpunten waren op basis van gevonden waarden volgens de regels in 2013 extra metingen noodzakelijk.

In oktober is het meetplan voor 2014 opgesteld dat als basis diende voor de opdracht aan Aquon voor 2014.

Het project 'meetnet waterkwantiteit' waaronder ook de besturing van de gemalen was ondergebracht, is nog niet gereed. Inmiddels worden goede vorderingen gemaakt en zal het besturingssysteem van de gemalen alsmede het meetnet waterkwantiteit conform de nieuwe planning in 2014 in gebruik worden genomen.

- HHSK start met de implementatie van het waterkwantiteitinformatiesysteem (WIS) waarmee verzamelde data uit het veld over het watersysteem gevalideerd en ontsloten kunnen worden.

Uitvoering:

De voortgang van het WIS is vertraagd door problemen met de realisatie van bovengenoemd project rondom het besturingssysteem van de gemalen en het meetnet waterkwantiteit. Inmiddels is een doorstart gemaakt en is in het vierde kwartaal het project WIS gegund aan een opdrachtnemer die HHSK zal begeleiden bij de verdere realisatie. Het WIS zal medio 2015 beschikbaar zijn voor het volledige beheergebied.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In geval van aanvullende vragen of bijzondere omstandigheden met betrekking tot de waterkwaliteit zijn extra bemonsteringen en analyses uitgevoerd.

Gemaal Schilthuis is in 2013 uitgerust met apparatuur om nauwkeurig te meten hoeveel water wordt ingelaten en uitgemalen.

Eind 2013 is gestart met gesprekken tussen de hoogheemraadschappen van Delfland, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard over mogelijkheden tot samenwerking. De verkenningen zijn gericht op kennisontwikkeling en het mogelijk optimaliseren van de meetvraag. Onderwerp van studie is zowel waterkwaliteit- als waterkwantiteitmonitoring.

Ambitie: *Robuust en veerkrachtig oppervlaktewatersysteem dat de verschillende gebruiksfuncties dient, goed inspeelt op extreme situaties en duurzaam van karakter is, waarbij de waterkwaliteit minstens op hetzelfde niveau blijft, zo mogelijk verbetert*

- De onderdelen Wateropgave 2015, het KRW en het Watergebiedplan Krimpenerwaard worden in 2013 uitgevoerd conform het programmaplan.

Uitvoering:

Het programma Wateropgave loopt op onderdelen niet op planning. Hierdoor wordt de NBW-opgave niet op tijd gerealiseerd. Met de besluitvorming over de maatregelen en de start van de projecten in Zuidplaspolder en Bleiswijk is een belangrijke stap gezet naar de realisatie van het doel. Een aantal projecten worden mogelijk pas in 2016 afgerond.

Het programma Watergebiedsplan is in 2013 conform programmaplan uitgevoerd. Echter de maatregelen die afhankelijk zijn van de realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS) in de Krimpenerwaard zijn nog altijd niet gestart in afwachting van verdere planvorming en besluitvorming over de EHS. In 2014 wordt een herijking van het programma en herziening van het programmaplan voorzien.

- Zodra de klimaatscenario's 2013 beschikbaar zijn, wordt (landelijk) de afweging gemaakt of herijken van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) opgave noodzakelijk is.

Uitvoering:

Het KNMI heeft het verschijnen van de nieuwe klimaatscenario's uitgesteld tot 2014. Wanneer de scenario's beschikbaar komen, zal landelijk de afweging worden gemaakt of de nieuwe scenario's dermate afwijken van de huidige scenario's dat herijking van de wateropgave nodig is. Het college en de verenigde vergadering worden hierover geïnformeerd.

- HHSK voert in 2013 de volgende maatregelen uit in het kader van het programma Wateropgave 2015:
 - Categorie NBW: realisatie van de verbreding van de 4e Tocht in de Zuidplaspolder en de voorbereiding van de nieuwbouw van het gemaal aan de A. van Stolkweg.
 - Categorie 1: realisatie van de centrale berging van de Eendragtspolder en de voorbereiding van de waterafvoer van Schiebroek - Bergweg-Zuid.

Uitvoering:

De 4^e Tocht is opgeleverd en in gebruik genomen. Voor gemaal Abraham van Stolkweg is met gemeente Rotterdam overeenstemming bereikt over de locatie. Het voorlopig ontwerp is gereed. De centrale berging Eendragtspolder is eveneens opgeleverd en in gebruik genomen. Voor de waterafvoer Schiebroek – gemaal Bergweg-Zuid is het voorlopig ontwerp gereed.

- HHSK voert in 2013 de volgende maatregelen uit het investeringsprogramma Veenweidepact uit:
 - De renovatie en de uitbreiding van het gemaal Verdoold
 - De watersysteemoptimalisatie Achterbroek en het verbeteren van het watertoevoerwater naar het gemaal Verdoold.
 - De voorbereiding en de uitvoering van de maatregelen uit het programma Watergebiedsplan Krimpenerwaard volgens het uitvoeringsplan, waaronder de nieuwbouw van het gemaal De Nesse, het dichtzetten van het uitstroomhoofd van het gemaal Kromme, Geer en Zijde, de vervanging van de gemalen Vlist-westzijde en het gemaal Achterbroek, de verplaatsing van het gemaal Middelblok en de renovatie van de molen Beneden-Haastrecht.

Uitvoering:

De renovatie van gemaal Verdoold vordert. De grootste technische uitdagingen en daarmee risico's voor het project lijken achter de rug. Er wordt wel een overschrijding van het budget verwacht vanwege vertraging en onvoorziene omstandigheden. De precieze hoogte van de overschrijding is nog niet vast te stellen. Deze hangt onder meer af van het proces naar aanleiding van een aansprakelijkheidstelling richting één van de opdrachtnemers, versoberingsmaatregelen binnen het project en het al dan niet optreden van 'gecalculeerde' tegenvallers. Naar verwachting zal deze overschrijding niet hoger uitvallen dan 10% van het beschikbaar gestelde krediet.

De watersysteemoptimalisatie ter plaatse van Achterbroek (knelpunt Achterbroek) is gerealiseerd. De verbreding en verdieping van de Molenvliet/Stolwijkse boezem is in 2013 ten dele gerealiseerd. Het resterende werk wordt medio 2014 afgerond.

Het nieuwe gemaal De Nesse is gerealiseerd en het uitstroomhoofd van gemaal Kromme, Geer en Zijde is dichtgezet. Twee provinciale wegbruggen in de N207a en de Opweg zijn vervangen ter verbetering van de afvoer van de Reevliet. Daarnaast zijn in 2013 nog enkele kleinere werken gerealiseerd.

De verplaatsing van gemaal Middelblok is in uitvoering en wordt medio 2014 afgerond. In de voorbereiding van de realisatie van een nieuw gemaal Achterbroek, een nieuw gemaal Vlist-westzijde en de renovatie van de molen Beneden-Haastrecht zijn grote stappen gezet. De realisatie van deze werken is voorzien in 2014.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

De waterberging Kruisplein en Benthemplein zijn opgeleverd en in beheer genomen. De projecten in de Zuidplaspolder zijn opgestart.

- HHSK voert in 2013 de volgende maatregelen uit in het kader van het programma KRW 2010-2015:
 - * De voorbereiding van de maatregelen ter verbetering van de bedrijfsvoering en de vispasseerbaarheid van het gemaal Schilthuis.
 - * "De Bodem Bedekt": In de Bergse Voorplas is de waterbodem afgedekt met zand en toeslagstof. Dit werk is afgerond en de monitoring van de effecten is gestart.

Uitvoering:

Voor gemaal Schilthuis is de subsidiebeschikking ondertekend; zowel de aanbesteding als realisatie zullen starten.

De Bergse Voorplas wordt gemonitord en geven een gunstig beeld over de effecten.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Voor de Kralingseplas heeft een onderzoek naar blauwalg plaatsgevonden en worden mogelijke maatregelen uitgewerkt.

In Krimpen aan den IJssel en Bleiswijk zijn flinke vorderingen gemaakt met de aanleg van natuurvriendelijke oevers in lijnvormige wateren.

- Zwemwater:
 - * HHSK voert de bacteriologische en de blauwalgenmonitoring van de zwemwaterkwaliteit voor het zwemseizoen 2013 op negen locaties uit.
 - * Naar aanleiding van de blauwalgenbloei in de Zevenhuizerplas en de Kralingse Plas in 2012 wordt geïnventariseerd welke mogelijke oplossingen beschikbaar zijn om dit tegen te gaan.

Uitvoering:

De monitoring van de verschillende zwemwateren is volgens het meetplan uitgevoerd. De bacteriologische status en het voorkomen van blauwalgen is gevolgd door regelmatige bemonstering. Bij afwijkende waarden zijn indien nodig dan wel voorgeschreven aanvullende bemonsteringen uitgevoerd. De resultaten van de metingen zijn met de provincie kortgesloten. Op basis van de metingen in 2013 moet voor het Zwanenwater een nieuw Zwemwaterprofiel worden opgesteld

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In de Zevenhuizerplas zijn op verschillende momenten diepteprofielen gemeten en bemonsterd om een inzicht te verkrijgen in de gradiënten die in de diepte van de plas verlopen. Verder is gekeken naar verschillende innovatieve technieken om blauwalgen uit oppervlaktewater te verwijderen.

Naar verwachting kan één van deze technieken in 2014 bij een werkelijke situatie met blauwalgen worden ingezet.

- HHSK zal in 2013 in samenwerking met de IPO Unie van Waterschappen en andere waterschappen onder begeleiding van de STOWA een methodiek ontwikkelen om de waterkwaliteitsdoelen voor de zogenaamde overige wateren op te stellen.

Uitvoering:

De methodiek voor het opstellen van waterkwaliteitsdoelen "overige wateren" is ontwikkeld. De doelen "overige wateren" moeten in overleg met de provincie worden vastgesteld.

- Waterplannen: HHSK is in 2013 bezig met de uitvoering van alle waterplannen conform het uitvoeringsplan gemeentelijke waterplannen (2011).

Uitvoering:

In 2013 beschikken alle gemeenten en deelgemeenten over een (deel) gemeentelijk waterplan. De uitvoering van de maatregelen van de verschillende plannen wordt in samenwerking met de gemeenten opgepakt en uitgevoerd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Vanuit de gemeentelijke waterplannen zijn verschillende projecten met succes gerealiseerd; Benthemplein, Johan Idaplein, verschillende Natuurvriendelijke Oevers, watersysteemoptimalisaties, MKBA wateroverlast Delfshaven, afspraken over beheer en onderhoud.

Ook is de herijking van het Waterplan Rotterdam in 2013 afgerond.

In Ammerstol is in samenwerking met de gemeente een circulatiegemaal gerealiseerd, tevens is onderhoud aan enkele watergangen uitgevoerd om zo aanhoudende overlast door waterkwaliteitsproblemen op te heffen.

In Polder Prins Alexander zijn voorbereidingen getroffen om de duiker in de Nancy Zeelenbergsingel te vervangen. Daarnaast wordt in het Valorisatieprogramma gezocht naar de mogelijkheden om duikervervangingen innovatief vorm te geven.

Samen met de gemeente Capelle a/d IJssel is het uitvoeringsplan ter vervanging van de zogenaamde prioritaire duikers bijgesteld. In de wijk Scholleveaar zijn volgens plan verschillende stuwen vervangen ten behoeve van de optimalisatie van het watersysteem.

- Zodra de klimaatscenario's 2013 beschikbaar zijn, zal (landelijk) de afweging worden gemaakt of herijken van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) opgave noodzakelijk is.

Uitvoering:

Het KNMI heeft het verschijnen van de nieuwe klimaatscenario's uitgesteld tot 2014. Wanneer de scenario's beschikbaar komen zal landelijk de afweging worden gemaakt of de nieuwe scenario's dermate afwijken van de huidige scenario's dat herijking van de wateropgave nodig is. Het college en de verenigde vergadering worden hierover op de hoogte gehouden.

- De maatregelen voor de NBW worden voor de periode 2016-2021 tijdig bepaald en onderbouwd

Uitvoering:

HHSK heeft inmiddels voor nagenoeg alle polders een actueel en betrouwbaar watersysteemmodel opgesteld. Met deze modellen, tezamen met de kennis van het watersysteem uit de praktijk, zijn de maatregelen bepaald en herijkt om met de huidige klimaatscenario's aan de normen te voldoen. De maatregelen zijn allemaal door de verenigde vergadering vastgesteld. Medio 2014 zal het programmaplan voor de wateropgave in zijn totaliteit worden herijkt en aan de verenigde vergadering worden aangeboden ter vaststelling.

- HHSK zal in 2013 starten met het opstellen van de tweede "stroomgebied beheerplannen" (SGBP) 2015-2021 (KRW).

Uitvoering:

In 2013 is gestart met de voorbereidingen van het 2^e SGBP 2016-2021. Eerst zijn de oppervlaktewaterlichamen geactualiseerd en op basis daarvan is het Goede Ecologisch Potentieel (GEP) afgeleid. Ook kennis en inzicht in de afgelopen jaren verkregen door watersysteemanalyses en onderzoeken hebben hieraan bijgedragen.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

NBW: In 2013 is in het kader van de Wateragenda met de waterschappen in Zuid Holland en de provincie op constructieve wijze overleg gevoerd over peilbesluiten en wateroverlast. Eind 2013 is bestuurlijk overleg geweest. Belangrijkste wijziging is het de verschuiving van normgerichte naar doelgerichte aanpak van zowel wateroverlast als peilbesluiten. Een en ander zal in 2014 worden vastgelegd in de provinciale verordening.

KRW: Uitwerken doelen en maatregelen in de Krimpenerwaard vanuit landinrichting.

- HHSK heeft in 2013 bij nieuwbouw, reconstructie of vervanging gestreefd naar vispasseerbaarheid.

Uitvoering:

Vispasseerbaarheid is steeds meegenomen in geval van nieuwbouw, reconstructie of vervanging.

Ambitie: *Het peilbeheer is optimaal afgestemd op gebruik, rekening houdend met lange termijn effecten en ontwikkelingen*

- HSK houdt de peilbesluiten actueel en zorgt voor de implementatie en de evaluatie van eerdere besluiten.
Voor 2013 betekent dit dat er peilbesluiten voor de Oostpolder en de wijk Overschie worden opgesteld en dat de peilbesluiten uit 2008 voor de Prins Alexander polder en de waterberging in de Eendragtspolder worden herzien. En voorzien van een maatregelenplan worden aangeboden aan de verenigde vergadering ter vaststelling.

Uitvoering:

- * In 2013 zijn drie peilbesluiten vastgesteld: Oostpolder, waterberging Eendragtspolder en polder Esse- Gans en Blaardorp. Peilbesluit Overschie wordt naar aanleiding van een (hoge) kostenraming voor de realisatie op delen herzien. Er volgt een nieuwe periode van ter visie in 2014.
- * Het college heeft ingestemd met de voorbereiding van een partiële herziening van het peilbesluit Bergambacht naar aanleiding van de grondwaterstudie. In 2014 zal dit peilbesluit worden voorbereid en in procedure worden gebracht.
- * In 2012 is het peilbesluit voor de Zuidplaspolder vastgesteld. Er werd beroep aangetekend bij de rechtbank. In december is de uitspraak gekomen. HSK is in het gelijk gesteld.
- * Tegen het peilbesluit Oostpolder loopt nog een beroepszaak. Hiervoor is nog geen zittingsdatum bekend.

Uit bovenstaande blijkt dat het opstellen van de peilbesluiten goed verloopt. Er zijn echter twee onderdelen van het totale proces van *peilbeheer* die aandacht behoeven.

1. De realisatie van de maatregelen die voortkomen uit het vaststellen van de peilbesluiten heeft vertraging opgelopen. In 2013 zijn hiervoor maatregelen getroffen, in 2014 zal worden bekeken of deze maatregelen afdoende zijn geweest.
2. Het opstellen van flankerend beleid blijft achter. Na enkele jaren met volle kracht te hebben gewerkt aan het opstellen van peilbesluiten wordt steeds duidelijker dat er behoefte is aan beleidsnotities om nog transparanter en eenduidiger te werken. Voorbeeld hiervan is de behoefte aan beleid voor peilafwijkingen (zowel de onderbemalingen als hoogwatervoorzieningen).

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Ook voor peilbesluiten zal de provinciale verordening enigszins wijzigen. De regel 'iedere tien jaar herzien van een peilbesluit' zal worden vervangen door 'te alle tijden beschikken over een actueel peilbesluit'.

- Het Peilbeheer wordt uitgevoerd conform de peilbesluiten. Hierover wordt gerapporteerd zodra het meetnet waterkwantiteit operationeel is.

Uitvoering:

Het peilbeheer gebeurt nagenoeg overal conform de peilbesluiten. Van enkele watergangen is bekend dat het peilbesluit niet gevoerd kan worden. Hiervoor wordt ofwel een partiële herziening of worden andere maatregelen voorbereid.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Mobiel watermeten App

In 2013 heeft HSK de eerste Mobiel Watermeten App aangeschaft. Hiermee kan voortaan het waterpeil gemeten worden door met een smartphone een foto te maken van een peilschaal. Deze innovatie levert een flinke efficiëntie op en verkleint de brug tussen veld en kantoor. Er is onlangs

samen met de Technische Universiteit Delft een pilot uitgevoerd met de nieuwe Mobiel Watermeten App. De peilbeheerders zijn enthousiast over het resultaat.

Met een smartphone of tablet maakt de peilbeheerder een foto van de peilschaal. Deze foto wordt samen met aanvullende gegevens, zoals GPS-coördinaten en oriëntatiegegevens, automatisch via internet naar een centrale computer gestuurd. Speciale software leest vervolgens de waterstand uit de foto. De nauwkeurigheid van de meting is in de orde van 5-10 millimeter.

Ambitie: *Duurzame zoetwatervoorziening*

Uitvoering:

In juli, augustus en september 2013 werd het hoogheemraadschap geconfronteerd met een periode van droogte. Het inlaten van Maaswater ter hoogte van gemaal Schilthuis is als gevolg van een oplopend chloridegehalte gestaakt. Aanvoer van zoetwater via de ringvaart-route (Snelle Sluis, Ringvaart, Hennipsloot) naar de Rotte bleek slechts beperkt mogelijk vanwege een beperkt doorstroomprofiel van de ringvaart en de grote watervraag van de Zevenhuizerplas. Uiteindelijk is water vanuit het beheersgebied van Delfland via Bergsluis aangevoerd om de gewenste peilen in ons beheersgebied te kunnen realiseren.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Het calamiteitenbestrijdingsplan droogte is geactualiseerd en uitgebreid met de richtlijnen rondom de Eendragtspolder.

- In 2013 heeft HHSK vanuit het Deltaprogramma samen met andere waterschappen een strategie inclusief maatregelen bepaald om aan de zoetwaterbehoefte voor de middellange en lange termijn te kunnen blijven voldoen.

Uitvoering:

Eind 2013 heeft het landelijke en regionale proces een vlucht genomen en is de voorbereiding van de Deltabeslissing voor Zoetwater in 2014 in voorbereiding. HHSK heeft op sommige onderdelen een regionaal coördinerende rol.

Ambitie: *Het oppervlaktewater wordt beheerd en onderhouden overeenkomstig de functies en belangen*

- HHSK geeft invulling aan het uitvoeringsplan baggeren (2011) voor zowel het onderhoud van eigen wateren als voor wateren in onderhoud bij derden.
- HHSK zorgt dat het hoofdwatersysteem op orde blijft en voert onderhoud uit in ongeveer 80 km watergang waarbij naar verwachting 200.000 m³ bagger vrij komt.

Uitvoering:

De baggerdoelen voor 2013 zijn gerealiseerd. De vooruitzichten voor 2014 zijn veelbelovend. Er is in totaal 94 kilometer hoofdwatergang op orde gebracht en 204.000 m³ baggerspecie verwijderd.

Bovendien zijn in 2013 belangrijke stappen gezet ten aanzien van de doelen uit de Baggernota. Zo is gewerkt aan de realisatie van een waterdieptekaart. Op basis van deze kaart "in combinatie met de watersysteemanalyses" wordt bepaald waar na 2015 moet worden gebaggerd. Dit is een belangrijke stap naar meer effectiviteit in relatie tot onze doelen.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In 2013 is gestart met een onderzoek naar Baggeraanwas, dit is onderdeel van het Valorisatieprogramma Deltatechnologie & Water. Het onderzoek is door HHSK geïnitieerd maar heeft bijval gekregen van de omliggende waterschappen en de kennisinstellingen die aangesloten zijn bij het Valorisatieprogramma.

In 2013 is een archiefonderzoek gestart naar beschikbare waterbodemgegevens. Deze

gegevens worden in 2014 in een centrale database opgeslagen en worden gevisualiseerd. Daarnaast wordt ook de kaart verdacht/onverdacht geactualiseerd, deze gegevens zijn belangrijk voor de uitvoering en kosten van baggerwerken.

- HHSK houdt toezicht op het baggeren en het onderhoudswerk van de watergangen door derden (schouw) in het landelijk gebied.

Uitvoering:

De herschouw op de baggerwerkzaamheden van derden loopt door in 2013. Na de eerste herschouw in de Krimpenerwaard was de naleving circa 25%. De tweede herschouw is in november 2013 uitgevoerd, de resultaten hiervan waren ten tijde van het opstellen van deze rapportage nog niet bekend. De herschouw in Schieland (Zuidplaspolder) is vertraagd. Er was ten tijde van de schouw te veel onduidelijkheid over de waterpeilen en daarmee de noodzakelijke waterdiepten in die polder.

De schouw BO 2013 is gestart, hiervoor is circa 430 km geselecteerd. Dit is inclusief de polder Bleiswijk, EGB-polder, Zuidplas Noord en Vlist-West.

De uitvoering van de daadwerkelijke schouw is opgenomen onder **Doel 62** van deze rapportage.

- HHSK onderhoudt (maait) en beheert de hoofdwatergangen, de boezemwateren en de overige watergangen conform de Ecokleurenkoers en de richtlijnen van de Flora- en faunawet.

Uitvoering:

In 2013 zijn verschillende bestekken aanbesteed om het dagelijks onderhoud (DO) in ons beheergebied uit te voeren. Met de gemeente Capelle aan den IJssel en Rotterdam worden alle watergangen vanuit een gezamenlijk bestek onderhouden.

- De bedrijfsvoering is erop gericht dat gemalen en andere peilregelende kunstwerken voortdurend bedrijfszeker zijn. Hiervoor wordt het onderhoudsplan voor peilregulerende kunstwerken volledig uitgevoerd.

Uitvoering:

In 2013 is het preventief onderhoud op de technische watersysteemobjecten voor 100% uitgevoerd. Dit volgens het meerjaren onderhoudsplan, waardoor de bedrijfszekerheid optimaal is. In de praktijk is dit ook gebleken tijdens de hevige neerslag in oktober 2013, waarbij er geen uitval is geweest van watersysteemobjecten. In 2013 heeft zich geen onverwachtse uitval van gemalen voorgedaan.

Wel zijn alle tien de noodpompen ingezet als extra bemalingcapaciteit bij de hevige neerslag van oktober 2013. Dit is nog niet eerder voorgekomen, maar de noodpompen hebben zonder problemen gefunctioneerd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Er is in 2013 gewerkt aan de doelen van het project Assetmanagement (zie rapportage doel 35).

Uitvoering:

Er zijn inmiddels twee pilots uitgevoerd en momenteel wordt een laatste pilot voorbereid. Met de resultaten van deze drie pilots kan het bestuur een advies worden voorgelegd over de haalbaarheid van al dan niet zelf baggeren van overige watergangen in het stedelijk gebied, waarvoor particulieren onderhoudsplichtig zijn.

- De voornemens uit de Kadernota Vis worden nader ingevuld en/of uitgevoerd.

Uitvoering:

In 2013 is een beleidsregel opgesteld voor de boordeling van de visplannen die zijn ingediend. De ingediende plannen zijn beoordeeld en de meerheid van de plannen is goedgekeurd. Twee plannen moeten opnieuw worden ingediend, daarover is overleg gevoerd. Verder neemt HHSK deel aan de VisstandBeheerCommissie in ons beheergebied (VBC).

Ambitie: Grondwatertaken worden gefaseerd ingevuld

- HHSK voert de Kadernota grondwater uit. In 2013 worden een nieuwe algemene regel en een beleidsregel voor grondwater vastgesteld.

Uitvoering:

- HHSK gaat verder met de gemeenten (tenminste de K5 en Capelle aan den IJssel) in gesprek om te komen tot goede afspraken met betrekking tot het grondwater.

Uitvoering:

Met de K5 en de gemeente Capelle aan de IJssel zijn gesprekken gevoerd over grondwater. Er wordt gezocht naar een juiste vorm van samenwerking die iets toevoegt aan ons huidige instrumentarium en contacten met de burgers.

- HHSK handelt in 2013 conform het beleidskader Grondwater HHSK 2008.

Uitvoering:

Het nieuwe beleid is nog niet geformaliseerd. Dit betekent dat HHSK nog steeds handelt naar de beleidsnota uit 2008. Er is niet afgeweken van dit beleid.

- Het grondwaterbeleid wordt in 2012 geëvalueerd. Op grond daarvan wordt het beleid eventueel aangepast.

Uitvoering:

De evaluatie is in 2012 conform het doel uitgevoerd.

In 2013 is besloten om in het kader van de samenwerking tussen de hoogheemraadschappen van Delfland, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard ook op het gebied van grondwater samen te gaan werken. In een constructief overleg met de drie waterschappen is de ambitie gedeeld om voor grondwater vanuit het oogpunt van de burger dezelfde beleidslijn te hanteren. HHSK liep voor met het opstellen van het nieuwe beleid, om de andere waterschappen aan te laten haken hebben we pas op de plaats gemaakt. Beleid wordt nog wel binnen de planperiode (van het huidige Waterbeheerplan) vastgesteld in de tussentijd wordt gewerkt met de bestaande regelgeving, beleidsregels en procedures.

Ambitie: Bij nautisch beheer (regulering) en vaarwegbeheer ligt het accent op het beschermen van de wateren, oevers en natuurwaarden op en langs vaarwegen

- Vooral nog heeft de provincie geen nader besluit genomen ten aanzien van de vaarwet- en nautische beheertaken binnen het gebied van HHSK (zie ook doel 32)

Uitvoering:

Het vaarwegbeheer en het nautisch beheer zijn in 2013 voortgezet op dezelfde voet als in de afgelopen jaren. Met de provincie is afgesproken dat de meerkosten van het vaarwegbeheer vanaf 2010 gelijktijdig met het ingaan van de nieuwe beheerafspraken (zie doel 32) alsnog zullen worden vergoed.

- Als gevolg van de Invoeringwet Waterwet moeten de provincies voor eind 2015 bepalen welke wateren een specifieke vaarwegfunctie krijgen en welke instantie ze als zodanig gaan beheren. Daartoe doorlopen waterschappen en de provincie Zuid-Holland een gezamenlijk proces.

Uitvoering:

Waterschappen en de provincie hebben overeenstemming bereikt over de uitgangspunten en kostenverdeelsleutels voor het vaarwegbeheer. De afspraken zijn per waterschap ambtelijk verder uitgewerkt. Besluitvorming vindt plaats in 2014. Het proces heeft vertraging opgelopen

ten opzichte van eerdere planningen, maar wordt gerealiseerd binnen de planperiode.

Na vaststelling van de regeling vaarwegbeheer worden de organisatie en taakverdeling voor het nautisch beheer heroverwogen. Indien deze taak bij een waterschap komt te liggen moeten er zijner tijd ook afspraken worden gemaakt over de financiering van de eventuele meerkosten.

De provincie heeft opdracht verleend tot inventarisatie en onderzoek van het nautisch beheer.

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP01 Eigen plannen	3.166	2.736	429	13,6%
BP02 Plannen van derden	96	100	-3	-3,6%
BP06 Beheersinstrumenten watersystemen	2.278	2.219	59	2,6%
BP07 Aanleg, verbetering en onderh. watersystemen	5.678	5.484	193	3,4%
BP08 Baggeren waterlopen+saneren van waterbodems	4.579	4.500	79	1,7%
BP09 Beheer hoeveelheid water	7.226	7.566	-340	-4,7%
BP10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	212	189	23	11,0%
BP11 Monitoring watersystemen	1.154	1.275	-121	-10,5%
BP20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	75	101	-26	-34,2%
Totaal Programma: Oppervlakte en grondwater	24.464	24.170	294	1,2%

Toelichting op financieel resultaat

Programma 2 laat een overschot zien van circa € 295.000. De belangrijkste reden is het verschil tussen hogere kosten voor goederen en diensten (€ 1.685.000) en lagere kosten voor afschrijvingen (€ 1.855.000.), zie toelichting maatregelen duurzaam financieel beheer, pag. 69.

	Budget bedrag	Realisatie bedrag	Vershil
1. Goederen en diensten	7.738.790	9.424.574	-1.685.784
2. Personele lasten	5.258.369	5.157.965	100.404
3. Kapitaallasten	8.007.600	6.151.837	1.855.763
4. Indirecte kosten	3.459.010	3.435.288	23.723
TOTAAL	24.463.769	24.169.664	294.105

Toelichting op de beleidsproducten:

Eigen plannen, plannen van derden, beheersinstrumenten watersystemen

Het overschot wordt verklaard door de lagere uitgaven op investeringen dan begroot in het kader van duurzaam financieel beheer. Dit geldt op het gebied van planvorming, onderzoek, peilbesluiten en leggers.

Aanleg en verbetering en onderhoud watersystemen

De kosten voor het onderhoud van de watergangen zijn gestegen, omdat de onderhoudsprijs is gestegen. Deze onderhoudsprijs is de uitkomst van de nieuwe aanbesteding van de bestekken. De overschrijding van de waterlopen bedraagt € 250.000. Aan vuilafvoer daarentegen is €75.000 minder uitgeven. Vervolgens zijn de doorbelaste personeelskosten € 200.000 lager door verschuiving van personeelskosten tussen beleidsproducten. Daarnaast is de realisatie van uitgaven op onderzoekkredieten lager dan begroot.

Baggeren van waterlopen en saneren waterbodems

Op de kostensoorten goederen en diensten, personele lasten, kapitaallasten en indirecte kosten is minder uitgegeven (€ 75.000).

Beheer hoeveelheid water

De kosten voor elektriciteit zijn € 200.000 hoger dan geraamd. De capaciteit van een aantal gemalen is vergroot om het wateraanbod goed te kunnen verwerken. De vaste lasten zijn daarom gestegen. Bij de voorjaarsnota wordt gezien of het budget voor elektriciteit moet worden aangepast. Daarnaast zijn € 140.000 meer personele kosten aan het product toegerekend door verschuiving van personeelskosten tussen beleidsproducten (zie ook aanleg en verbetering en onderhoud watersystemen)

Calamiteitenbestrijding watersystemen

Voor de calamiteitenbestrijding zijn € 23.000 minder kosten gemaakt dan geraamd.

Monitoring watersystemen

Er is een overschrijding op dit product als gevolg van de hogere bijdrage van HHSK aan de GR Aquon. Door de GR Aquon is in april 2013 een begrotingswijziging ingediend, om de verwachte hogere exploitatiekosten, bij gelijkblijvende productie in 2013, te kunnen dekken. Daarnaast zijn de gemaakte kosten voor visstandonderzoeken (welke niet onder de verplichte winkelnering van de GR Aquon valt) hoger dan begroot.

Aanleg en onderhoud van vaarwegen en havens

Meer personele kosten toegerekend aan dit product dan geraamd.

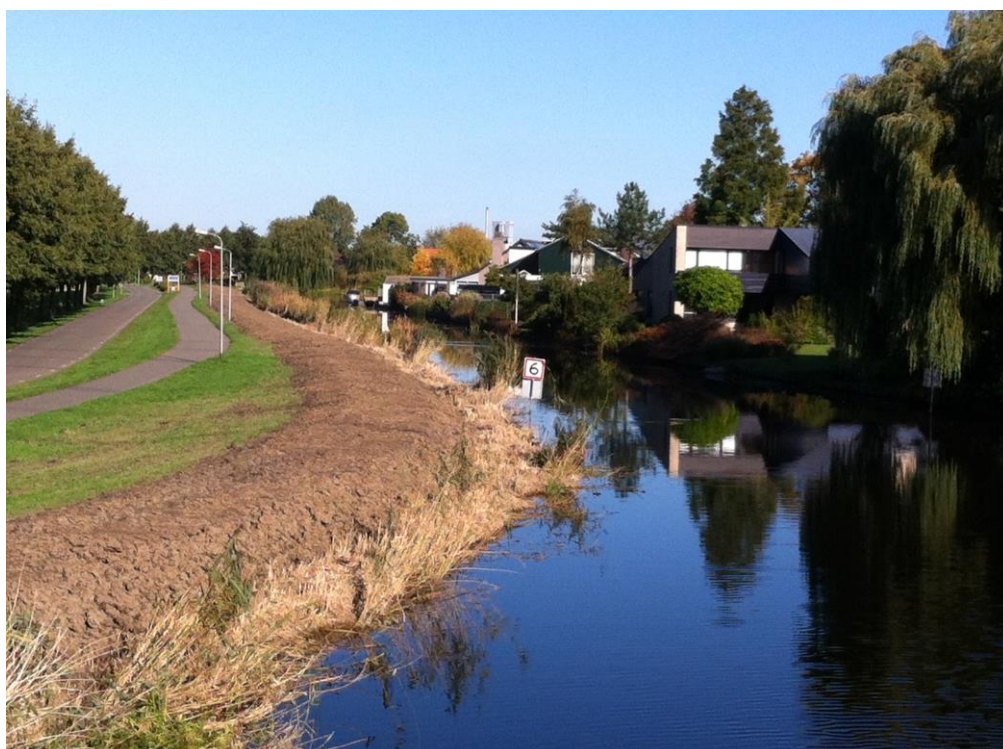

Foto: de hennipsloot

Programma 3: Afvalwaterketen en emissies

Inhoud programma

Het hoogheemraadschap draagt zorg voor het transporteren en zuiveren van afvalwater, inclusief slibverwerking en ziet toe op de aanpak van emissies vanuit rioleringen en diffuse bronnen naar oppervlaktewater.

Beoogd effect

Het waarborgen van de volksgezondheid en een aantrekkelijke leefomgeving, waarbij het huidige niveau van zuiveringenbeheer wordt behouden en tijdig wordt ingespeeld op toekomstige hogere eisen en waarbij de emissies uit rioleringen en diffuse bronnen verder worden teruggedrongen ten behoeve van een betere waterkwaliteit.

Ambitie: *Optimaliseren van de eigen taak binnen de afvalwaterketen door een bijdrage te leveren aan duurzaamheid, efficiëntie en effectiviteit*

- Integrale implementatie van het informatiesysteem Z-info, ter vervanging van het verouderde informatiesysteem ZUIS voor de verwerking en analyse van informatie van de verschillende (zuivering)processen, wordt afgerond.

Uitvoering:

De inrichting van alle awzi's in de productieomgeving is afgerond. De laatste hand wordt gelegd aan het kunnen ontvangen en rapporteren van laboratorium- en procesgegevens. Zodra dit is gerealiseerd, start een periode van schaduwdraaien met het huidige ZuiveringsInformatieSysteem.

- De inventarisatie en het inmeten van de transportleidingen in het beheersgebied gevolgd, door invoering van structureel leidingonderhoud zijn afgerond.

Uitvoering:

Inventarisatie en digitalisering van de leidingen in het Geografisch Informatie Systeem zijn afgerond.

- Het voldoen aan de eisen van de geldende lozingsvergunningen, ofwel: minimaal 75% totaalverwijdering van stikstof en fosfaten en maximaal 30.000 vervuilingeenheden restvervuiling op het Rijkswater.

Uitvoering:

De awzi's van HHSK voldeden in 2013 aan bovengenoemde vergunningseisen. De rijksheffing voor de lozingen van de zuiveringen op Rijkswater is in 2013 onder de 25.000 ve gebleven. Er waren enkele problemen die aandacht vroegen:

Het effluent van de awzi Kortenoord toonde in december een duidelijke verslechtering ten gevolge van een tijdelijk zeer hoge organische stofbelasting. Ondanks verslechtering heeft het effluent voldaan aan de in de lozingsvergunning gestelde eisen.

De effluentkwaliteit van de awzi Berkenwoude is ook in 2013 negatief beïnvloed door een hogere belasting, zowel structureel als in de vorm van pieklozingen. Ook de awzi Bergambacht lijkt structureel hoger belast te worden.

- De renovatie van de awzi Groote Zaag conform het resultaat van de aanbesteding op basis van de prestatie-inkoop ("Best Value Procurement").

Uitvoering:

De uitvoering van de civiele werkzaamheden op de awzi De Grootte Zaag zijn in volle gang en verlopen voorspoedig. HHSK heeft in het laatste kwartaal van 2013 het uitvoeringsontwerp van de aannemer, wat betreft het werktuigbouwkundige en elektrotechnische deel, getoetst en geaccepteerd.

- Aanbesteding van de bouw van het rioolgemaal Triangel te Waddinxveen en de persleiding naar het bedrijventerrein Distripark A12.

Uitvoering:

Het projectcontract is gereed en wordt begin 2014 ondertekend. Onverwachte weerstand tegen het voorkeustracé heeft het project twee maanden vertraagd; de aanbesteding volgt in het eerste kwartaal van 2014.

- Voortzetting van de gefaseerde invoering van het nieuwe besturingssysteem met bijbehorende telemetrie van de transport- en zuiveringsinstallaties, conform het investeringsplan.

Uitvoering:

Verloopt voorspoedig en conform planning. December 2013 heeft de formele oplevering van de zuiveringen Haastrecht en Ammerstol en de rioolgemalen Gouderak en Schoonhoven plaatsgevonden. Tegelijkertijd is de procesautomatisering van de rioolgemalen behorend bij zuivering de Grootte Zaag formeel opgeleverd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Het nieuwe riooleindgemaal Lansingh en de gerenoveerde riooleindgemalen Ouderkerk en Moderato zijn in december in gebruik genomen.

- Introductie van "asset-management" in het beheer en het onderhoud van de afvalwatertransport- en de zuiveringsinstallaties.

Uitvoering:

In 2013 zijn de nodige stappen gezet ten behoeve van de introductie van asset management, die in 2014 een vervolg zullen krijgen. Een belangrijke mijlpaal, het in beeld brengen van de waarde van de assets, is in 2013 nog niet afgerond. Het vaststellen van de benodigde gegevens van het grote aantal assets blijkt meer tijd en inspanning te vragen. Deze mijlpaal zal in de eerste helft van 2014 bereikt worden.

- Op de awzi Kralingseveer worden de gasmotoren en het systeem van vet en zandverwijdering vervangen, tevens wordt de puntbeluchting van de beluchtingcircuits vervangen door bellenbeluchting.

Uitvoering:

In 2013 is de eerste gasmotor vervangen, in januari 2014 wordt de tweede gasmotor vervangen. Het systeem voor zandverwijdering is vervangen.

De vervanging van de puntbeluchting door bellenbeluchting is vertraagd en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2014 in gebruik genomen kunnen worden. De vertraging wordt veroorzaakt door extra werkzaamheden vanwege een te hoog geluidsniveau aan de installatie.

- Ook in 2013 zal de bedrijf- en procesvoering van de installaties voor het transport en de zuivering van het afvalwater, alsmede de verwerking van het slib, waar mogelijk worden geoptimaliseerd. Op dat moment zal duidelijkheid ontstaan betreffende de verwerking van het slib van de awzi Kortenoord op de awzi Kralingseveer; de benodigde aanpassingen van deze zuiveringsinstallaties zijn inmiddels voorbereid.

Uitvoering:

Alle maatregelen voor de optimalisering van de verwerking van het slib zijn ondergebracht in het project slibstrategiestudie 2 (SSS2). De maatregelen zijn volop in uitvoering en zullen in het eerste kwartaal van 2014 worden afgerond.

- Het *Meerjarenplan Afvalwaterketen 2014*, waarin met een planhorizon van tien jaar en een doorkijk naar het jaar 2040 de verwachte ontwikkelingen in de afvalwaterketen worden belicht, wordt afgerond en aan het bestuur voorgelegd.

Uitvoering:

In 2013 is het 'Meerjarenplan Afvalwaterketen 2014-2023, ...samen op weg naar duurzaam beheer' afgerond en door het DT vastgesteld. Het meerjarenplan is een document dat mede richting geeft aan de werkzaamheden van de afdeling Afvalwaterketen. De korte termijn doelstellingen tot 2015 zijn bepaald door het vigerende Waterbeheerplan. Voor de daarop volgende jaren zal het Meerjarenplan een bouwsteen vormen voor het nieuwe waterbeheerplan.

- Door middel van een externe (TÜV) audit worden de certificaten voor Kwaliteit, ARBO, Milieu en energie-efficiëntie geprolongeerd. Daartoe wordt op grond van de aandachtspunten van de audit in 2012 het systeem van energie-efficiëntie ingericht.

Uitvoering:

De certificaten voor Kwaliteit, Arbo, Milieu en Energie zijn geprolongeerd. De externe audit is naar tevredenheid uitgevoerd, waarbij een aantal afwijkingen zijn geconstateerd. Deze administratieve punten zijn opgelost

- Verbetering van de energie-efficiëntie door het verder uitvoeren van de maatregelen uit het tweede energie-efficiëntieplan (EEP2) in het kader van de MJA-3.

Uitvoering:

Van de 4 geplande maatregelen in 2013 zijn er twee op basis van een kostenafweging en één op grond van procestechnische overwegingen niet uitgevoerd. De maatregel voor het ontgassen van persleidingen is wel uitgevoerd. Aanvullend zijn de maatregelen voor SSS2 volop in uitvoering en is de vervanging van de puntbeluchting op Kralingseveer door energie efficiëntere bellenbeluchting bijna afgerond.

Op basis van de voorlopige gegevens wordt voor 2013 de 2% energie-efficiëntie behaald.

- Voorafgaand aan grote vervangingsinvesteringen worden in elk geval de mogelijkheden tot verbetering van de energie-efficiëntie nader beschouwd.

Uitvoering:

Dit wordt zo toegepast. De vervanging van de puntbeluchting door bellenbeluchting komt bijvoorbeeld rechtstreeks voort uit een afweging op basis van energie-efficiëntie.

- Ten behoeve van de ontwikkelingen op de langere termijn, zoals het in bedrijf nemen van de tweede zuiveringsstraat op de awzi Kortenoord en de toekomstige verdere renovatie van de awzi De Groote Zaag, zijn in 2012 de mogelijkheden en de toepasbaarheid van nieuwe en innovatieve mogelijkheden en de toepasbaarheid van nieuwe innovatieve zuiveringstechnieken beschouwd, die de komende jaren nader worden uitgewerkt en eventueel worden onderzocht.

Uitvoering:

In 2013 zijn de modelberekeningen van de nabezinktanks van de awzi Kortenoord met behulp van praktijkmetingen gevalideerd. De belangrijkste conclusie is dat de praktijk overeenkomt met het model. Op grond van kosten, energie en duurzaamheid is gekozen voor hergebruik van bestaande onderdelen van de tweede zuiveringsstraat, met name de nabezinktanks. Naar verwachting is deze uitbreiding van de capaciteit pas na het jaar 2020 noodzakelijk.

- Het bedrijfsbrede civieltechnisch gebouwenbeheer wordt door de afdeling AWK vormgegeven en ingevoerd.

Uitvoering:

De invoering van het bedrijfsbrede civieltechnisch gebouwenbeheer is vanaf februari 2013 van start gegaan. De implementatie van deze coördinatierol vraagt de nodige aandacht en extra inspanning. De doelstellingen voor 2013 zijn behaald.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

De besparing (doel 37) is vanzelfsprekend gerealiseerd door meer dan alleen bovengenoemde maatregelen. Door onder andere hernieuwde afspraken over grensoverschrijdend afvalwater, gezamenlijke uitvoering van optimalisatiestudies, realisatie van werkzaamheden uit de slibstrategiestudie I en II en gezamenlijke inkoop van energie zijn kostenbesparingen gerealiseerd.

- In 2013 zullen op basis van regionale feitenonderzoeken de afspraken met de gemeenten worden uitgevoerd en geïmplementeerd. Deze implementatie vindt plaats op verschillende niveaus:
 1. Lokaal niveau: het opstellen van afvalwaterakkoorden met de gemeenten Schoonhoven, Waddinxveen en Zuidplas.
 2. Regionaal niveau: het uitvoeren van afspraken conform het samenwerkingsakkoord regio Rotterdam en de afspraken vastleggen voor de gemeenten in de Krimpenerwaard.
 3. Bovenregionaal niveau: verdere invulling van samenwerking met de hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland op basis van de uitkomsten van de quick scan uit 2012.

Uitvoering:

Lokaal: met de gemeente Waddinxveen is inmiddels een akkoord ondertekend. Met Krimpen a/d IJssel is het akkoord afgerond, ondertekening volgt begin 2014.

Regionaal: Op dit niveau heeft HHSK in vier regio's de samenwerking vormgegeven volgens het bestuursakkoord water.

- Rotterdam, HHSK, Hollandse Delta en Delfland hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend en een programma van uitvoering vastgesteld.
- In de regio Krimpenerwaard is een regionaal feitenonderzoek afgerond waarna een afsprakenkader is opgesteld en ondertekend. De uitwerking loopt parallel aan het fusietraject van de K5 gemeenten.
- Met de gemeenten Lansingerland, Zuidplas en met HH Delfland is het regionaal feitenonderzoek afgerond en een intentieovereenkomst ondertekend. Nu worden de afspraken concreet uitgewerkt in een regionaal afvalwaterakkoord.
- In de regio Capelle a/d IJssel is onderzoek gedaan naar mogelijke samenwerking, maar dit heeft niet geleid tot concrete afspraken

Bovenregionaal: met Delfland en Rijnland is HHSK in het najaar 2013 gestart met een vervolgonderzoek naar de mogelijkheid van nauwere samenwerking op het gebied van zuivering. Daarnaast worden de ontwikkelingen bij de andere omliggende waterschappen nauwlettend gevolgd.

- Het plan "Optimaliseren van het Afvalwatersysteem (OAS)", onderdeel afvalwatertransport, voor het verzorgingsgebied Kortenoord wordt afgerond. Voor het verzorgingsgebied Kralingseveer wordt de "quick scan" naar de ontwikkelingen en onderzoeksvragen ten behoeve van een optimalisatiestudie afgerond.

Uitvoering:

Het plan "Optimaliseren van het Afvalwatersysteem (OAS), onderdeel afvalwatertransportsysteem", verzorgingsgebied Kortenoord" is verschoven naar 2014. Aan de benodigde goede kwaliteit van rioleringsgegevens en -berekeningen van de gemeente Zuidplas is in opdracht van de gemeente in 2013 hard gewerkt. Naar verwachting zal dit begin 2014 zijn afgerond, waarna het onderdeel afvalwatertransport van de OAS wordt gestart.

Voor het verzorgingsgebied awzi Kralingseveer is in samenwerking met Rotterdam en Capelle a/d IJssel de 'Verkenning OAS Kralingseveer' afgerond. Deze verkenning is zodanig gedegen uitgevoerd, dat deze volstaat.

- Effectieve begeleiding en advisering van de (deel)gemeenten op het vlak van het rioleringsbeheer in nauwe samenhang met de gewenste waterkwaliteit, leidend tot actuele gemeentelijke rioleringsplannen met aandacht voor het grondwater en de (extreme) neerslag. Begeleiding en stimulering van de gemeenten en de bedrijfssector glastuinbouw voor de aansluiting op de riolering en/of sluiting van de waterketen.

Uitvoering:

de gemeenten beschikken over een actueel GRP.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In goede samenwerking met de gemeente Rotterdam en Capelle a/d IJssel is in november 2013 de verkenning voor de OAS Groenedijk gestart, deze wordt in 2014 worden afgerond.

Ambitie: *Terugdringen van emissies vanuit rioleringen, waarbij gemeenten zorg dragen voor de riolering en HHSK bevoegd gezag is en toeziet op realisatie.*

- In nauwe samenwerking met de gemeenten zal de rioleringsinformatie inclusief de geografische component geheel zijn geactualiseerd en in beheer worden genomen.

Uitvoering:

In 2013 is vastgesteld dat voor het vastleggen van rioleringsinformatie het voorheen gebruikte rioleringsinformatiesysteem (RIOKEN) voor HHSK geen meerwaarde levert. Deze informatie kan ook in reeds beschikbare systemen bij HHSK verwerkt en ontsloten worden. Het gebruik van RIOKEN is daarom per 1 januari 2014 opgezegd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Rioleringsinformatie wordt buiten RIOKEN opgeslagen en ontsloten. Dit wordt verder geoptimaliseerd.

- Het monitoren van de werking van de gemengde rioolstelsels wordt in nauwe samenwerking en op initiatief van de gemeenten voortgezet, waarbij managementinformatie over de overstortingen en de afnameplicht wordt gegenereerd.

Uitvoering:

In 2009 hebben de gemeenten in de Krimpenerwaard (Bergambacht, Schoonhoven, Vlist en Nederlek) samen met HHSK een meetplan voor de afvalwaterketen opgesteld. Het gezamenlijke doel is om meer inzicht te krijgen in het functioneren van de riolering in samenhang met de afvoer naar de zuivering. HHSK werkt sindsdien samen met de gemeenten aan het monitoringstraject en participeert hierin door het leveren van relevante informatie (gegevensverzameling). De informatie die uit het onlinesysteem komt is input voor het jaarlijkse (management) overleg tussen HHSK en de gemeenten. Wanneer het monitoringsproject in de Krimpenerwaard succesvol is, wil HHSK dergelijke samenwerking met gemeenten in het hele beheergebied toepassen.

- Onderzoek naar de herkomst van de regelmatige pieklozingen op de awzi Berkenwoude (en mogelijk ook op de awzi Bergambacht) wordt in nauwe samenwerking met het team Handhaving voortgezet.

Uitvoering:

Inmiddels is gebleken dat het niet alleen gaat om incidentele pieklozingen maar om structurele (dagelijkse/wekelijkse) lozingen. De problematiek blijkt daarmee complexer dan eerder gedacht. Op basis van een uitgebreid onderzoek van oude en nieuwe meet- en bemonstergegevens en de belastinggegevens wordt de problematiek beter in beeld gebracht.

Gelijktijdig wordt gewerkt aan drie mogelijke oplossingsrichtingen (juridisch, technisch en samenwerking met de sector).

- Voor de ondersteuning en de begeleiding van het rioleringenbeheer (GRP's, BRP's c.a.) wordt verwacht dat een systeem van kennismangement rioleringenbeheer, mogelijk in de vorm van een Sharepoint dat in 2012 is getest, wordt ingericht en in gebruik wordt gesteld.

Uitvoering:

In 2013 is besloten om het advies van HHSK op de rioleringsplannen van de gemeente via een zogenaamd zaakstelsel te laten verlopen. Zie voor meer informatie betreffende het zaakstelsel doel nummer 73.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In de samenwerking met de gemeenten wordt in de rioleringsplannen naast waterkwaliteit ook de aspecten hemel- en grondwater opgenomen. Voor het opstellen van de rioleringsplannen heeft HHSK een brochure opgesteld. Deze is en wordt verspreid aan de gemeenten en overige belanghebbenden.

- Bij nieuwe en bestaande rioolstelsels is verharding verantwoord afgekoppeld

Uitvoering:

In 2013 heeft HHSK bijdragen verleend voor het verantwoord afkoppelen van verhard oppervlak door gemeenten.

- De belangrijkste bronnen (uitschieters) van rioolvreemd water zijn aangepakt

Uitvoering:

In 2013 zijn geen uitschieters van rioolvreemd water geconstateerd.

Ambitie: Terugdringen van diffuse lozingen uit glastuinbouw, landbouw, beheer terreinen en bouw

- De maatregelen en activiteiten uit het Emissiebeheersplan, waarin het beleid in relatie tot de aanpak van directe en diffuse bronnen zoals nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen uit de land- en (glas)tuinbouw voor de komende jaren is uitgewerkt, wordt conform de hiervoor geldende planning in uitvoering genomen.

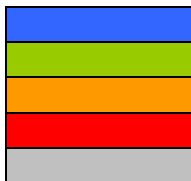
Uitvoering:

In het Emissiebeheersplan 2012-2015 (EBP) zijn 52 activiteiten opgenomen. Deze activiteiten worden gedurende de looptijd van het plan uitgevoerd. Jaarlijks wordt een Activiteitenplan vastgesteld, waarin per activiteit een concrete doelstelling voor het betreffende jaar wordt vastgesteld. In onderstaande tabel wordt beknopt weergegeven wat de actuele stand van zaken is bij de uitvoering van deze activiteiten.

Voortgang maatregelen Emissiebeheersplan, Activiteitenplan 2013						
Onderdeel Emissiebeheersplan	Aantal activiteiten voor dit onderdeel					
<i>Nutriënten landelijk gebied</i>	12	4	7			1
<i>Nutriënten glastuinbouw</i>	6		5	1		
<i>Gewasbeschermingsmiddelen</i>	9	1	7	1		
<i>Ongezuiverde lozingen stedelijk gebied</i>	9	1	7			1
<i>Lozingen hemelwater</i>	3		2			1
<i>Zware metalen</i>	8		5	1		2
<i>Chloride en nieuwe stoffen</i>	5		4			1
TOTAAL	52	6	37	3	0	6

Legenda

Activiteit loopt voor op planning
Activiteit loopt conform planning
Activiteit loopt achter op planning
Activiteit loopt gevaar
Activiteit start na 2013

Toelichting voortgang van Activiteitenplan 2013

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat het merendeel van de activiteiten (43 van de 52) conform of voor op planning loopt. Slechts drie activiteiten lopen achter op de planning. Hiervoor geldt de volgende toelichting.

Nutriënten glastuinbouw	Aansluiten riolering glastuinbouw Voor beide typen emissies is het van belang dat glastuinbouwbedrijven worden aangesloten op de riolering. In de gemeente Zuidplas en Waddinxveen zijn de glastuinbouwbedrijven inmiddels aangesloten. Dit geldt nog niet in Lansingerland. Het blijkt ingewikkeld te zijn om met Lansingerland afspraken en een planning te maken om alle bedrijven te bezoeken en op de juiste manier aan te sluiten op de riolering. HHSK heeft het initiatief genomen tot het project 'Juist aansluiten' om in samenwerking met de gemeente Lansingerland en DCMR in 2014 en 2015 alle bedrijfsafvalwaterlozingen op oppervlaktewater te saneren.
Gewasbeschermingsmiddelen	
Zware metalen	Lozingen zware metalen uit WKK-installaties Uit installaties voor warmtekrachtkoppeling komen zware metalen vrij. Al enige jaren wordt in samenwerking met de sectororganisatie gewerkt aan het verminderen van de emissies. Dit blijkt een lastige materie. De doelstelling was om eind 2013 te komen tot een Protocol van Eisen voor nieuwe installaties. Gezien de voortgang van het onderzoek dat nu nog loopt bij Waterschap Brabantse Delta wordt het moeilijk om eind 2013 dit protocol gereed te hebben. De verwachting is dat dit protocol in 2014 kan worden opgeleverd.

- Het samenwerkingsproject AquaReUse, ten behoeve van de zuivering en de teruglevering van het spuiwater van de glastuinbouw, wordt aanbesteed en ten uitvoer gebracht.

Uitvoering:

In 2013 is het AquaReUse project zodanig voorbereid dat in 2014 een succesvolle aanbesteding en de bouw kan plaatsvinden. Gezien het innovatieve karakter van het project moesten een groot aantal zaken worden uitgezocht en daardoor was het niet mogelijk om al in 2013 aan te besteden. In 2013 is aanvullende financiering gezocht en gevonden in de vorm van een EFRO-subsidie.

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP01 Eigen plannen	880	893	-12	-1,4%
BP02 Plannen van derden	12	3	9	75,2%
BP12 Getransporteerd afvalwater	5.110	4.679	431	8,4%
BP13 Gezuiverd afvalwater	11.708	11.417	291	2,5%
BP14 Verwerkt slib	5.025	4.962	63	1,2%
BP15 Afvalwaterbehandeling door derden	10.721	10.982	-261	-2,4%
BP27 Rioleringsplannen en subsidies lozingen	1.026	896	129	12,6%
BP28 Aanpak diffuse emissies derden	201	180	22	10,7%
Totaal Programma: Afvalwaterketen en emissies	34.684	34.012	672	1,9%

Toelichting op financieel resultaat

De lagere kosten dan begroot op beleidsproduct 12, getransporteerd afvalwater, beleidsproduct 13, gezuiverd afvalwater en beleidsproduct 27, rioleringsplannen zijn met name gerealiseerd door lagere kosten op onderzoeks- en ontwikkelingskredieten, energiekosten en doorbelaste personele kosten.

De overschrijding van kosten op beleidsproduct 15, grensoverschrijdend afvalwater is veroorzaakt door een hogere afrekening over het jaar 2010 met waterschap Hollandse Delta dan ten tijde van het opstellen van de voorjaarsnota 2013 voorzien was.

Voor geheel programma 3 zijn de kosten opzichte van de begroting ongeveer € 670.000 lager, dit is een afwijking ten opzichte van de begroting van 1,9%. De verschillen op hoofdkostensoorten zijn:

	Budget bedrag	Realisatie bedrag	Vershil
1. Goederen en diensten	19.509.153	20.015.977	-506.825
2. Personele lasten	3.579.605	3.390.966	188.639
3. Kapitaallasten	8.471.126	7.520.829	950.297
4. Indirecte kosten	3.123.996	3.083.832	40.164
TOTAAL	34.683.880	34.011.604	672.275

De belangrijkste reden is het verschil tussen hogere kosten voor goederen en diensten (€ 507.000) en lagere kosten voor afschrijvingen (€ 950.000) zijn de gevolgen van de maatregelen duurzaam financieel beheer, zie toelichting pag. 69.

Goederen en diensten

Lagere energiekosten van ongeveer € 360.000. Er is in 2013 minder elektriciteit verbruikt dan in voorgaande jaren. Jaarlijks wordt een budget voor gas opgenomen, het verbruik is afhankelijk van de eigen biogasproductie en daardoor niet nauwkeurig te bepalen.

Daarnaast zijn de kosten voor op grensoverschrijdend afvalwater € 290.000 hoger dan begroot, door de hogere definitieve afrekening met waterschap Hollandse Delta over het belastingjaar 2010.

De onderhoudskosten zijn ongeveer € 50.000 hoger dan begroot door een aantal onvoorziene reparaties aan de gebouwen en hogere kosten voor terreinonderhoud.

Kapitaallasten

Er is ongeveer € 300.000 minder uitgegeven in 2013 op onderzoek en planvorming kredieten dan geraamd. De oorzaak is met name verschuiving van prioriteit als gevolg van ontwikkelingen in de diverse samenwerkingsvormen met gemeenten en andere waterschappen. Daarnaast is in een aantal gevallen de uitgavenraming niet tijdig bijgesteld.

Daarnaast is eind 2013 voor circa € 440.000 op advieskosten en diensten derden overgeboekt van onderzoek en planvorming kredieten naar de exploitatie, deze kosten waren op afschrijvingskosten begroot.

De rentekosten op programma 3 zijn ongeveer € 90.000 lager dan begroot.

Foto: weidebloem Kattestaart

Programma 4: Wegen

Inhoud programma

Het hoogheemraadschap draagt zorg voor het beheer van het wegennet buiten de bebouwde kom in de Krimpenerwaard, uitgezonderd provinciale wegen.

Beoogd effect

Waarborgen van voldoende bereikbaarheid, verkeersveiligheid en berijdbaarheid.

Ambitie: *Behoud van de kwaliteit van de wegen met extra aandacht voor veiligheid*

- De basisgegevens zijn beschikbaar en worden verder verbeterd. De kerngegevens van wegen, groen, verkeersborden en kunstwerken zijn beschikbaar in het GEOweb.

Uitvoering:

De basisgegevens zijn verder verbeterd, waarbij met name aandacht geweest is voor wegen en kunstwerken. Deze gegevens zijn tevens beschikbaar gemaakt op GEOweb.

- HHSK borgt de gegevens omtrent de kunstwerken in het beheersregister.

Uitvoering:

Het beheersregister van kunstwerken is verder aangevuld en geactualiseerd.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

De gegevens van kunstwerken zijn gedeeltelijk overgezet naar OBSURV, het nieuwe onderhoudsbeheersysteem om het plannen en onderhouden van de kunstwerken te ondersteunen en te vereenvoudigen.

- HHSK vermindert de onveiligheid door diverse maatregelen op grond van uit te voeren onderzoek.

Uitvoering:

Door de verkeersveiligheidsmaatregelen uit eerdere jaren zet de ingezette dalende trend van ongevallen verder door. In 2013 zijn op het vlak van verkeersveiligheid met name kleinschalige maatregelen genomen binnen de uitvoering van het dagelijks onderhoud.

- HHSK analyseert de ontwikkelingen op het gebied van de verkeersveiligheid in de Krimpenerwaard. Er wordt een nieuwe kaart gemaakt waarna de (nieuwe) black-spots meegenomen worden in de totale verkeersveiligheidsaanpak.

Uitvoering:

De betreffende kaart is nog niet in definitieve vorm beschikbaar, maar wordt in een breder opgezette verkeersveiligheidsmonitor opgenomen.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Naast het onderzoek naar nieuwe black-spots wordt in een breder opgezette verkeersveiligheidsmonitor het gevolgde verkeersveiligheidsbeleid geëvalueerd. HHSK onderzoekt of landelijke en regionale doelstellingen gerealiseerd kunnen worden en of enige bijsturing noodzakelijk is. Er is extra aandacht besteed aan fietsveiligheid. Met name door nut en noodzaak van paaltjes in fietspaden kritisch te beoordelen.

- De verkeerstellingen worden conform de planning uitgevoerd.

Uitvoering:

De planning van de verkeerstellingen is in 2013 met nieuwe apparatuur uitgevoerd.

- HHSK brengt de mobiliteit in beeld door het uitvoeren van de verkeerstellingen conform het plan. Er wordt gebruikgemaakt van het ontwikkelde verkeersmodel "Midden-Holland".

Uitvoering:

Om de mobiliteit blijvend in beeld te houden is het regionaal verkeersmodel geijkt aan de hand van de door HHSK uitgevoerde tellingen. Deze zijn aan de omgevingsdienst Midden-Holland als regiehouder van het verkeersmodel ter beschikking gesteld. Daarnaast is bij mobiliteitsvraagstukken gebruik gemaakt van het verkeersmodel.

- HHSK voert de inspectie van alle categorieën wegen inclusief de fietspaden uit conform het inspectieplan.

Uitvoering:

Inspecties van wegen en fietspaden hebben structureel plaatsgevonden.

- In de zomer van 2012 is het reconstructieprogramma aangepast aan de actualiteit. In 2013 start de uitvoering van meerdere projecten (totaal ruim 14 km). In 2013 start de voorbereiding van de reconstructies van 2014.

Uitvoering:

Met de Voorjaarsnota 2013 zijn de investeringsplanningen aangepast op basis van de toen beschikbare informatie.

Ten aanzien van de reconstructie van de Gouderakse Tiendweg hebben we nauwkeurig afgewogen hoe we moeten omgaan met de te realiseren natuurdoelen. We hebben besloten een beperkte reconstructie uit te voeren. De ramingen zijn aangepast als gevolg van de huidige inzichten in noodzakelijke maatregelen als het gaat om regelgeving en na te streven kwaliteit.

Daarnaast is de reconstructie van de Bilwijkerweg conform planning uitgevoerd. Na uitvoering van dit project bleek het wel nodig, naar aanleiding van diverse klachten en meldingen en bestuurlijk overleg, om aanvullende veiligheidsmaatregelen aan de weg uit te voeren. De reconstructie van Benedenkerk, Benedenheul en Schenkel is conform planning aanbesteed in de vorm van een UAV-GC contract met EMVI criteria. Hierdoor heeft de aannemer een innovatieve oplossing kunnen aanbieden wat bovendien tot een positief aanbestedingsresultaat heeft geleid. De innovatieve werkwijze brengt tegelijkertijd het risico met zich mee dat de techniek in de praktijk nadelen blijkt te hebben die we maar beperkt vooraf kunnen inschatten, zoals ongelijke zettingen en aansluitproblemen..

- HHSK brengt geluidsreducerend asfalt aan op delen van de IJsseldijk, conform de afspraken met de provincie en de gemeente Ouderkerk. De gevolgen van de Zuidwestelijke Randweg (ZWR) voor wat betreft geluid worden hierdoor beperkt.

Uitvoering:

De uitvoering van dit project is met de VJN 2013 naar 2014 verschoven. Aanleiding hiervoor is de aanleg van een gasleiding door het gebied, waarbij de IJsseldijk als aanvoerroute gebruikt wordt. In verband snelle verslechtering van het wegdek zijn er in 2013 verschillende maatregelen genomen om de verkeersveiligheid tot en met het moment van uitvoering te waarborgen, waaronder extra inspecties van de weg, het uitvullen van spoorvorming en het invoeren van een 30km-zone.

- Binnen het reguliere onderhoudsprogramma worden de wegen aangepast, zodat ze voldoen aan de gestelde eisen in het categoriseringsplan.

Uitvoering:

Conform uitgevoerd. Wel zorgt het niet terugbrengen van belijning conform het categoriseringsplan (vb. Bilwijkerweg) voor negatieve reacties bij bewoners en lokale bestuurders.

- HHSK voert het reconstructieprogramma kunstwerken (wegbruggen) 2012+2013 uit, zodat in totaal circa 30 wegbruggen worden vervangen (deels door duikers). Tevens wordt gestart met de uitvoering van het programma voor 2014 en verder.

Uitvoering:

Met de VJN 2013 is aangegeven dat het programma van 2013 zal doorlopen in 2014. Dit komt met name door de noodzaak tot het verleggen van kabels en leidingen en door intensieve afstemming met eigenaren en gebruikers wat leidt tot maatwerk. De ervaringen bij de uitvoering van het meerjarenplan vervanging kunstwerken zullen leiden tot aanpassingen en verbeteringen van het programma voor de komende jaren.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

Een aantal voorbereidende activiteiten van bruggen uit het programma 2014-2015 is reeds ter hand genomen, zodat realisatie in 2014 kan plaatsvinden.

Ambitie: *Op termijn overdragen van het wegenbeheer aan derden; tot dat moment wordt nauw samengewerkt met betrokken partijen.*

- Binnen het traject van herindeling c.q. samenwerking van de gemeenten in de Krimpenerwaard, blijft het HHSK het onderwerp aan de orde stellen. In 2013 vindt de evaluatie van de wet herverdeling wegen plaats. Het HHSK participeert in dit proces via de Unie van Waterschappen in samenwerking met de andere wegbeherende waterschappen.

Uitvoering:

Door de minister is een wetsvoorstel naar de kamer gestuurd om de gemeenten in de Krimpenerwaard samen te voegen tot een K5 gemeente waarbij krimpen ad IJssel zelfstandig blijft. Door HHSK is extra inzet gepleegd om Provincie en gemeenten te bewegen overdracht van de wegentaak hier in mee te nemen.

In Unie verband is de druk richting ministerie opgevoerd om de evaluatie van de Wet herverdeling wegen ter hand te nemen. Dit heeft niet tot de gewenste actie geleid, maar wel tot het standpunt dat de waterschappen hierin zelf aan zet zijn.

- HHSK continueert de samenwerking op het gebied van de gladheidbestrijding.

Uitvoering:

Ter voorbereiding op en tijdens het winterseizoen hebben gladheidcoördinatoren overleg gevoerd om de gladheidbestrijding af te stemmen. Ten aanzien van het uitvoeren van onze reconstructies en het onderhoud hebben we intensief contact en overleg met de betreffende gemeenten en in regionaal verband hebben we meegedaan in de overleggen verkeer en vervoer.

- HHSK initieert en / of participeert in overleggen van de wegbeheerders in de Krimpenerwaard.

Uitvoering:

Met name op regionaal niveau is door HHSK inbreng geleverd bij het tot stand komen van provinciale en regionale beleidsdocumenten inzake mobiliteit, verkeer en ruimtelijke ordening.

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP01 Eigen plannen	14	24	-10	-70,7%
BP02 Plannen van derden	32	36	-4	-12,7%
BP16 Beheersinstrumenten wegen	78	52	25	32,7%
BP17 Aanleg en onderhoud wegen	2.646	2.572	73	2,8%
BP18 Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid	568	543	26	4,5%
Totaal Programma: Wegenbeheer	3.338	3.228	110	3,3%

Toelichting op financieel resultaat

Eigen plannen, plannen van derden en beheersinstrumenten wegen

Op de beleidsproducten eigen plannen, plannen van derden en beheersinstrumenten wegen zijn minder uren besteed dan begroot; in totaal € 11.000.

Aanleg en onderhoud wegen

Dit product kent een onderschrijding van ongeveer € 73.500. Ten eerste is er circa € 105.000 minder uitgegeven aan de out of pocketkosten. Dit komt doordat te weinig capaciteit beschikbaar was om de uitkomsten van de inspecties op de wegbruggen in uitvoering te brengen, hetgeen in 2014 plaatsvindt. Verder zijn de kapitaalslasten en de indirecte kosten respectievelijk ongeveer € 20.000 en € 30.000 lager dan begroot.

Hiertegenover staat een overschrijding op de doorberekende personeelskosten van ongeveer € 85.000. Dit komt omdat er meer inspecties aan de wegbruggen door eigen personeel hebben plaatsgevonden dan verwacht.

Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid

De totale kosten van dit beleidsproduct zijn circa € 26.000 lager dan de raming. Door minder markeringen en verkeersmaatregelen aan te brengen, zijn minder personele inzet en minder inzet externe dienstverlening nodig geweest.

Programma 5: Omgeving en organisatie

Inhoud programma

Het programma beslaat de onderdelen die betrekking hebben op de wijze waarop de primaire taken (waterkeringen, watersysteem, zuiveringen, wegen) worden uitgevoerd en de onderdelen die de primaire taken ondersteunen. De gewenste manier van uitvoeren is verwoord in het WBP, waarbij als leidend thema is gesteld dat de omgeving centraal moet staan.

De bestuurlijk meest relevante thema's zijn:

- * gebiedsgerichte aanpak;
- * calamiteitenzorg;
- * vergunningverlening, toezicht en handhaving;
- * communicatie- en informatiebeleid;
- * klimaat en duurzaamheid;
- * financieel beleid, waaronder Treasury en heffing & invordering;
- * organisatiebeleid en Human Resource Management (HRM).

Beoogd effect

Een betrouwbare organisatie met een goede verhouding met de burgers, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, en de medewerkers.

Er is ruimte en aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en de bewoners in het gebied, met een zo breed mogelijk draagvlak bij de besluitvorming.

Er is ruimte en aandacht voor de ontwikkeling van de organisatie en de medewerkers zelf, daarbij inspeland op ontwikkelingen en vereisten vanuit de maatschappij. Dit alles door de taken uit te voeren op een maatschappelijk verantwoorde wijze, waarbij leefbaarheid, veiligheid, werkomgeving, klimaat en duurzaamheid centraal staan.

Ambitie: *Tijdige en kwalitatief goede inbreng van wateraspecten in beleid en plannen voor ruimte, milieu en groen*

- Intern zijn flinke stappen gezet om de afstemming tussen de verschillende adviesfuncties op ruimtelijke plannen te verbeteren. Deze afstemming wordt in 2013 afgerond.

Uitvoering:

Er is een intern Handboek planadvies als richtlijn voor de medewerkers die de plannen toetsen. Sinds medio 2013 is de digitale watertoets in gebruik genomen die een deel van de plannen automatisch afhandelt. Zowel op de website als via de digitale watertoets wordt de informatie ontsloten naar de gebruiker. Het doel is gerealiseerd.

- In 2013 vindt afronding van de verbeterde afstemming plaats tussen de verschillende adviesfuncties op ruimtelijke plannen binnen HHSK.

Uitvoering:

Bij doelstelling 54 is aangegeven dat maatregelen voor een verbeterde afstemming tussen de verschillende adviesfuncties op de ruimtelijke plannen binnen HHSK zijn gerealiseerd. Deze integrale advisering heeft HHSK ingezet bij alle grote regionale ruimtelijke plannen waarbij HHSK betrokken is. Huidige relevante ontwikkelingen zijn, Partiële herziening van de Provinciale Structuurvisie (PSV) en de Integrale herziening welke uitmondt in de provinciale Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM), Veenweidepact Krimpenerwaard, RZG Zuidplas, Westergouwe, Triangel, A13/A16. Om nieuwe ontwikkelingen tijdig te signaleren en hierop te anticiperen, neemt HHSK deel aan diverse gebiedsoverstijgende samenwerkingsverbanden, zoals het Groene Hart, de Metropoolregio, bestuurlijke tafels van provincie en stadsregio.

Hiernaast zijn ook andere 'kleinere' ontwikkelingen in beeld. Om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tijdig te signaleren wordt periodiek overlegd met de gemeenten.

De resultaten van deze en toekomstige samenwerkingsverbanden kunnen pas expliciet worden benoemd als de adviezen van HHSK voldoende worden opgenomen in de ruimtelijke plannen en later (mogelijk na tientallen jaren) zichtbaar worden. Nu is al zichtbaar dat water steeds meer als vanzelfsprekend op de agenda staat bij (ruimtelijke) ontwikkelingen en dat HHSK, zeker bij grotere ruimtelijke ontwikkelingen, veelal vanzelfsprekend als gelijkwaardige partner in het proces wordt betrokken.

Concrete resultaten in 2013:

- * Er is door de gezamenlijke waterschappen in Zuid-Holland een Pr ewateradvies opgesteld als waterschapsinzet voor de Koersnotitie die de opmaat vormt naar de ontwerp Visie Ruimte en Mobiliteit. Belangrijk aspect in de Koersnotitie voor HHSK is aandacht voor de zogenaamde 'Knikpuntgebieden' waaronder het Restveengebied rond Moordrecht.
 - * Gezamenlijk met gebiedspartijen in de Krimpenerwaard is een Gebiedsvoorstel Ecologische Hoofdstructuur Krimpenerwaard opgesteld en aan de provincie aangeboden als inzet voor partiële herziening van de PSV.
 - * Samen met de gemeente Rotterdam en de betrokken waterschappen is het herijkte waterplan 2 Rotterdam vastgesteld. Er is een gezamenlijke bestuurlijke reactie van de waterschappen (WSHD, HHD, Rijnland en HHSK) op de plannen voor de Metropool gegeven.
- Bij de inbreng en advisering wordt mede rekening gehouden met landschappelijke waarden, natuur, cultuurhistorie en recreatief medegebruik, voor zover deze gerelateerd zijn aan de taken HHSK

Uitvoering:

In de programmabegroting 2013 zijn hiervoor geen activiteiten benoemd. Bij de adviezen in het kader van de watertoets wordt, waar nodig, rekening gehouden met landschappelijke waarden, natuur, cultuurhistorie en recreatief medegebruik.

Dit is ook het geval bij regionale plannen en de voorbereiding van (nieuw)bouw of (her)inrichting van de waterstaatkundige voorzieningen. Praktijkvoorbeelden zijn het gemaal Verdoold en de inrichting van de Eendragtspolder.

Ambitie: HHSK streeft naar een uitstekende calamiteitenzorg

- In 2013 wordt de landelijke visie op crisisbeheersing (Unie van Waterschappen) in de eigen crisisbeheersingsprocessen en plannen verwerkt.

Uitvoering:

In 2013 is de invloed van de visie op crisisbeheersing geanalyseerd. In de meerjarenbegroting, het afdelingsplan en werkplannen is de uitwerking beschreven en waar nodig geconcretiseerd.

- Thema's voor verbetermaatregelen van de calamiteitenzorg bepaald uit evaluatie van de landelijke hoogwater- en overstromingsoefening.

Uitvoering:

De verbetermaatregelen zijn bepaald en verdeeld over leden van de waterkolom. HHSK is verantwoordelijk voor het project 'eenduidige informatievoorziening' richting de algemene kolom.

- Inbedding van de netcentrische manier van informatiemanagement bij de crisisbeheersing door gebruik te maken van het landelijke crisismanagementsysteem van de veiligheidsregio's.

Uitvoering:

In 2013 is gestart met het project NetCentrischWerken (NCW). HHSK is vertegenwoordigd in de regionale en landelijke werkgroep. Vanwege de latere oplevering van het referentiekader

NCW door de landelijke werkgroep is het interne implementatieproject NCW bij HHSK tijdelijk aangehouden.

- De samenwerking binnen de waterkolom, maar ook met de Zuid-Hollandse waterschappen op het gebied van planvorming en opleiden, trainen en oefenen, wordt gecontinueerd en uitgebreid.

Uitvoering:

In de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing zijn in 2013 belangrijke stappen gezet. Alle plannen zijn up-to-date en kwalitatief goed. De calamiteitenorganisatie en de processen sluiten aan op die van het netwerk, waaronder veiligheidsregio's en andere waterschappen.

- De ingezette weg om het opleidingsprogramma meer aan te laten sluiten op individuele behoeftes wordt voortgezet door onder andere de ontwikkeling van specifieke e-learningmodules op het gebied van crisisbeheersing.

Uitvoering:

In 2013 is de ontwikkeling van een persoonlijke leeromgeving opgepakt. Er wordt steeds meer gekeken naar persoonlijke en teamspecifieke leerdoelen en competenties. Eind 2013 was de online leeromgeving (OTO-paspoort) in concept gereed.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In 2013 is HHSK meer dan voorzien aangesloten bij grote regionale oefeningen met veiligheidsregio's

Ambitie: *Omgevingsgerichte en vlotte vergunningverlening met doeltreffende en risicogerichte handhaving ten behoeve van een juiste naleving*

- Het nauwlettend volgen van de transitie van de nieuwe Omgevingswet, te weten van de bevoegdheid van vergunningverlening naar een adviserende bevoegdheid.

Uitvoering:

De Omgevingswet gaat veel van de bestaande wetgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving vervangen. De waterschappen ondersteunen de bundeling, vereenvoudiging, harmonisering en modernisering van het omgevingsrecht. Het waterbeheer, zoals nu geregeld in de Waterwet, wordt verankerd in de Omgevingswet. Dit betreft vooral taken op het vlak van vergunningverlening, handhaving, rioleringsplannen en de watertoets.

- De implementatie van de nieuwe model keur met bijpassende algemene en beleidsregels van de Unie van Waterschappen.

Uitvoering:

De implementatie van de model keur met bijpassende regels van de Unie van Waterschappen loopt achter op de planning. Dit heeft te maken met de bestuurlijke afspraak om met Delfland en Rijnland op dit onderwerp tot samenwerking te komen. Het overleg tussen de portefeuillehouders heeft niet geleid tot een gelijk uitgangspunt voor de keur en bijpassende regels. Zo kiezen Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard het uitgangspunt, conform het model van de Unie van Waterschappen "werken zijn verboden, tenzij met vergunning". Rijnland opteert – samen met Stichtse Rijnlanden – voor het uitgangspunt "werken zijn toegestaan, mits het voldoet aan". Afgesproken is om bij de vertaling van deze uitgangspunten in de keur en in bijpassende regels te streven naar duidelijkheid voor de burger. Waar mogelijk is ter deregulering en vermindering van de administratieve druk als gevolg van vergunningverlening het beleid in Algemene regels vervat. Zo is in 2013 een algemene regel voor de inrichting van tuinen op specifieke waterkeringen opgesteld en in procedure genomen. Inmiddels worden 22 algemene regels gehanteerd.

In 2013 is een aanvang gemaakt met het opzetten van een informatiesysteem om het vigerende beleid op de diverse taakgebieden bereikbaar te maken en actueel te houden. Het doel is dat dit vademecum ook beschikbaar wordt gesteld via het internet.

- Het uitvoeren van een communicatietraject als gevolg van de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit, zoals het "Besluit glastuinbouw" en het "Lozingsbesluit" open teelt en veehouderij.

Uitvoering:

Het activiteitenbesluit is in 2013 diverse keren aangepast, verschillende wijzigingen hadden een raakvlak met het werk van het waterschap. Zo is het Besluit glastuinbouw inmiddels opgegaan in het Activiteitenbesluit. Deze transitie had nagenoeg geen gevolgen voor de sector waardoor geen invulling is gegeven aan het uitvoeren van een communicatietraject.

- Het opstellen van het grondwaterbeleid inclusief het toetsingskader voor de vergunningverlening en de handhaving.

Uitvoering:

In 2013 zijn afspraken gemaakt om het strategisch grondwaterbeleid gezamenlijk met Delfland en Rijnland op te stellen, dit heeft geleid tot vertraging waardoor het beleid nog niet is vastgesteld.

- Verbetering van het geautomatiseerde procesbeheersysteem om de bewoners in staat te stellen vergunningen/ontheffingen en meldingen via digitale weg aan te vragen of te melden.

Uitvoering:

Met de komst van het Omgevingsloket (OLO) en het aanpassen van de website is er een stap gemaakt om het voor bewoners makkelijker te maken een aanvraag of melding te doen. De verwerking en afhandeling van aanvragen via het OLO (digitaal) of analoog is binnen de organisatie verder gestroomlijnd. De voorbereidingen van de invoering van het zaakstelsel (zaak of kwestiegericht werken) heeft overigens in nauwe samenwerking met de hoogheemraadschappen van Rijnland, Delfland en Stichtse Rijnlanden geleid tot een zaakcatalogus waarop het toekomstige informatiesysteem wordt ingericht.

- Het opstellen van een zogenoemde publieksvriendelijke keur.

Uitvoering:

Aangezien de implementatie van de nieuwe model keur achterloopt op planning is ook deze maatregel niet uitgevoerd in 2013.

- Extra aandacht is er voor het planmatig inzetten van toezichtcapaciteit op basis van risico-evaluatie. Dit gebeurt zo veel als mogelijk per thema. Voor de belangrijkste doelgroepen en controle van onderwerpen wordt dit vastgelegd in de toezichtplannen 2013.

Uitvoering:

Voor 2013 is conform de nota handhaving een uitvoeringsplan opgesteld en uitgevoerd.

- De gewijzigde werkwijze voor de Schouw Bijzonder Onderhoud (bagger en herprofilering) wordt onverminderd doorgezet. Dit betekent naast een eerste voorlichtingsstap ook het doorzetten van sancties.

Uitvoering:

Is conform de vastgestelde werkwijze uitgevoerd.

Na de eerste herschouw van maart 2013 in de Krimpenerwaard bleek 76% te voldoen aan de voorwaarden. De (tweede) herschouw is in december uitgevoerd. Resultaten van deze herschouw zullen leiden tot het verbeuren van dwangsommen in het eerste kwartaal van 2014.

De baggerschouw in het voormalig beheersgebied Schieland (Zuidplaspolder) is vertraagd. Dit werd veroorzaakt door het instellen van het nieuwe peilbesluit en de geconstateerde afwijkingen van het waterpeil ten opzichte van zowel het oude als het nieuwe peilbesluit. De schouwcyclus voor 2013 is conform planning gestart. Deze schouw betreft de polder van Bleiswijk, EDB-polder, Zuidplas Noord en Vlist-West waarin circa 430 km aan watergang is geselecteerd.

Wat betreft de schouw van het jaarlijkse gewone onderhoud aan watergangen is een heroverweging mede in samenhang met het vernieuwde baggerbeleid in voorbereiding. De voortgang van deze heroverweging, die als zodanig niet in het waterbeheersplan was voorzien, is door omstandigheden vertraagd.

In 2013 is, mede op verzoek van een hoofdingeland, een schouwkaart voor de uitvoering van de baggerschouw met een doorkijk van de geplande schouwgebieden voor de langere termijn op het internet gepubliceerd. Het adressenbestand zal nog nader onder de loep worden genomen, ter voorkoming van foute en dubbele aanschrijvingen.

- De samenwerkingsafspraken die de Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat in het kader van het bestuursakkoord water met elkaar hebben gemaakt, leiden tot een betere samenwerking op regionaal niveau; in 2013 wordt hier uitvoering aan gegeven. Met onze buurwaterschappen en specifiek Delfland en Rijnland wordt de huidige samenwerking voortgezet en versterkt.

Uitvoering:

Voor de vergunningverlening en handhaving wordt zowel op landelijk als regionaal niveau samengewerkt met Rijkswaterstaat, de waterschappen en de omgevingsdiensten. Met de hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland alsmede het hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden zijn grote stappen gezet, onder andere op het gebied van de informatisering (het zaakstelsel). Bovendien zijn afspraken gemaakt over de mogelijke samenwerking op operationeel niveau. Zo zal de vergunningverlening en controle van de als BRZO gewaarmerkte bedrijven (voor HHSK is dit een beperkt aantal) door het BRZO-team van het waterschap Hollands Delta worden verricht, in opdracht van HHSK. Met de omgevingsdienst DCMR is een overeenkomst gesloten over de gezamenlijke aanpak bij calamiteiten van dergelijke bedrijven in relatie tot de indirecte lozing.

Ambitie: *Tijdige en heldere communicatie met derden; bereikbaar en aanspreekbaar voor derden*

- Een tactisch communicatieplan wordt opgeleverd op het gebied van omgevingsgerichtheid en burgerparticipatie.

Uitvoering:

De maatschappelijke ontwikkelingen noodzaken tot een bijstelling van het communicatiebeleid. In het vastgestelde communicatieplan is op basis van deze ontwikkelingen gekozen voor de volgende accentverschuivingen in het communicatiebeleid:

- * optimalisatie omgevingsgerichtheid;
- * werken aan verandering van de beeldvorming over de organisatie;
- * beter gebruik maken van nieuwe en sociale media;
- * sponsoring wordt beter afgestemd op het communicatiebeleid;
- * sneller feiten communiceren bij calamiteiten;
- * sterk inzetten op arbeidsmarktcommunicatie;
- * herziening van het educatiebeleid;
- * versterking interne communicatie.

Het tactische communicatieplan heeft een looptijd tot en met 2016.

- De communicatie-inzet wordt afgestemd op de verschillende doelgroepen.

Uitvoering:

De inzet op communicatie is verdeeld over direct betrokkenen bij projecten,

samenwerkingspartners en de eigen organisatie. Bij projecten is regelmatig een analyse uitgevoerd om de impact op bewoners in te schatten. Op basis van die analyse is een communicatieadvies geformuleerd en de inzet benoemd die nodig is om het advies uit te kunnen voeren.

- Nadrukkelijk wordt de samenwerking gezocht met onze partners, de gemeenten en de andere waterschappen.

Uitvoering:

Het afgelopen jaar groeit de samenwerking met gemeenten en waterschappen. Voorbeelden zijn samenwerking in Rotterdam (Waterplan, Benthemplein, Kleinpolderplein) en de startende samenwerking met waterschappen Delfland, Rijnland en Hollandse Delta op het gebied van crisiscommunicatie. Tot slot is het afgelopen jaar zowel de relatiebeheerdag met provincie en waterschappen als een netwerkdag voor partners uit het gebied georganiseerd.

- Communicatietraject als gevolg van de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit.

Uitvoering:

De website is aangepast aan de geldende versie van het activiteitenbesluit. Bij doelstelling 60 is aangegeven dat geen communicatietraject is uitgevoerd.

- De ontwikkeling van de website wordt verder ter hand genomen.

Uitvoering:

De ontwikkeling van de website en het onderliggende Content Management Systeem (CMS), is in samenwerking met Delfland en Rijnland opgepakt. Pas eind 2013 kon overeenstemming bereikt worden met elkaar over de uitgangspunten voor een gezamenlijke aanschaf van een systeem. Hierdoor is de ontwikkeling van de website vertraagd.

Ambitie: Invulling van nationale en internationale doelstellingen voor klimaat en duurzaamheid

Bij alle relevante inkoop- en aanbestedingstrajecten worden de criteria met betrekking tot duurzaamheid van Agentschap NL van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zoveel als mogelijk van toepassing verklaard. Duurzaamheid speelt een rol in alle fasen van het inkoopproces.

In 2013 leidt dit tot de volgende maatregel:

- De ontwikkelingen op het vlak van duurzaam inkopen worden nauwlettend gevolgd via onder andere het expertise centrum aanbesteden Pianoo.

Uitvoering:

De balans over 2013 moet nog opgemaakt worden. We kunnen nog geen exact percentage geven of bevestigen over het behalen van de norm over 2013. In de Waterschapspiegel 2012 is te lezen dat we in 2012 ruim 95% hebben gehaald.

- Het nieuwe Energie-efficiënte Plan (EEP 2013-2019) in het kader van de MJA3 wordt afgerond. Hierin staan de maatregelen die de afdeling Afvalwaterketen in die periode gaat uitvoeren om een reductie in elektriciteit verbruik te bereiken van 11% (met het verbruik van 2011 als referentie) – dit is ongeveer 2.000.000 kWh.

Uitvoering:

In 2013 zijn diverse maatregelen opgestart. Met name de vervanging van de puntbeluchters door bellenbeluchting en de maatregelen uit de slibstrategiestudie 2 (SSS2) zullen een belangrijke bijdrage leveren (naar schatting ruim 1.500.000 kWh). Deze maatregelen worden in het eerste kwartaal van 2014 afgerond.

- HHSK is actief lid van zowel de Energiefabriek als de Grondstoffenfabriek. Er wordt gezocht naar potentiële business cases die zowel innovatief als energiebesparend zijn.

Uitvoering:

Met de waterschappen zijn in 2013 diverse opties onderzocht voor energiewinning en grondstoffen terugwinning.

- De afdeling AWK gaat door met het implementeren van de ISO 50.001 op het gebied van Energy Management en streeft naar de verlenging van de certificering.

Uitvoering:

De afdeling AWK is gecertificeerd en dit is in 2013 geprolonged.

- Er wordt samen met HVC verder gezocht naar de wettelijke, milieutechnische en technische mogelijkheden voor de realisatie van een windturbine op het terrein van de awzi Kralingseveer, waarmee HHSK in deze alleen de grond ter beschikking stelt aan een exploitant van de wind turbine.

Uitvoering:

De voorbereidingen voor het plaatsen van een windturbine zijn in 2013 ver gevorderd. De benodigde wijziging van het bestemmingsplan is goedgekeurd. De vergunningprocedure is daaropvolgend in gang gezet.

- In 2013 zal er worden gewerkt aan het oplossen van de geconstateerde knelpunten en voorlichting aan de terreinbeheerders t.a.v. duurzaam terreinbeheer.

Uitvoering:

Door andere prioriteiten is deze maatregel in 2013 niet opgepakt.

Ambitie: *Transparantie en verantwoording van het gevoerde beleid en beheer, zowel in- als extern door te werken vanuit klantgerichtheid en professionaliteit in de gehele organisatie*

- In de programmabegroting 2013 zijn hiervoor geen specifieke maatregelen benoemd. (Met het vastleggen in de begroting realiseer je dit.)

Uitvoering:

In de planning en control cyclus zijn een tweetal momenten waarin bepaald wordt of de doelen uit dit plan worden gerealiseerd. Dit zijn de bestuursrapportage over het eerste halfjaar en de voorliggende bestuursrapportage. In 2013 zijn beide rapportages opgesteld en voorgelegd aan de VV.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In 2013 is de rapportage aangepast zodat op eenvoudige manier kan worden vastgesteld of de doelstellingen zijn gerealiseerd.

- Waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van subsidiemogelijkheden al neemt de mogelijkheid om subsidie te verkrijgen, als gevolg van de economische crisis, af.

Uitvoering:

In 2013 heeft HHSK, samen met de subsidie adviseurs van de andere waterschappen en ondersteuning van een adviseur van de Unie aandacht gevraagd voor het onderwerp 'water' in de diverse (nationale en Europese) subsidieregelingen in spé. Naast dit lobbywerk zijn ook diverse concrete aanvragen voor subsidies gedaan (w.o. voor de projecten AquaReUse en Thermocrack). Voor Thermocrack is de uitkomst nog niet bekend, voor AquaReUse zijn de meeste beschikkingen inmiddels binnen. Daarnaast heeft HHSK zich ook bezig gehouden met kleinere subsidie projecten.

- HHSK zal verder gaan met het beheersen van de kosten. Deskundige projectcontrollers, een goed treasurybeleid en het beheersen van de inhuurkosten van personeel leveren hier een bijdrage aan.

Uitvoering:

In 2013 is gestart met het herijken van de rol van projectcontroller dit gebeurt mede onder invloed van het inrichten van de IPM rollen voor de nHWP-projecten. Er is een theoretisch kader bepaald met een omschrijving van de rollen (projectadministratie, projectcontroller en manager projectbeheersing), wat die rollen zouden moeten doen en hoe ze zich tot elkaar verhouden. Een volgende stap is dat HHSK de rollen implementeert en nagaat hoeveel tijd aan de verschillende rollen moet worden besteed.

In 2010 is het treasurybeleid door de VV vastgesteld en dit beleid leidt tot een deugdelijke afwikkeling van de treasury-activiteiten en minimalisering van de kosten. Maandelijks worden overzichten gemaakt van de hoeveelheid ingehuurde arbeid. Op basis van deze overzichten vindt indien noodzakelijk bijsturing plaats.

- De toetreding van de gemeente Delft tot de RBG heeft naar verwachting een positief financieel effect op de jaarlijkse bijdrage aan de RBG.

Uitvoering:

De doelstelling om de kosten voor het heffen en invorderingen van belastingen te beperken tot € 4,09 per object is gerealiseerd (indexatie 2% per jaar <basisjaar 2010 - € 3,85>). De toetreding van de gemeente Delft heeft een positief effect van € 70.000 op de bijdrage aan de Regionale Belasting Groep (RBG). Daarnaast is het aandeel van € 128.000 van Schieland en de Krimpenerwaard in het positieve exploitatieresultaat van de RBG over 2011 en 2012 teruggevloeid.

- Evenals in voorgaande jaren blijft ook in 2013 het ziekteverzuim een speerpunt. De focus ligt zoveel mogelijk op het voorkomen en beperken van verzuim. Daar waar wel verzuim optreedt, probeert HHSK dit zo spoedig mogelijk te begeleiden naar een succesvolle en duurzame re-integratie.

Uitvoering:

Het ziekteverzuimcijfer over 2013 is 3,81%. Een van de maatregelen die in 2013 is getroffen om het verzuim zoveel mogelijk te beperken en te voorkomen is de implementatie van het zogenaamde bedrijfszorgpakket. Met behulp van dit pakket wordt een providerboog van zorgverleners gecreëerd waar snel gebruik van kan worden gemaakt als een werknemer dreigt uit te vallen. Hiermee kan verzuim beperkt worden.

- In 2013 zal een communicatieplan voor de arbeidsmarkt worden opgesteld. HHSK gaat zich als aantrekkelijk werkgever op de arbeidsmarkt positioneren om kwalitatief goede mensen te werven met behulp van bestaande maar ook nieuwe communicatie middelen.

Uitvoering:

In het tactische communicatieplan is de keuze gemaakt de aandacht voor educatie te verschuiven naar arbeidsmarktcommunicatie. De daadwerkelijke transitie vindt in 2014 plaats.

- HHSK zal de samenwerking met andere waterschappen op het gebied van HR versterken door in 2013 een gezamenlijk traineeprogramma te realiseren en de mogelijkheden van uitwisseling van personeel verder te onderzoeken en vorm te geven.

Uitvoering:

Het traineeprogramma is in 2013 gerealiseerd samen met Rijnland, Hollands Noorderkwartier, Hollandse Delta en Rivierenland. Er zijn intussen 16 studenten geselecteerd (waarvan HHSK er 2 in dienst heeft) en de trainees zijn per 1/1/2014 gestart met hun werkzaamheden.

- HHSK zoekt, samen met andere waterschappen, de samenwerking op met het onderwijs om bekendheid van en kennis over de waterschappen bij studenten te versterken.

Uitvoering:

HHSK is in 2013 gestart met een onderzoek naar de optimale manier van communiceren met potentiële werknemers. Onderdeel van dit traject is de communicatie richting de studenten en leerlingen middelbaar onderwijs.

- Met het in 2012 beschikbaar gesteld aanvankskrediet wordt een plan gemaakt voor de renovatie van het hoofgebouw aan de Maasboulevard.

Uitvoering:

In het eerste halfjaar zijn achtereenvolgens een quick scan naar alternatieven voor renovatie en een verkenning van de optie van verhuur van kantoorruimte aan de RBG uitgevoerd. In de tweede helft van 2013 is het project huisvesting van start gegaan. Speciaal voor dit project is een bestuurlijke ad-hoc commissie huisvesting in het leven geroepen om mee te denken over de inhoud en aanpak. In oktober is de eerste bijeenkomst van deze commissie geweest. In november is een voorbereidingskrediet voor het renovatieproject beschikbaar gesteld. Eind 2013 hebben medewerkers, ondersteund door een extern adviseur, een nieuwe werkstijl en een bijpassend huisvestingsconcept ontwikkeld. Dit concept ligt mede aan de basis van het programma van eisen voor de renovatie.

- In 2013 zal het beheer en onderhoud van alle gebouwen worden gecentraliseerd en het beheerproces doelgericht en efficiënt worden ingericht.

Uitvoering:

Het beheer en onderhoud van alle gebouwen wordt met ingang van 2014 centraal aangestuurd. Waarmee een einde komt aan de versnippering van het beheer en de onderhoudswerkzaamheden. Daartoe zijn onderhoudsinspecties uitgevoerd en vastgelegd in een nieuw onderhoudsysteem. Dat maakt het mogelijk om planmatig onderhoudswerk uit te voeren.

Uitgevoerd naast de geformuleerde maatregelen:

In 2013 is een start gemaakt met het invoeren van performance dashboards, daartoe zijn onder andere organisatiebreed zogenoemde Kritieke prestatie indicatoren (KPI's) benoemd.

- De interne en externe informatievoorziening wordt vooral digitaal verder vormgegeven. In navolging van de voorgaande jaren brengt HHSK de basisgegevens verder op orde. Dit geldt niet alleen voor de gegevens zoals in voorgaande programma's genoemd zijn (leggers, beheerregister, etc.) maar ook voor de bedrijfsvoeringgegevens en documenten. Daarnaast verbetert HHSK de koppelingen met de landelijke basisregistratie.

Uitvoering externe informatievoorziening:

In het kader van de verbetering van de Elektronische overheid (e-Overheid genoemd) is in het afgelopen jaar de OLO loketfunctie afgerond, de aansluiting op de authentieke basisregistraties voorbereid, de geo-voorziening op de website gemoderniseerd en worden de bekendmakingen digitaal gepubliceerd. De door de overheid verplicht gestelde DigiD audit is met positief resultaat afgerond

Uitvoering interne informatievoorziening:

In 2013 is een verbeteringslag gemaakt door de versterking van de interne informatievoorziening en de kantoorautomatisering. Voor de digitalisering van onze werkprocessen is een zaakstelsel ingevoerd en een start gemaakt met de eerste werkprocessen.

- Na een jaar van voorbereiding worden in 2013 de eigen werkprocessen (verder) gedigitaliseerd en de werkplekken doelmatiger ingericht door het moderniseren van de werkpleksystemen (Windows 7) en vervanging van de kantoorapplicaties (MS Office 2010). Dit maakt ook nieuwe manieren van werken mogelijk.

Uitvoering:

In 2013 is een verbeterslag gemaakt door de versterking van de interne informatievoorziening en de kantoorautomatisering. De centrale computersystemen en de applicaties zijn daarvoor vernieuwd. De afronding ervan is nog in uitvoering en omvat de vervanging van de werkpleksystemen.

- Op de werkplekken zullen elektronische communicatiemiddelen worden vervangen en centrale telefoniesystemen zullen daarvoor worden aangepast en vernieuwd.

Uitvoering:

De elektronische communicatiemiddelen zijn verbeterd door het vervangen van het centrale telefoniesysteem. Hiermee is een verdere integratie van computersystemen en telefonie als ook de integratie tussen mobiele telefonie en vaste telefonie mogelijk.

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP01 Eigen plannen	1.324	1.089	235	17,7%
BP02 Plannen van derden	324	358	-33	-10,2%
BP23 Vergunningen en keurontheffingen	2.002	2.073	-71	-3,6%
BP26 Handhaving Waterwet	2.338	2.001	337	14,4%
BP29 Belastingheffing	3.500	3.411	89	2,5%
BP30 Invordering	507	486	21	4,1%
BP31 Bestuur	1.451	1.289	162	11,2%
BP32 Externe communicatie	1.230	988	242	19,7%
BP35 Algemeen	-1.117	-1.191	74	-6,6%
Totaal Programma: Omgeving en organisatie	11.559	10.504	1.055	9,1%

Toelichting op financieel resultaat

Het programma laat een grote onderschrijding zien van ruim € 1 miljoen (9,0% van het totaal begrote budget). Per beleidsproduct is het verschil tussen begroting en realisatie anders. Hieronder volgt daarom een toelichting per beleidsproduct.

Eigen plannen en plannen van derden

Het beleidsproduct Eigen plannen kent een onderschrijding van € 234.000. Hiervoor zijn drie oorzaken. Ten eerste zijn de totale kosten van het beheerproduct calamiteitenplannen € 182.000 lager door lagere personeelskosten van het cluster crisisbeheersing en doordat er te veel uren zijn begroot op dit product (met uitzondering van de uren van het cluster crisisbeheersing). Daarom is in de begroting 2014 het aantal begrote uren van andere afdelingen op dit product verlaagd. Daarnaast zijn de kosten van opleiding, training, oefening en overige dienstverlening € 69.000 lager door gunstige aanbesteding van het opleidingsprogramma voor crisisbeheersing. Dit programma is in 2013 gezamenlijk aanbesteed met het hoogheemraadschap van Delfland. Ten tweede is er sprake van een verschuiving van personeelskosten tussen eigen plannen en plannen van derden. Oorzaak hiervan is dat op het ene product minder uren (minder kosten) en op het andere product meer uren (meer kosten) zijn besteed dan begroot. Het overige verschil wordt verklaard doordat minder kosten zijn overgeheveld vanuit lopende investeringsprojecten op het gebied van planvorming en onderzoek naar dit product dan begroot in het kader van duurzaam financieel beheer (zie toelichting pag. 69).

Vergunningen en Keurontheffingen

De totale realisatie op dit beleidsproduct is ongeveer € 75.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van de doorberekende personeelskosten tussen de beleidsproducten 23 en 26.

Handhaving Waterwet

De totale realisatie op dit beleidsproduct is € 335.000 lager dan begroot. Het budget (€ 300.000) voor overige dienstverlening derden op het product Schouw buitengewoon onderhoud is voor ongeveer 60% niet gebruikt, waardoor het voordeel op dit budget uitkomt op ongeveer € 180.000. Doordat het schouwproces in 2012 is herzien, zijn in 2013 nog steeds niet alle fases doorlopen. In 2014 zal de eerste volledige schouwronde worden afgerond. In 2014 zullen ook de volledige jaarlijkse kosten voor de schouw zichtbaar zijn. Op doorberekende personele kosten is de realisatie ongeveer € 145.000 lager dan begroot. Dit komt deels door de hierboven genoemde wijziging in het proces en de verschuiving tussen de twee beleidsproducten van de afdeling V&H. Daarnaast is de totale realisatie van personeelskosten voor de afdeling V&H ongeveer € 35.000 lager dan begroot (als gevolg van niet benutte vacatureruimte).

Belastingheffing en Invordering

De kosten van belastingheffing en invordering door de Regionale Belasting Groep (RBG) zijn circa € 109.000 lager dan begroot. In juni heeft de RBG € 128.700 overgemaakt aan HHSK als teruggave van positieve jaarrekeningresultaten in 2011 en 2012. Daarentegen is de financiële bijdrage aan de RBG in 2013 hoger dan begroot doordat het voordeel van toetreding van de gemeente Delft tot de gemeenschappelijke regeling € 30.000 hoger was ingeschat. Het overige verschil wordt verklaard door lagere indirecte kosten van huisvesting en ICT op dit beleidsproduct.

Bestuur

Op het beleidsproduct bestuur is circa € 163.000 niet benut. Enerzijds zijn de personele lasten € 60.000 lager dan geraamd en is € 45.000 minder uitgegeven aan representatiekosten en reiskosten. Anderzijds heeft het beheer van waterstaatkundige eigendommen circa € 35.000 meer opgebracht dan begroot. De opbrengsten uit belasting, huur, pacht en overige rechten zijn € 24.500 hoger dan begroot. Verder heeft de incidentele verkoop van eigendommen € 3.700 opgeleverd en is € 3.700 aan afkoopsommen erfpacht ontvangen. Tot slot zijn de kosten van eigendommenbeheer iets lager dan begroot.

Externe communicatie

Dit product toont een onderschrijding van € 242.000 in 2013. Enerzijds zijn de doorberekende personeelskosten (uren) op dit product € 82.000 hoger dan begroot door inleen van een senior adviseur communicatie / woordvoerder in geheel 2013. Anderzijds zijn de overige exploitatiekosten € 324.000 lager dan begroot. Met name de advertentiekosten en kosten vormgeving zijn fors lager (€ 235.000) door een gunstig aanbestedingsresultaat en door de bekendmakingen digitaal te publiceren. In de voorjaarsnota 2013 is het budget voor 2014 daarom al met € 100.000 verlaagd.

Algemeen

Op dit product wordt de renteopbrengst over de financiële reserves van HHSK verantwoord. De opbrengst is nagenoeg gelijk aan de begroting. Daarnaast is op dit product een budget voor onvoorziene kosten ad € 100.000 per jaar beschikbaar. In 2013 is dit budget voor € 25.500 aangewend voor de kosten die gemaakt zijn ten behoeve van verkenning van de verhuuroptie van het Gemeenlandshuis aan de Regionale Belasting Groep. Het restantbudget voor onvoorziene kosten ad € 75.500 is niet aangesproken.

1.2 Paragrafen

1.2.1 Paragraaf incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Programma	jaarrekening	incidentele baten/-lasten	jaarrekening exclusief incidentele baten/-lasten
Programma 1: Waterveiligheid	5.935	2.829	8.764
<i>incidentele baten</i>			
afwikkeling project dijkwerk Nederlek	3.800		
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	971-		
	<u>2.829</u>		
Programma 2: Oppervlakte- en grondwater	24.170	1.977-	22.193
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	1.977-		
	<u>1.977-</u>		
Programma 3: Afvalwaterketen en emissies	34.012	1.063-	32.949
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	963-		
Calamiteit persleidingbreuk	100-		
	<u>1.063-</u>		
Programma 4: Wegenbeheer	3.228	16-	3.212
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	16-		
	<u>16-</u>		
Programma 5: Omgeving en organisatie	10.504	79-	10.425
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	79-		
	<u>79-</u>		
Totaal netto-lasten	77.849	306-	77.543
Belastingopbrengsten	79.810-	224	79.586-
Realisatie 2013			
<i>incidentele baten</i>			
watersysteemheffing voorgaande jaren	283		
<i>incidentele lasten</i>			
zuiveringsheffing voorgaande jaren	59-		
	<u>224</u>		
	1.961-	82-	2.044-
Ondersteunende producten		59-	59-
<i>incidentele baten</i>			
éénmalige teruggaaf basispremie WAO/WIA	76		
<i>incidentele lasten</i>			
éénmalige exploitatiekosten vanuit projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, leggers en peilbesluiten	135-		
	<u>59-</u>		
Exploitatieresultaat programmarekening	1.961-	141-	2.103-

1.2.2 Onttrekkingen aan bestemmingsreserve

Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

1.2.3 Waterschapsbelastingen

bedragen x € 1.000

Belastingopbrengsten	Begroting 2013	Rekening 2013	Rekening 2012	Vershil 2013
Opbrengst watersysteemheffing	-36.427	-37.163	-35.435	736
Opbrengst zuiveringsheffing	-37.988	-38.232	-37.739	244
Opbrengst wegenomslagheffing	-4.417	-4.415	-4.174	-2
Totale belastingopbrengst	-78.832	-79.810	-77.349	978

Toelichting

De Regionale Belasting Groep (RBG) heft en int alle waterschapsbelasting in opdracht van HHSK. In vergelijking met 2012 is de totale belastingopbrengst gestegen met ruim € 2,5 miljoen. Dit is een toename van 3,2%. De totale belastingopbrengst is ruim € 1 miljoen hoger dan begroot. De opbrengst uit watersysteemheffing en zuiveringsheffing zijn hoger dan begroot, terwijl de opbrengst uit wegenheffing nagenoeg gelijk is aan de begroting.

De totale opbrengst watersysteemheffing is vooral hoger door een iets hogere werkelijke WOZ-waarde van gebouwde onroerende zaken op peildatum 1 januari 2012. De WOZ-waarde blijkt iets minder gedaald te zijn dan geraamd. Daarom is in de programmabegroting 2014 gerekend met een gemiddeld vier procent lagere WOZ-waarde op peildatum 1 januari 2013 in plaats van een daling met 5% die de RBG verwacht. Daarnaast is de opbrengst watersysteemheffing in de categorie ingezetenen iets hoger dan begroot door een toename van het aantal woonruimten ten opzichte van de raming in de begroting. Tevens is de totale opbrengst zuiveringsheffing hoger door een toename van het aantal woonruimten ten opzichte van de raming in de begroting.

Ook wordt de totale belastingopbrengst beïnvloed door het resultaat op kwijtschelding en oninbaar vorderingen. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

bedragen x € 1.000

Kwijtschelding en oninbaar	Begroting 2013	Rekening 2013	Rekening 2012	Vershil 2013
Kwijtschelding	4.290	4.569	4.502	-279
Oninbaar (dotatie voorziening)	1.053	746	551	307
Totaal	5.343	5.315	5.053	28

Kwijtschelding

In 2013 is € 279.000 meer kwijtgescholden dan begroot. Dat is € 67.000 meer dan vorig jaar. Dat is een stijging van 1,5%. De belangrijkste reden voor deze stijging zijn de economische problemen in het beheersgebied.

Oninbaar

De dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren was in 2013 begroot op ruim € 1 miljoen. In werkelijkheid is ongeveer € 746.000 aan de voorziening toegevoegd doordat er relatief weinig belasting oninbaar is geleden in 2013. De belangrijkste redenen van oninbaarheid zijn faillissement, schuldsanering en belastingschuldigen waarvan geen huidige woon- of verblijfplaats bekend is. De invorderingsmaatregelen worden direct gestart na het verstrijken van de betreffende vervaldata voor herinneringen, aanmaningen en dwangbevelen per post. Verder maakt de RBG gebruik van diverse invorderingsmiddelen zoals de loonvordering, beslag op de voorlopige teruggave, verhaalsonderzoek bij partners en andere middelen waarbij de vordering succesvol geïnd kan worden met zo min mogelijk inspanning. Ook maakte de RBG bij wijze van proef gebruik van de overheidsvordering. Met de overheidsvordering kan de RBG zonder toestemming van een belastingschuldige een belastingschuld van de bankrekening afschrijven. Banken zijn wettelijk verplicht hieraan mee te werken. Eind 2012 is voor een aantal lokale belastingdiensten eerst met een proef gestart voordat deze faciliteit voor lokale overheden wordt vrijgegeven. De RBG heeft

actief aan deze proef meegedaan. De ervaringen die met de proef zijn opgedaan en de resultaten die de RBG hiermee heeft behaald zijn positief. De proef van de RBG heeft erin geresulteerd dat van de ruim 6.100 overheidsvorderingen er meer dan 3.100 zijn voldaan (51%). Het bedrag van de vorderingen bedroeg in totaal circa € 1.192.000. Hiervan is een bedrag van € 513.400 ontvangen. Dit is 43% van de gevorderde bedragen. Dit resultaat is daarmee ongeveer gelijk aan het gemiddelde van alle overheidsvorderingen die in de proef zijn opgenomen (42%). Op 23 oktober 2013 is het Rapport evaluatie proef overheidsvordering lokale overheden uitgebracht.

1.2.4 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om (financiële) tegenvallers op te kunnen vangen. Bij HHSK bestaat dit uit de algemene reserves en de onbenutte belastingcapaciteit.

Algemene reserves hebben geen specifieke bestemming en fungeren als 'weerstandsvermogen' van een organisatie. De algemene reserves dienen in eerste instantie om eventuele toekomstige financiële tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen en bestaan uit de volgende bodemreserves:

Watersysteembeheer	€ 2.500.000
Zuiveringsbeheer	€ 2.000.000
Wegenbeheer	€ 500.000
	<u>€ 5.000.000</u>

Voor mogelijke risico's wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen en naar de risico's vermeld bij de niet uit de balans blijvende verplichtingen als het juridische procedures betreft. Vanwege de mogelijkheid voor HHSK om relatief eenvoudig middelen aan te trekken, door de onbenutte belastingcapaciteit, heeft HHSK in theorie een onbeperkt beschikbare weerstandscapaciteit. Uit het oogpunt van de benodigde weerstandscapaciteit zijn omvangrijke algemene reserves naast de tariefegalisatiereserves daarom niet noodzakelijk. Wel kan het wenselijk worden geacht om naast de tariefegalisatiereserves nog enige algemene reserves aan te houden waarmee eventuele tegenvallers worden opgevangen. Dit biedt dus extra ruimte om tariefschommelingen te voorkomen. Gelet op de bovenvermelde omstandigheden dient het weerstandsvermogen van HHSK als voldoende te worden bestempeld en is er geen aanleiding de huidige bodemreserves te vergroten.

1.2.5 Financiering

Rente-ontwikkeling

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in 2013 de main refinancing operations (herfinancieringsrente) verlaagd met 0,5% naar 0,25%. Kort geld blijft dus een goedkope financieringsbron. Op de kapitaalmarkt was er een geringe stijging van de tarieven waarneembaar.

In 2013 kwam de gemiddelde rente kort geld uit op 0,25%, terwijl de voorjaarsnota uitging van 1,0%. Voor de rente op het eigen vermogen en de bouwrente werd in de jaarrekening, conform de voorjaarsnota, 3,5% aangehouden.

Het percentage van de toegerekende rentelasten aan de exploitatie kwam uit op 2,74%. De voorjaarsnota ging uit van 2,83%.

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)

Netto afname vaste activa (afschrijvingen en aflossingen)	€ -14.224
Netto investeringen	€ 18.993
Aflossingen leningen o/g	€ 12.520
Mutaties reserves en voorzieningen	€ -674
Financieringsbehoefte	<u>€ 16.615</u>

In het verslagjaar is één geldlening aangetrokken van € 15 miljoen tegen een rentepercentage van 2,89% met een looptijd van 25 jaar. In de voorjaarsnota 2013 is hier rekening gehouden.

Toetsing kasgeldlimiet

Aangezien de rente op de geldmarkt lager is dan de rente op de kapitaalmarkt wordt getracht om een zo groot mogelijk deel van de financieringsbehoefte te dekken met het rekening-courantkrediet. Echter op grond van de Wet Fido is voor waterschappen het maximum bedrag voor het aantrekken van kort geld bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2013 is de kasgeldlimiet op € 20,3 miljoen vastgesteld.

In het verslagjaar werd de kasgeldlimiet niet overschreden. De overschotten bedroegen in het 1^e kwartaal € 9,1 miljoen, in het 2^e kwartaal € 15,4 miljoen, in het 3^e kwartaal € 20,3 miljoen en in het 4^e kwartaal € 5,8 miljoen.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel schatkistbankieren is op 4 juli 2013 met ruime meerderheid aangenomen door de Tweede Kamer. Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren en betekent dat het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden van start is gegaan. Omdat er nog wat technische problemen waren bij het inregelen van het schatkistbankieren via de NWB Bank is de ingangsdatum vastgesteld op 4 februari 2014. Het wetsvoorstel regelt alleen de hoofdlijnen van het schatkistbankieren voor decentrale overheden, zoals de verplichting om overtollige middelen rentedragend in de schatkist aan te houden en de mogelijkheid om (onder voorwaarden) onderling aan elkaar te lenen. Ook regelt het wetsvoorstel dat elke decentrale overheid een rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden krijgt.

Toetsing rente/risiconorm

De rente/risiconorm bindt de looptijd van leningen aan een minimum. De wet Fido is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het waterschap bij de aanvang van het jaar. In de 'Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden' is dit percentage voor de waterschappen vastgesteld op 30%. Voor HHSK is de maximale rente/risiconorm berekend op € 26,5 miljoen (30% van € 88,4 miljoen). In 2013 bedroegen de verplichte aflossingen € 12,5 miljoen en er zijn geen leningen in portefeuille met renteherziening, zodat dus ruim onder de rente/risiconorm werd gebleven.

Kengetallen

	2013	2012
Solvabiliteit (eigen vermogen in percentage van het totaal vermogen)	19%	19%
Liquiditeit (Kortlopende vorderingen en geldmiddelen in percentage van de schulden op korte termijn)	27%	20%

De liquiditeit geeft aan in hoeverre het waterschap in staat is de kortlopende schulden te voldoen. De toename naar 27% geeft aan, dat deze enigszins verbeterd is, maar conform de liquiditeitsprognose 2014 is op 14 januari 2014 een geldlening van € 15 miljoen aangetrokken.

1.2.6 Verbonden partijen

Vanuit publiek belang worden banden aangegaan met derde partijen, verbonden partijen genoemd. Ze dienen tot doel een publieke taak uit te voeren. HHSK heeft bij deze verbintenis een financieel en een bestuurlijk belang. Met het vaststellen van de nota verbonden partijen (vv 27 maart 2013) scheidt de verenigde vergadering als algemeen bestuur van het hoogheemraadschap een kader voor het aangaan, besturen en evalueren van verbonden partijen en deelnemingen. In het geval van HHSK gaat het om de onderstaande partijen

1. Stichting Beheer Registergoederen Schieland

De stichting heeft ten doel het beheer en de exploitatie van installaties, die aan de stichting door het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard ten titel van beheer als zodanig zijn overgedragen dan wel in gebruik zijn gegeven en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

2. Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

De NWB is een vooraanstaande financiële dienstverlener voor de overheidssector. Voor gemeenten, provincies, instellingen voor volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten. De NWB financiert haar activiteiten op de internationale geld- en kapitaalmarkten op basis van haar vermogenspositie en triple-A rating van Moody's en AA+rating van Standard & Poor's.

3. Stichting Bodembeheer Krimpenerwaard

De kern van de stichting is de functiegerichtheid in het beheer van het landelijk gebied van de Krimpenerwaard.

4. Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen. Onder begeleiding van Het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening te verbeteren. Daarnaast is het streven gericht op een aanzienlijke kostenbesparing op alle ICT-uitgaven.

5. Gemeenschappelijke regeling met Hoogheemraadschap Delfland: De Regionale Belastinggroep

De Regionale Belasting Groep heft en int sinds 2010 belastingen voor de deelnemende lokale overheden., het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, het hoogheemraadschap van Delfland en de gemeenten Delft en Vlaardingen.

6. Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009

De GR heeft tot doel de behartiging en coördinatie van de belangen van de deelnemende waterschappen met betrekking tot de be- en verwerking van slib en residuen en de gezamenlijke ontwikkelingen in de afvalketen.

De kerntaak van de GR is het gezamenlijk behartigen van het aandeelhouderschap in de N.V. HVC en het afstemmen van de activiteiten die met of door N.V. HVC ten behoeve van de in de GR deelnemende waterschappen worden uitgevoerd.

De GR oefent daartoe een actief aandeelhouderschap uit om namens de deelnemende waterschappen een nauwe betrokkenheid bij ontwikkelingen en innovatie in afval- en slibverwerking te borgen. Zeggenschap binnen HVC is niet alleen direct gebonden aan het percentage van het aandeelhouderschap in HVC, maar vooral aan de manier waarop het aandeelhouderschap wordt ingevuld. In dat kader wordt mede geparticipeerd in de Raad van Commissarissen van HVC en maken vertegenwoordigers van de waterschappen deel uit van zowel het bestuurlijk Innovatieplatform als het ambtelijk Kennisplatform van HVC.

7. Gemeenschappelijke regeling AQUON

De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om op het gebied van laboratoriumactiviteiten te komen tot kennisdeling en -ontwikkeling, vergroting van de efficiency, vermindering van de kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.

8. Unie van Waterschappen

De unie treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het parlement, de Rijksoverheid en andere overheidsgerelateerde organisaties zoals de VNG.

9. Stowa (Stichting toegepast onderzoek waterbeheer)

Het (doen) verrichten van toegepast onderzoek ten dienste van instellingen belast met het beheer van watersystemen en waterketen, net het vergaren en verankeren van deze kennis bij de deelnemers.

10. Muskusrattenbestrijding

Doelmatige bestrijding van de muskusrat en beverrat en het voorkomen van schade door deze soorten aan waterstaatswerken in het bijzonder.

Resultaat

De doelstellingen, prestaties en voorlopige resultaten van de verbonden partijen geven met uitzondering van de gemeenschappelijke regeling AQUON geen aanleiding tot opmerkingen.

AQUON

Medio maart 2014 is het voorlopige jaarresultaat 2013 van AQUON ontvangen. De verwachte kostenoverschrijding komt uit op circa € 930.000 (3,3%), daarnaast is er een hogere opbrengst ontvangen van ongeveer € 150.000. De totale bijdrage van de deelnemende waterschappen stijgt daarmee met ongeveer € 780.000. Het kostenaandeel van HHSK in de jaarrekening 2013 van AQUON is 4,97%.

1.2.7 Bedrijfsvoering

Op basis van artikel 109a Waterschapswet en de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Schieland en de Krimpenerwaard heeft het college de verplichting om periodiek onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Het college heeft bij de Programmabegroting 2013 aangegeven onderzoek te doen naar het baggeren van watergangen en het behandelen van binnenkomende meldingen en klachten. Deze onderzoeken zijn afgerond. Het college biedt de onderzoeksrapportages ter kennisgeving aan de verenigde vergadering van 2 juli 2014.

Personeel en Organisatie

In 2013 zijn we verder gegaan met de realisatie van de HR-visie zoals die in 2011 is vastgesteld. De medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal en daarom vinden wij het belangrijk dat zij met plezier bij ons werken. We hebben aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en stimuleren onze medewerkers in het vinden van een goede balans tussen werk en privé.

In 2013 hebben we volop de samenwerking met collega-waterschappen en andere overheidsorganisaties opgezocht om kennis uit te wisselen en onze taken (kosten) efficiënt uit te kunnen voeren. We zijn samen met een andere waterschap gestart met het herontwerpen van het functiegebouw. Het nieuwe functiegebouw is op basis van functiefamilies en minder functies, zodat talent en inzet beter op elkaar afgestemd kunnen worden en het gebruik van het systeem minder bewerkelijk is. Omdat het niet eenvoudig is om aan goed (technisch) opgeleide medewerkers te komen, zijn we samen met andere waterschappen gestart om een traineepool op te zetten. Hiermee proberen we jonge, talentvolle medewerkers aan het waterschap te verbinden.

Daarnaast hebben we een aantal andere onderwerpen opgepakt zoals het opzetten van een management development programma gericht op het zittend management. Dit ten behoeve van het ontwikkelen en onderhouden van de gewenste managementstijl. Ook zijn we gestart met het digitaliseren van de personeelsdossiers om tijd- en kostenbesparingen te realiseren.

Formatie en bezetting

Personeelsverloop en vacatures

Instroom	20
Doorstroom	5
Uitstroom	15
Vacatures	21

Ziekteverzuim

ZVP	ZMF
3,81%	1.42

Ziekteverzuimpercentage (ZVP): Percentage verzuimde dagen t.o.v. het potentieel beschikbare kalenderdagen in de periode.

Ziekmeldingsfrequentie (ZMF): Gemiddeld aantal nieuwe ziektegevallen per werknemer in de periode, omgerekend naar jaarbasis.

Informatieveiligheid

Na een aantal incidenten op het gebied van cybercrime en informatieveiligheid, zoals het hacken van op afstand bestuurbare sluisen, is na aandringen van de Tweede Kamer- door de Minister van BZK besloten dat het onderwerp informatieveiligheid beter op de agenda van de decentrale overheden en het Rijk moet komen. Om de overheden hierbij te steunen is op 13 februari 2013 de 'Taskforce Bestuur en Informatieveiligheid en Dienstverlening' door minister Plasterk in het leven geroepen.

De waterschappen zijn als sector verantwoordelijk om het onderwerp informatieveiligheid beter op de kaart te zetten, het bestuurlijke bewustzijn te vergroten en een verbeterplan op te stellen.

Op 13 september 2013 is de 'Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen' (BIWA) in de Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën van de Unie van Waterschappen vastgesteld. In oktober 2013 is de BIWA door de Unie van Waterschappen opgeleverd. De baseline bevat een aantal minimale beveiligingsniveaus waaraan een waterschap dient te voldoen en bevat een groot aantal, dat ieder waterschap dient uit te voeren om aan een basisniveau van informatieveiligheid te voldoen. Eind 2013 is een start gemaakt met de opstelling van een passend maatregelenpakket voor HHSK om zo snel mogelijk de bestaande beveiligingsrisico's weg te nemen. Er is binnen de organisatie een bewustzijn campagne gestart om te benadrukken dat informatieveiligheid een verantwoordelijkheid is van iedere medewerker.

Dijkgraaf Hans Oosters is in 2013 benoemd als voorzitter van de Unie van Waterschappen met het thema "Informatieveiligheid" in zijn portefeuille.

1.2.8 EMU-saldo

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie en het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) is in het verdrag van Maastricht een aantal afspraken gemaakt. Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort ('overheidstekort') van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Voor 2013 heeft het Rijk bepaald dat het EMU-tekort van de decentrale overheden maximaal 0,5% van het BBP mag bedragen. In januari 2013 is er tussen de Rijksoverheid en de decentrale overheden een akkoord afgesloten over de inhoud en de toepassing van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) voor de periode 2014-2017. Het wetsvoorstel Hof is op 23 april 2013 door de Tweede Kamer aangenomen.

Omdat ieder waterschap als medeoverheid medeverantwoordelijk is voor het Nederlandse EMU-saldo, moet het EMU-saldo een onderdeel van de bestuurlijke discussie worden. In het kader van de gemaakte afspraken tussen het kabinet en de decentrale overheden over het beheersen van het EMU-saldo, moeten de waterschappen een overzicht opnemen van het verloop van het EMU-saldo.

bedragen X € 1.000

	Begroting 2013	VJN 2013	Rekening 2013	Rekening 2012
1 EMU-exploitatiesaldo	1.000-	1.329-	1.961	583
2 Invloed investeringen				
-/- bruto-investeringsuitgaven	56.051	55.390	41.782	45.861
+ investeringssubsidies	13.440	18.475	22.794	23.053
+ verkoop materiële - en immateriële activa	-	-	-	14
+ afschrijvingen	12.391	17.379	13.516	11.196
3 Invloed voorzieningen				
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	2.895	2.895	3.552	3.071
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-	-	-	-
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	4.930	4.396	5.322	3.973
+ eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	-	-	514	-
4 Deelnemingen en aandelen				
-/- boekwinst	-	-	-	-
+ boekverlies	-	-	-	-
EMU-saldo	33.255-	22.366-	4.767-	11.917-

Iedere overheidsorganisatie krijgt een bepaald EMU-tekort toegewezen, de zogenaamde referentiewaarde. Voor alle waterschappen tezamen is de referentiewaarde bepaald op € 310 miljoen. Het aandeel voor HHSK bedraagt 3,23% oftewel € 10 miljoen. Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat het werkelijke EMU-saldo over 2013 uitkomt op een tekort van € 4,8 miljoen. Dat is € 5,2 miljoen lager dan de referentiewaarde.

1.2.9 Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt), die per 1 januari 2013 van kracht is, heeft als doel de beloning en ontslagvergoeding van topfunctionarissen binnen de (semi)publieke sector te normeren. (Semi)Publieke organisaties moeten de beloning openbaar maken via de jaarrekening en een opgave hiervan doen bij de minister.

Het wettelijke bezoldigingsmaximum voor 2013 is € 228.599.

Aanvullend op de Wnt is op 26 februari 2014 de Regeling bezoldigingscomponenten Wnt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gepubliceerd. Daarin worden nadere regels gesteld over hetgeen bij de toepassing van de Wnt tot de bezoldiging wordt gerekend en over de toerekening van onderdelen van de bezoldiging aan het kalenderjaar.

De Wnt maakt een onderscheid in:

- topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (artikel 4.1 Wnt);
- overige functionarissen van wie de bezoldiging de norm overschrijdt (artikel 4.2 Wnt).

Dijkgraaf en directie:

Organisatie	HHSK	HHSK
Functie(s)	dijkgraaf	secretaris-directeur
Aard van de functie	bestuurder	topfunctionaris
Naam	mr. J.H. Oosters	M.J.H. van Kuijk
Beloning	€ 119.713	€ 133.525
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 5.326	€ 2.675
Werkgeversdeel voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	€ 29.703	€ 30.641
Datum dienstverband:		
- aanvang in het boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
- einde in het boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
Interim	nee	nee
Motivering overschrijding norm	n.v.t.	n.v.t.

1.2.10 Investeringsen

Af te sluiten investeringen per 31-12-2013

Het totaal van de 46 investeringskredieten en 4 opbrengstenkredieten die worden afgesloten en geactiveerd bedraagt € 23,8 miljoen. Ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen wordt het totaal onderschreden met circa € 1,2 miljoen (5,2%). Grote investeringsprojecten worden hieronder nader toegelicht.

bedragen x € 1.000

Project nr.	Projectnaam	Krediet	Realisatie	Saldo
700046	Waterberging Eendragtspolder	5.677	5.735	-58
700048	Verbeteren toevoer gemaal Verdoold	2.162	2.167	-4
700523	Subsidie Achterbroek	-710	-710	0
700063	Uitv mr sted watplan Krimpenerw	220	227	-7
700083	Overn 2 peilr kunstwerken	100	100	0
700087	Verv centr comp syst Krimpenerw	300	298	2
700103	Bijdrage aan gemeente Gouda	0	256	-256
700121	Nazorg verbr. 4e Tocht	175	179	-4
700124	Inv waterschapsnet+E-forms	83	84	-2
700131	Nazorg gemaal Hillekade	200	34	166
700146	Integraal plan Bergse Plas	758	789	-31
700165	Real maatr afv plan Bhoek	67	45	22
700259	Vervanging telefooncentrale	100	99	1
700265	Waterkwantiteitsmeetnet	1.150	1.148	2
700305	Bijdr HHSK renovatie rg Rdam	370	370	0
700310	Vervangen appendages leidingen	150	120	30
700316	Renovatie Zoetermeer; Meerz.	1.700	1.633	67
700605	Bijdr gem Z'meer rg Meerzicht	-590	-571	-19
700317	Renovatie Zmeer; 2de leiding	2.000	1.972	28
700321	voorbereidingsmaatregelen ZPP	143	70	73
700359	Maatr. informatiebeveiliging	50	45	5
700360	Uitv. maatr Capelle Schollevaar	244	248	-4
700404	KRW algemeen 2009-2012	340	340	0
700412	OLO Water	130	112	18
700418	Rotonde Capellelaan-N210	350	320	30
700507	Voorbereiding dijkw. Nederlek	8.004	8.008	-4
700508	Voorbereiding Nederlek Subs.	-8.004	-8.008	4
700532	Uitbreiden+ Verv ICT-syst 2010	690	686	4
700561	Materieel WW 2013	190	73	116
700687	Bijdrage Onderwater drain.	53	53	0
700688	ICT infracstructuur	60	56	4
700691	Realisatie digitalisering	67	62	5
700697	verkeersveil. IJsseld. 2de f.	220	175	45
700681	Subs. Snelheidsrem. IJsseldijk	-90	-72	-18
700801	Waterplein Benthemplein	1.000	1.000	0
700810	RWK 10j PPA012 Bermweg	500	411	89
700842	Materieel WW: Verbouwing loods Zuidbr.	200	142	58
700850	GWPaanleg NVO Waddinxveen	70	59	11
700852	PWK Binnentd gem O'kerk ad Y	300	141	159
700869	Reconstructie Bilwijkerweg	1.795	1.116	679
700876	PWK Teensloot Doormanstraat	50	48	2
700886	Materieel WS 2013	350	365	-15
700900	Reconstr. PWK ad Holl IJssel 2013	393	350	42
700952	bijdrage tbv inlaat Hekendorp	42	42	0
700953	Claim Prorail (noord-zuid verbinding)	65	65	0
700955	Debietmeterput Tiendweg	55	55	0
700978	RWK mjp BLE031 BeatrixparkII	106	106	0
700979	RWK 10j ZPP026 en 027	619	619	0
700981	Waterberging Kruisplein	1.300	1.300	0
700982	KV wkk inst gasmotor 2+app	574	574	0
		23.776	22.534	1.242

700046 Waterberging Eendragtspolder

De waterberging is in december 2012 opgeleverd en in het voorjaar van 2013 in gebruik genomen en feestelijk geopend. De voorlopige afrekening van het Recreatieschap is eind 2013 ontvangen, hierin is een buffer aangehouden voor eventuele nakomende kosten zoals btw verrekeningen en enkele restpunten met de aannemer. Daarnaast zijn de definitieve subsidiebeschikkingen nog niet ontvangen. Het aandeel van HHSK in de financiële buffer is € 65.000, indien dit niet of slechts deels aangewend hoeft te worden volgt nog een creditering na de financiële afronding door het Recreatieschap.

700048 Verbeteren toevoer gemaal Verdoold

De werkzaamheden rondom knelpunt Achterbroek zijn volledig afgerond en financieel gereed gemeld. Voor de nazorg is een nieuw projectnummer aangemaakt voor voornamelijk interne uren en de opleveringshandeling van het totale project inclusief het project gemaal Verdoold. In het vierde kwartaal is tevens een aanvang gemaakt met het resterende baggerwerk van de Molenvliet/Stolwijkse Boezem. De werkzaamheden zullen naar verwachting in juni 2014 gereed zijn.

700265 Waterkwantiteitsmeetnet

Het project is aanzienlijk vertraagd door problemen met de aannemer waarna het contract met de aannemer is beëindigd. Voor de uitvoering van een nieuw project (waarin tevens de afronding van het Meetnet waterkwantiteit is meegenomen) is door de VV in november 2013 een krediet gevoteerd en inmiddels is een nieuwe opdrachtnemer aangetrokken. Deze zal het project afronden waarmee wij over kunnen gaan tot de finale afronding en implementatie van het systeem.

700316 Renovatie Zoetermeer, rioolgemaal Meerzicht

In juni 2013 is het nieuwe rioolgemaal Meerzicht geopend door de wethouder van de gemeente Zoetermeer en de portefeuillehouders van de betrokken waterschappen. Na de oplevering zijn de kosten voor deze investering met HHR (trekker van het project) afgerekend. De laatste werkzaamheden aan de buffertank zijn voltooid, waarmee de eindstreep van de reeks projecten is bereikt. Het afvalwatersysteem van Zoetermeer en omgeving is weer op orde en klaar voor de toekomst.

700317 Renovatie Zoetermeer, 2^e leiding

De investering was voor het overgrote deel al in 2009 uitgevoerd door HHR, voorafgaand aan de nieuwbouw van het rioolgemaal Meerzicht. Het restant krediet is de tussenliggende jaren beschikbaar gebleven om de laatste kosten te kunnen boeken voor het aansluiten van de nieuwe persleiding op het nieuwe rioolgemaal.

700507 Voorbereiding dijkwerk Nederlek

In de jaarrekening 2012 is de investering voor de dijkversterking Nederlek afgesloten met uitzondering van de voorbereidingskosten en de bijbehorende ontvangen subsidie van het programmabureau HWBP-2. De eindverantwoording is in oktober 2012 verzonden, maar de beschikking voor de afrekening was ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2012 nog niet ontvangen. De beschikking is medio 2013 ontvangen waardoor de investering en de opbrengst afgesloten kunnen worden. Het batig saldo van de voorbereiding Nederlek is ruim € 3,8 miljoen, dit is als voordeel in de exploitatie van programma 1 verantwoord.

700801 Waterplein Benthemplein

De tweede en laatste termijn voor de waterberging is ontvangen van de gemeente Rotterdam en de waterberging is in gebruik genomen in het jaar 2013. De berging komt in beheer bij de gemeente Rotterdam.

700869 Reconstructie Bilwijkerweg

De werkzaamheden zijn uitgevoerd en het project is opgeleverd. Momenteel bevindt het project zich in de nazorg fase. Het project is goedkoper uitgevoerd dan geraamd vanwege een meevaller in de aanbesteding en een scherp ontwerp. De opgeleverde inrichting van de nieuwe weg werd door bewoners als onveilig ervaren. Naar aanleiding hiervan is afgeweken van de inrichtingsrichtlijnen

van Duurzaam Veilig. Er zijn tijdelijke strepen op de weg aangebracht en er zijn delen van de berm verhard. Een en ander is in nauw overleg met de gemeente tot stand gekomen.

700981 Waterberging Kruisplein

De waterberging Kruisplein is feestelijk geopend. Momenteel wordt een overeenkomst opgesteld voor het beheer van de berging door Rotterdam. De afkoppeling CS heeft enige vertraging en wordt deels in 2014 en deels in 2015 opgeleverd, daarom is het oorspronkelijke krediet gesplitst om de kosten voor de waterberging te kunnen activeren. Gemeente Rotterdam is de realisator van dit project.

Af te sluiten investeringskredieten met een netto realisatie < € 25.000:

Buiten de geactiveerde (netto) investeringen zijn er 11 investeringskredieten zonder realisatie of met een netto realisatie lager dan € 25.000 afgesloten. In het afschrijvingsbeleid is bepaald dat investeringen worden geactiveerd vanaf een minimum activeringsbedrag van € 25.000. De netto realisatie van € 38.000 op de onderstaande investeringen is overgeboekt naar de exploitatie

bedragen x € 1.000

Project nr.	Projectnaam	Krediet	Realisatie	Saldo
700026	Binnentalud IJsseldijk Gouderak	60	17	43
700345	Onderh. watersys: baggeren amb.	30	0	30
700369	Realisatie Berging Hoekse park	50	0	50
700381	Bergingsvijver landscheiding	40	0	40
700382	Bergvijver Bleiswijkse Zoom	55	0	55
700383	Stuw Rokkeveen en PBL	50	0	50
700590	Verbr. 1e Tocht pldr Bleiswijk	50	0	50
700591	Verbr. Zevenhuizer Dwarstocht	0	0	0
700592	Real. waterberging Zuidplasp.	0	0	0
700887	Bedrijfsmiddelen krediet 2013	35	0	35
700859	Digitale watertoets implement.	25	21	4
		395	38	357

Toelichting op afgesloten investeringsprojecten < € 25.000

700026 Binnentalud IJsseldijk Gouderak

Het betreft een zeer oude investering waarop we al heel lang geen werkzaamheden uitgevoerd zijn. We hadden hoop dat we op deze investering vooruitlopend op een dijkversterking aanvullende werkzaamheden zouden kunnen uitvoeren. De betreffende eigenaar/ bewoner werkt daar echter niet aan mee. Aanleiding was het initiatief voor de sanering van de Zellingwijk en de nieuwbouw van huizen buitendijks daarna. We nemen het nu mee met een toekomstige dijkversterking. Omdat alle andere activiteiten ondertussen zijn afgerond en het meest acute deel van onze werkzaamheden wel is gerealiseerd kan deze investering worden afgesloten.

700859 Digitale watertoets implementatie

Dit krediet is in 2012 als onderdeel van het jaarlijkse kredietvoorstel vanuit het informatiebeleidsplan 2011 – 2015 beschikbaar gesteld voor de aanschaf en implementatie van de software voor de digitale watertoets. De realisatie van de totale kosten is iets lager dan geraamd, waardoor de kosten onder de activeringsgrens gebleven zijn. Tijdens het opstellen van de voorjaarsnota 2013 is de prognose voor dit krediet bijgesteld. Met de overboeking van deze kosten naar de exploitatie is in de voorjaarsnota rekening gehouden.

Af te sluiten investeringskredieten in het kader van duurzaam financieel beleid

Alle investeringen op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, peilbesluiten en leggers (die behoren allen tot de zogenaamde immateriële vaste activa) zijn in 2013 volgens het duurzaam financieel beheer overgeheveld naar de exploitatie. Het betreft de onderstaande investeringskredieten:

bedragen x € 1.000

Project nummer	Projectnaam	Krediet	Realisatie	Saldo
700039	Peilbesluiten div polders	200	192	8
700089	Inmeten persleidingen S+K	135	69	66
700142	Bijdr. verkenn zoetwatervoorz	25	26	-1
700186	2-jaarlijkse inventar. 2013	150	0	150
700241	Onderz. emissie bep broeikasgas	35	35	0
700272	Thermocrack	160	78	82
700274	Opst. stedelijk waterplannen	125	116	8
700278	Procesmanagement Veenweidepact	70	13	57
700279	KRW Blauwalg Kralingse Plas	130	137	-7
700285	KRW Kleine recreatiewateren	200	93	107
700286	KRW Waterstromen boezem	50	37	13
700287	KRW Onderzoek AWZI's	100	30	70
700290	Grondwaterbeheer/overlast	100	42	58
700301	KV vervolgonderzoek biogas	30	0	30
700354	Afvalwaterplan awzi Kortenoord	75	22	53
700355	Opst. en act afvalw.prognose	70	0	70
700394	Samenwerken AWK 2011-2012	190	177	13
700406	Toetsing waterkeringen 2012	300	275	25
700484	Oostplein	25	1	24
700624	Divers onderzoek innovatie	50	50	0
700625	Monitoren riolering K'waard	50	32	18
700684	Inmeten polder Bleiswijk	200	161	39
700686	Peilbesluit Esse, Gans, Blaard	50	31	19
700689	Beveiliging ICT	0	0	0
700702	Flymap WK: 2-jaarlijkse inv.	300	205	95
700707	KRW afst/samenw Rijn-West	100	75	25
700655	Opb KRW alg nutriëntenRijnWest	0	-43	43
700708	KRW onderz ontw oeverveg Rotte	50	51	-1
700709	KRW opst visie polder EGB	50	49	1
700785	Isotopenonderzoek	18	12	7
700788	Onderz uitbr awzi Kortenoord	50	41	9
700790	OAS en afvalwplan Kortenoord	50	0	50
700791	Quick scan OAS Kralingseveer	50	0	50
700792	Diffuse bronnen 2011-2012	86	45	41
700793	Onderz. funder. peilbeheer	50	32	18
700794	Instellen peilbesluiten Krimpe	95	99	-4
700809	Valorisatieprogramma Delta	18	12	6
700849	Maatregelen GWP 2012	90	88	2
700856	PC Ditch krimpenerwaard	30	32	-2
700857	project kroosvarensnuittor	25	10	15
700858	Kennis voor Klimaat	38	38	0
700888	Onderzoek-ontwikkelingskrediet	100	0	100
700920	Onderzoek restveengebied	133	50	83
		3.852	2.414	1.439

Bruto investeringen per 31-12-2013

bedragen x € 1 miljoen

	Krediet	Realisatie	Verplichtingen	Saldo
Totaal alle investeringsprojecten	287,72	148,48	24,49	114,75

Van het totale gevoteerde krediet van € 287,72 miljoen resteert per 31 december 2013 nog € 114,75 miljoen. Het totaal van de gevoteerde kredieten die worden afgesloten bedraagt € 28,05 miljoen.

Foto: Dijkversterking Bergambacht-Schoonhoven

Jaarrekening 2013

Algemeen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Stelselwijziging

In de verenigde vergadering van 27 november 2013 is de Nota afschrijvingsbeleid voor HHSK vastgesteld. Deze nota is de uitwerking om het huidige afschrijvingsbeleid aan te passen en maakt onderdeel uit van het duurzaam financieel beleid dat sinds de voorjaarsnota 2013 is ingezet. Uw vergadering heeft aangegeven duurzaam financieel beheer vorm te willen geven door investeringsuitgaven op het gebied van planvorming, onderzoek & ontwikkeling, peilbesluiten en leggers over te hevelen naar de exploitatiebegroting, door minder personeelskosten te activeren en door bijdragen aan activa in eigendom van derden altijd in vijf jaar af te schrijven. In een separaat voorstel aan uw vergadering van 27 november 2013 is het beleid betreffende het activeren van personeelskosten aangescherpt. In deze nota afschrijvingsbeleid zijn de overige hierboven genoemde aanpassingen verwerkt. Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een enkele wijziging, aanvulling en nadere toelichting op het huidig afschrijvingsbeleid te maken. Hiermee zijn onder andere per soort investering een richtlijn opgenomen voor de te hanteren afschrijvingstermijnen. Voor zover in deze toelichting niet anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Effecten stelselwijziging

In totaal is circa € 2,4 miljoen aan investeringsuitgaven op het gebied van planvorming, onderzoek & ontwikkeling, peilbesluiten en leggers ten laste van de exploitatie gebracht. De overige wijzigingen gaan in per 1 januari 2014 en hebben daardoor geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2013.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met subsidies, bijdragen en de cumulatieve afschrijvingen.

Immateriële vaste activa	Afschrijvingsduur
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5
Verkiezingen	4

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- en vervaardigingsprijs, verminderd met subsidies, bijdragen en de cumulatieve afschrijvingen. Nog te ontvangen subsidies worden niet in mindering gebracht op investeringen wanneer onvoldoende zekerheid bestaat over de toekenning daarvan. De waarde van de onderhanden werken wordt verminderd met subsidies en bijdragen van derden, ook wanneer de bijdrage hoger is dan de gemaakte kosten. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Aan bouwprojecten met een doorlooptijd van minimaal één jaar wordt gedurende de vervaardiging van het actief rente toegerekend aan de vervaardigingsprijs. Met afschrijven wordt begonnen vanaf de eerste maand volgend op de maand waarin de investering is geactiveerd. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa	Aantal jaar afschrijving
Gronden	
Gronden	0
Terreinen	15
Vervoermiddelen	
Voertuigen	7

Machines, apparaten en werktuigen	
Machines en vaartuigen	8
Overig materieel	5
Bedrijfsgebouwen	
Kantoorgebouwen en centrale werkplaatsen	40
Veiligheidsvoorzieningen en inventaris	10
Mechanische- / elektrisch onderdelen	15
Woonruimten	
Dienstwoningen	40
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Primaire waterkeringen	25-40
Overige waterkeringen	10-30
Bouwkundige voorzieningen	40
Mechanische- / elektrotechnische voorzieningen	15
Kunstwerken waterkering	25-30
Watergangen	40
Kunstwerken waterbeheersing	40
Saneringswerkzaamheden waterbodems	40
Gemalen: bouwkundig	40
Gemalen: mechanisch-elektrisch	15
Gemalen: elektrisch	10
Transportsystemen	40
Afvalwaterzuiveringsinstallaties: bouwkundig	40
Afvalwaterzuiveringsinstallaties: mechanisch-elektrisch	15
Afvalwaterzuiveringsinstallaties: elektrisch	10
Rioolgemalen: bouwkundig	40
Rioolgemalen: mechanisch-elektrisch	15
Rioolgemalen: elektrisch	10
Slibverwerkingsinstallaties: bouwkundig	40
Slibverwerkingsinstallaties: mechanisch-electrisch	15
Slibverwerkingsinstallaties: electricch	10
Reconstructiewerkzaamheden wegen	20
Wegbruggen	40
Overige bruggen	30
Vaarwegen en havens	
Vaarwegen en havens	40
Overige materiële vaste activa	
Hardware	5
Software	6

Toelichting:

Voor investeringen die als materiële vaste activa worden aangemerkt is de gebruiksduur van een investering leidend voor de afschrijvingstermijn. Niet voor iedere categorie is één afschrijvingstermijn te hanteren, met name voor uitgaven aan waterkeringen zijn de omstandigheden van een investering bepalend voor de afschrijvingstermijn. Bij sommige

categorieën is daarom niet één termijn genoemd maar staat er een minimum- en maximumtermijn aangegeven.

De toegepaste afschrijvingsmethoden zijn lineair.

Financiële vaste activa

De kapitaalbelangen, niet zijnde deelnemingen en aandelen, met een duurzaam karakter worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Deelnemingen en aandelen zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafprijs.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijke geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van gemiddelde uitkomsten vanuit het verleden.

De reserves en voorzieningen worden in drie groepsindelingen onderscheiden:

- Algemene reserves
- Bestemmingsreserves
- Voorzieningen

Algemene reserves

De algemene reserves fungeren als algemeen weerstandvermogen en hebben geen specifieke bestemming.

De algemene reserves dienen dan ook vooral om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen en bestaan uit drie bodemreserves voor het watersysteembeheer, zuiveringenbeheer en wegenbeheer.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde delen van het eigen vermogen die, in tegenstelling tot de algemene reserves, een vooraf bepaalde bestemming hebben.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

- Drie tariefegalisatiereserves voor de beheerstaken watersysteem-, zuiverings- en wegenbeheer;
- Afkoopsommen erfpachten;
- Subsidie slibverbrandingsinstallatie;
- Reserve egalisatie Cross Border Lease (CBL).

Tariefegalisatiereserves

De tariefegalisatiereserves dienen om hevige fluctuaties in de tarieven zo veel mogelijk op te vangen. Van jaar tot jaar wordt het verloop van de tariefegalisatiereserves getoetst aan het kostenverloop dat uit de meerjarenbegroting naar voren komt.

Afkoopsommen erfpachten

De mogelijkheid bestaat om erfpachten voor een periode van 20 tot 50 jaar af te kopen. Het afkopen van erfpachten is een voortdurend proces, waarbij de ontvangsten jaarlijks wisselen. Het bedrag aan erfpachtcanons dat hierdoor niet wordt ontvangen, wordt jaarlijks, na resultaatbestemming, gecompenseerd door een toevoeging aan de tariefegalisatiereserve watersysteembeheer.

Subsidie slibverbrandingsinstallatie

In de periode 1992 tot en met 1997 is subsidie ontvangen voor de bouw van de slibverbrandingsinstallatie tot een totaalbedrag van € 4,5 miljoen. De bijdrage vanuit de reserve is gerelateerd aan de totale afschrijvingsduur van de slibverbrandingsinstallatie van 25 jaar, zoals deze door DRSH Zuiveringsslib N.V. wordt gehanteerd. Deze bijdrage wordt na resultaatbestemming toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve zuiveringenbeheer.

Reserve egalisatie Cross Border Lease (CBL)

De functie van deze reserve is matching van kosten en opbrengsten van deze constructie. Bijkomend effect is, dat deze reserve in zekere mate bijdraagt aan risicodekking. Jaarlijks valt een deel vrij en wordt, na resultaatbestemming, toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve zuiveringenbeheer.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en worden gevoed door dotaties ten laste van de exploitatie. Bij voorzieningen gaat het om onzekere verplichtingen, die in de toekomstige jaren onregelmatig gespreid zijn. De voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen

Pensioenvoorzieningen bestuur

Deze voorziening is gevormd door een jaarlijkse dotatie ten laste van de exploitatie om (in de toekomst) pensioen uit te keren aan gepensioneerde hoogheemraden of om aan de verplichting van waardeoverdracht te kunnen voldoen. Ook wordt jaarlijks de hoogte van deze voorziening aan de hand van recente actuariële berekeningen getoetst.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

Deze voorziening is gevormd om (in de toekomst) wachtgelden uit te keren aan voormalige bestuursleden en personeel. Jaarlijks wordt de hoogte van deze voorziening getoetst aan de hand van recente actuariële berekeningen.

Voorziening spaarverlof

Deze voorziening is in 2013 gevormd door de opbrengst van gekochte verlofdagen van personeel en dient om (in de toekomst) bij opname van deze verlofdagen de inhuur van menskracht te financieren.

Voorziening watersysteembeheer

Voorziening onderhoudsbaggerwerk

Gevormd door jaarlijkse dotaties ten laste van de exploitatie van de beheerstaak Waterkwantiteitsbeheer om de toekomstige kosten van het baggeren op te vangen.

Voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden

Voorziening onderhoud gemeenlandshuis

Deze voorziening wordt gevormd door een jaarlijkse dotatie ten laste van de exploitatie om de kosten van groot onderhoud van het gemeenlandshuis gelijkmatig over de jaren te laten verlopen.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. In afwijking hiervan worden de ontvangen dividenden toegekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden. Nog te ontvangen subsidies worden pas verantwoord wanneer harde toezeggingen ontvangen zijn en deze bedragen ook daadwerkelijk ontvangen zullen worden.

2.1 Exploitatierekening naar kosten en opbrengstensoorten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving	Begroting 2013		Rekening 2013	Rekening 2012
		primair	na wijziging		
	Lasten				
2.1	Rente en afschrijvingen	20.461	25.035	20.925	18.715
2.2	Personeelslasten	23.322	23.698	23.753	23.477
2.3	Goederen en diensten van derden	37.177	36.797	38.707	36.252
2.4	Bijdragen aan derden	4.420	4.415	4.244	4.363
2.5	Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	2.995	2.969	3.552	3.071
	Totaal lasten	88.375	92.914	91.181	85.878
	Baten				
3.1	Financiële baten	1.701	1.715	1.684	1.673
3.2	Personeelsbaten	50	126	301	220
3.3	Goederen en diensten aan derden	1.192	1.243	1.396	1.717
3.4	Bijdragen van derden	1.123	5.179	5.064	1.234
3.5	Waterschapsbelastingen	78.832	78.832	79.810	77.348
3.6	Interne verrekeningen	4.477	4.490	4.887	4.269
	Totaal baten	87.375	91.585	93.142	86.461
	Exploitatieresultaat	1.000-	1.329-	1.961	583

Exploitatieresultaat

Het saldo van baten en lasten is € 2 miljoen positief. De lasten zijn circa € 1,7 miljoen lager dan begroot en de baten zijn circa € 1,6 miljoen hoger dan begroot. Het exploitatieresultaat is daardoor circa € 3,3 miljoen positiever uitgekomen dan begroot.

Hieronder volgt een toelichting op het resultaat per kosten- en opbrengstsoort.

Rente- en afschrijvingen

De kapitaallasten zijn circa € 4,1 miljoen lager dan begroot. Dit verschil bestaat voor circa € 0,25 miljoen uit lagere rentekosten en voor circa € 3,85 miljoen minder afschrijvingskosten.

Lagere rentekosten

In 2013 is alleen in januari een langlopende lening aangegaan voor een bedrag van € 15 miljoen. De voorjaarsnota hield rekening met nog een langlopende lening van € 20 miljoen. Dit is niet nodig gebleken omdat de uitgaven op investeringsprojecten circa € 11 miljoen lager uitkwamen dan geraamd. Hierdoor zijn de rentekosten in 2013 circa € 250.000 lager dan begroot.

Lagere afschrijvingskosten

Als gevolg van de introductie van duurzaam financieel beheer zouden de afschrijvingskosten in 2013 eenmalig stijgen met circa € 5,4 miljoen. Alle investeringen op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, peilbesluiten en leggers (die behoren allen tot de zogenaamde immateriële vaste activa) zijn volgens dit beleid overgeheveld naar de exploitatie.

De investeringsuitgaven van lopende projecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, peilbesluiten en leggers zijn te optimistisch begroot. De werkelijke investeringsuitgaven in 2013 op dit soort projecten is circa € 1,4 miljoen lager uitgekomen dan begroot.

Van de totaal begrote extra kosten voor duurzaam financieel beheer is voor circa € 4,2 miljoen aan extra kosten geboekt. Dit bedrag bestaat slechts voor € 1,7 miljoen aan afschrijvingskosten. De overige kosten ad € 2,45 miljoen zijn uitgaven van lopende investeringsprojecten op het gebied van planvorming, onderzoek en ontwikkeling, peilbesluiten en leggers. Deze uitgaven zijn overgeheveld naar de exploitatie en verantwoord onder goederen en diensten (zie toelichting hieronder bij kosten van goederen en diensten van derden). In totaal dus circa € 3,85 miljoen minder afschrijvingskosten dan begroot.

Personeelslasten

Personele lasten 2013	Budget	Realisatie	Restant
Loonkosten personeel	€ 20.959.491	€ 20.158.324	€ 801.167
Opleidingen	€ 428.341	€ 442.037	€ 13.696-
Loonsom	€ 21.387.832	€ 20.600.360	€ 787.472
Inhuur	€ 1.115.280	€ 1.994.946	€ 879.666-
Voormalig bestuur en personeel	€ 345.000	€ 545.046	€ 200.046-
Overige personele kosten	€ 850.100	€ 611.968	€ 238.132
	€ 2.310.380	€ 3.151.961	€ 841.581-
Totaal Personele lasten	€ 23.698.212	€ 23.752.321	€ 54.109-

De realisatie op personeelslasten wijkt 0,2% af ten opzichte van de begroting.

De personeelslasten bestaan uit verschillende componenten en de belangrijkste zijn in bovenstaande tabel opgenomen. Aan loonkosten voor eigen personeel is circa € 800.000 minder uitgegeven, omdat de formatie wordt gebudgetteerd en de werkelijke bezetting lager is. De vacatureruimte die daardoor ontstaat, kan worden benut om te werven of om inleenkrachten in te huren. Daarnaast is voor circa € 100.000 meer spaarverlof gekocht dan geraamd. Sinds 2012 hebben de medewerkers een individueel keuzebudget (IKB). IKB biedt de medewerker de keuze om de reservering te laten uitbetalen of om verlof te sparen. Het verlofsparen levert de organisatie in het begrotingsjaar een voordeel op omdat minder moet worden uitbetaald. In 2013 is door de medewerkers voor € 280.000 aan spaarverlof gekocht.

In 2013 is voor circa € 2 miljoen ingehuurd en dat is 9,7% van de loonsom. Het budget voor inhuur is bestemd voor het inhuren van projectleiders. Het opvangen van werkzaamheden door vacatures en het vervangen bij langdurige ziekte, wordt financieel gedekt uit de vacatureruimte.

De betalingen aan wachtgelden en uitkeringen zijn € 200.000 hoger dan geraamd. Lopende het jaar zijn de afspraakverplichtingen duidelijk geworden op grond van de berekeningen van de uitkeringsinstantie. De afspraakverplichtingen gelden ook voor de komende jaren.

De overige personeelskosten laten een voordeel zien van circa € 250.000. Er is minder uitgegeven aan arbokosten, werving en selectie, catering, opleiding crisisbeheersing, cursussen en congressen en catering.

Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt), die per 1 januari 2013 van kracht is, heeft als doel de beloning en ontslagvergoeding van topfunctionarissen binnen de (semi)publieke sector te normeren. (Semi)Publieke organisaties moeten de beloning openbaar maken via de jaarrekening en een opgave hiervan doen bij de minister.

Het wettelijke bezoldigingsmaximum voor 2013 is € 228.599.

Aanvullend op de Wnt is op 26 februari 2014 de Regeling bezoldigingscomponenten Wnt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gepubliceerd. Daarin worden nadere regels gesteld over hetgeen bij de toepassing van de Wnt tot de bezoldiging wordt gerekend en over de toerekening van onderdelen van de bezoldiging aan het kalenderjaar.

De Wnt maakt een onderscheid in:

- topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (artikel 4.1 Wnt);
- overige functionarissen van wie de bezoldiging de norm overschrijdt (artikel 4.2 Wnt).

Organisatie	HHSK	HHSK
Functie(s)	dijkgraaf	secretaris-directeur
Aard van de functie	bestuurder	topfunctionaris
Naam	mr. J.H. Oosters	M.J.H. van Kuijk
Beloning	€ 119.713	€ 133.525
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 5.326	€ 2.675
Werkgeversdeel voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	€ 29.703	€ 30.641
Datum dienstverband:		
- aanvang in het boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
- einde in het boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
Interim	nee	nee
Motivering overschrijding norm	n.v.t.	n.v.t.

Goederen en diensten van derden

Aan goederen en diensten van derden is € 1,9 miljoen meer uitgegeven dan begroot. De belangrijkste verschillen zijn:

Nadeel:

- Overschrijding op de budgetten voor advieskosten en overige dienstverlening derden van ruim € 2 miljoen. *(Dit is inclusief de € 2,45 miljoen overheveling van gerealiseerde kosten op lopende investeringsprojecten op het gebied van planvorming, onderzoek & ontwikkeling, peilbesluiten en leggers. Deze uitgaven zijn in de voorjaarsnota 2013 begroot als*

afschrijvingskosten, maar in de exploitatie geboekt als advieskosten en overige dienstverlening derden;

- Hogere kosten grensoverschrijdend afvalwater door een hogere afrekening over het jaar 2010 van € 270.000;
- Hogere onderzoekskosten van € 200.000 als gevolg van een hogere bijdrage aan de GR Aquon en door meer visstandonderzoeken dan gepland voor 2013;
- Hogere onderhoudskosten € 150.000, met name onderhoud watergangen.

Voordeel:

- Lagere advertentiekosten (als gevolg van meer digitaal publiceren) en kosten vormgeving van € 205.000;
- Per saldo lagere energiekosten van € 120.000, het lagere energieverbruik op programma 3 compenseert ruimschoots het hogere energieverbruik op programma 2;
- Lagere kosten voor inkoop chemicaliën als gevolg van een afname in gebruik van € 70.000;
- Minder kosten voor representatie van € 60.000;
- Minder kosten overige kosten arbo van € 65.000.

Bijdragen aan derden

De bijdragen aan derden is ongeveer € 175.000 lager uitgekomen dan begroot. Dit komt met name door de lagere bijdrage voor de muskusrattenbestrijding van € 110.000. Daarnaast is op diverse posten de bijdrage iets lager uitgevallen dan begroot (zoals de bijdrage aan de kosten voor de energiefabriek).

Toevoeging aan voorzieningen / onvoorzien

Per saldo € 585.000 hogere kosten door dotatie aan:

- de voorziening wachtgelden met € 400.000. Aan het eind van het jaar wordt beoordeeld aan de hand van afspraken en wettelijke regelingen of de wachtgeldvoorziening voldoende is om aan de afspraakverplichtingen te kunnen voldoen. In plaats van jaarlijks een bedrag te doteren dient in een keer de wachtgeldvoorziening te worden aangevuld.
- De voorziening spaarverlof met € 260.000. Het kopen van verlof levert de organisatie in eerste instantie extra geld op ten gunste van de exploitatie in het lopende begrotingsjaar, omdat het IKB budget dan niet wordt uitbetaald. Het saldo van dit IKB budget dient als dotatie aan de voorziening spaarverlof om in de toekomst financiële middelen beschikbaar te hebben om capaciteit in te huren.

Het budget van € 100.000 voor onvoorziene kosten is voor € 75.500 niet aangesproken. In 2013 is dit budget alleen aangewend voor de kosten die gemaakt zijn voor verkenning van de verhuuroptie van het Gemeenlandshuis aan de Regionale Belasting Groep

Financiële baten

De rentebaten over de leningen die uitstaan bij de Stichting Beheer Registergoederen Schieland (SBRS) zijn € 30.000 lager doordat een deel van de leningen vroegtijdig is afgelost.

Personeelsbaten

HHSK ontvangt opbrengsten voor het uitlenen van personeel, opbrengsten van de samenwerkingsovereenkomst met de RBG en uitkeringen op grond van sociale wetten. In 2013 zijn meer opbrengsten ontvangen dan geraamd (€95.000) voor uitlening van personeel en voor uitkeringen op grond van de ziektewet (zwangerschappen en wajong). Verder heeft HHSK, conform het belastingplan 2014 waarin is geregeld dat werkgevers een gedeeltelijke teruggaaf krijgen van de basispremie Arbeidsongeschiktheidsfonds, een bedrag ontvangen van €76.000.

Goederen en diensten aan derden

Het resultaat op goederen en diensten aan derden is € 150.000 hoger dan geraamd. De ontvangen precariobelasting is ongeveer € 30.000 hoger dan begroot. Abusievelijk was de administratieve vergoeding van de SBRS voor het beheer van de installaties in het watersysteem van € 35.000 niet meer begroot voor 2013, terwijl deze pas vanaf 2014 afgebouwd wordt en in het jaar 2015 vervalst. Daarnaast is voor € 22.000 meer aan leges opgelegd en ongeveer € 30.000 hogere opbrengst voor

onderhoud wege ontvangen dan begroot. Verder zijn er incidentele opbrengsten ontvangen als gevolg van verkoop van grond en een dienstwagen.

Bijdragen van derden

De ontvangen bijdragen van derden zijn ongeveer € 115.000 lager uitgevallen dan begroot. Het batig saldo na afsluiting van het investeringsproject dijkversterking Nederlek is met ongeveer € 260.000 afgenomen. HHSK heeft een hogere garantstellingprovisie ontvangen (tweede deel uit 2012 is pas in 2013 uitgekeerd) van € 28.000. Tevens is een incidentele uitkering ontvangen van € 32.000 door liquidatie van een onderlinge verzekeraar voor overheidsorganisaties. De uitkering uit het nationaal restauratie fonds is in 2013 € 34.000 hoger dan verwacht. Op diverse posten zijn kleine bijdragen van andere overheden ontvangen.

Waterschapsbelastingen

De RBG verwacht circa € 1 miljoen meer belastingopbrengst te realiseren dan begroot. De opbrengst watersysteemheffing laat een plus zien van € 550.000 en de zuiveringsheffing van € 150.000. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere totale WOZ-waarde in het gebied en een toename van het aantal woonruimten ten opzichte van de raming in de begroting. Hierdoor is tevens de belastingopbrengst over voorgaande jaren (2012 en eerder) circa € 225.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Daarentegen wordt naar verwachting ook € 250.000 meer aan kwijtschelding toegekend. Tot slot is de benodigde dotatie aan de voorziening voor oninbare belastingaanslagen € 385.000 lager dan de begroting. Daardoor is de totale belastingopbrengst na kwijtschelding en oninbaar circa € 1.050.000 hoger dan begroot. Dit zijn overigens voorlopige cijfers omdat accountantscontrole bij de RBG nog moet plaatsvinden.

Interne verrekeningen

De geactiveerde personele lasten zijn circa € 196.000 hoger doordat er meer uren op investeringsprojecten zijn geschreven dan begroot. De doorberekende kosten van pensioenen en wachtgelden, die ten laste komen van de betreffende voorziening, zijn € 200.000 hoger (zie ook de personeelslasten).

Begrotingscriterium

Op het niveau van de programma's is in 2013 binnen de begroting gewerkt (5% met een maximum van € 250.000). Hiermee wordt voldaan aan de begrotingsrechtmatigheid.

2.2 Exploitatierkening naar programma's en kostendragers

Bedragen x € 1.000

Programma's	Begroting 2013		Jaarrekening 2013			
	primair	na wijziging	Totaal	Water-systeem-beheer	Zuiverings-beheer	Wegen-beheer
Programma 1: Waterveiligheid	9.449	6.116	5.935	5.935	-	-
Eigen plannen	443	451	536	536	-	-
Plannen van derden	20	20	11	11	-	-
Beheersinstrumenten waterkeringen	1.019	1.827	1.662	1.662	-	-
Aanleg en onderhoud waterkeringen	7.734	3.584	3.538	3.538	-	-
Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	233	235	188	188	-	-
Programma 2: Oppervlakte- en grondwater	21.822	24.464	24.170	24.089	81	-
Eigen plannen	2.287	3.166	2.736	2.656	81	-
Plannen van derden	93	96	100	100	-	-
Beheersinstrumenten watersystemen	1.287	2.278	2.219	2.219	-	-
Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	4.816	5.678	5.484	5.484	-	-
Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	4.572	4.579	4.500	4.500	-	-
Beheer hoeveelheid water	7.371	7.226	7.566	7.566	-	-
Calamiteitenbestrijding watersystemen	191	212	189	189	-	-
Monitoring watersystemen	1.133	1.154	1.275	1.275	-	-
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	72	75	101	101	-	-
Programma 3: Afvalwaterketen en emissies	33.732	34.684	34.012	538	33.474	-
Eigen plannen	421	880	893	-	893	-
Plannen van derden	12	12	3	-	3	-
Getransporteerd afvalwater	4.858	5.110	4.679	-	4.679	-
Gezuiverd afvalwater	11.505	11.708	11.417	-	11.417	-
Verwerkt slib	5.015	5.025	4.962	-	4.962	-
Afvalwaterbehandeling door derden	11.185	10.721	10.982	-	10.982	-
Rioleringsplannen en subsidies lozingen	657	1.026	896	448	448	-
Aanpak diffuse emissies derden	79	201	180	90	90	-
Programma 4: Wegenbeheer	3.448	3.338	3.228	-	-	3.228
Eigen plannen	14	14	24	-	-	24
Plannen van derden	15	32	36	-	-	36
Beheersinstrumenten wegen	73	78	52	-	-	52
Aanleg en onderhoud wegen	2.809	2.646	2.572	-	-	2.572
Wegenverkeersregeling en -veerkeersveiligheid	537	568	543	-	-	543
Programma 5: Omgeving en organisatie	11.381	11.559	10.504	6.626	3.283	596
Eigen plannen	1.264	1.324	1.089	1.028	61	-
Plannen van derden	274	324	358	358	-	-
Vergunningverlening en advies	1.933	2.002	2.073	1.617	394	62
Toezicht en handhaving	2.319	2.338	2.001	1.623	327	52
Belastingheffing	3.492	3.500	3.411	1.399	1.791	222
Invordering	495	507	486	194	267	24
Bestuur	1.453	1.451	1.289	585	422	282
Externe communicatie	1.245	1.230	988	632	306	49
Algemeen	1.094	1.117	1.191	810	286	95
Totaal nettolasten	79.832	80.161	77.849	37.188	36.838	3.823
Dekking						
Belastingopbrengsten: Watersysteemheffing	36.427	36.427	37.163	37.163	-	-
Belastingopbrengsten: Zuiveringsheffing	37.988	37.988	38.232	-	38.232	-
Belastingopbrengsten: Wegenheffing	4.417	4.417	4.415	-	-	4.415
Totaal belastingopbrengsten	78.832	78.832	79.810	37.163	38.232	4.415
Exploitatieresultaat voor bestemming (tekort)	1.000	1.329		25		
Exploitatieresultaat voor bestemming (overschot)			1.961		1.394	592

*begroting na wijziging, stand voorjaarsnota inclusief een aantal kleine administratieve wijzigingen na vaststelling van de voorjaarsnota, zoals aanwenden deel budget onvoorzien

2.3 Balans per 31-12-2013

bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2013	31 december 2012
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	23.288	21.271
Materiële vaste activa	185.992	182.538
Financiële vaste activa	6.249	6.951
	215.529	210.760
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen	15.285	9.083
Liquide middelen	10	9
	15.295	9.092
Totaal activa	230.824	219.852
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserves	5.000	5.000
Bestemmingsreserves	36.021	35.439
Exploitatieresultaat	1.961	583
	42.982	41.022
VOORZIENINGEN	5.760	7.015
LANGLOPENDE SCHULDEN	122.938	125.595
KORTLOPENDE SCHULDEN	59.144	46.220
Totaal passiva	230.824	219.852

2.3.1 Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

bedragen x € 1000

omschrijving	stand 31-dec-12	investering/ desinvestering	overboeking onderhanden werken	afschrijvingen/ aflossingen	bijdragen van derden	stand 31-dec-13
Vaste activa						
Immateriële vaste activa						
Onderzoek en ontwikkeling	3.073	749-	-	2.305	19	-
Bijdragen aan activa in eigendom bij derden	17.673	7.231	-	1.008	608	23.288
Overige immateriële vaste activa	525	313-	-	212	-	-
	21271		6.170	3.526	627	23.288
Materiële vaste activa						
Gronden en terreinen	11.745	-	-	-	-	11.745
Vervoermiddelen	844	-	-	204	-	640
Machines, apparaten en werktuigen	653	-	438	111	-	981
Bedrijfsgebouwen	9.983	105	142	446	-	9.784
Woonruimten	9	-	-	1	-	8
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	132.052	500	7.029	8.143	250-	131.688
Overige materiële vaste activa	3.310	53-	2.591	1.086	-	4.762
	158.596	553		9.990	250-	159.608
Onderhanden werken	23.942	35.059	10.199-	-	22.417	26.384
	182.538		35.612	9.990	22.168	185.992
Financiële vaste activa						
kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	124	-		5	-	120
leningen aan ambtenaren	1	6		4	-	3
leningen aan overigen	6.826	-		700	-	6.126
	6.951		6	708	-	6.249
Totaal vaste activa	210.760	41.788	-	14.224	22.794	215.529

VLOTTENDE ACTIVA

bedragen x € 1000

bedragen x € 1000

31-dec-13

31-dec-12

Vorderingen

Deze rekening is als volgt onder te verdelen:

Debiteuren

Bedrijfsdebiteuren *)	1.119	3.928
Belastingdebiteuren RBG	10.605	4.152
Af: voorziening dubieuze debiteuren	2.738	1.527
	7.867	2.625
	8.986	6.553
Overlopende activa		
Nog te ontvangen inkomsten	6.169	1.945
Vooruitbetaalde kosten	62	386
Diversen	68	199
	6.299	2.530
Totaal vorderingen en overlopende activa	15.285	9.083

*) Voor de invordering van deze debiteuren zijn de daartoe geëigende maatregelen genomen.

bedragen x € 1000

bedragen x € 1000

31-dec-13

31-dec-12

Liquide middelen

Het totaal van deze post is als volgt gespecificeerd:

Kas	5	3
Banken	3	6
Overige rekeningen-courant	2	-
Totaal liquide middelen	<u>10</u>	<u>9</u>

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen is als volgt samengesteld:

bedragen x € 1000

omschrijving	stand 31-12-12	vermeer- ingen	verminder- ingen	stand 31-12-13 vóór bestemming	exploitatie- resultaat	stand 31-12-13 na bestemming
Algemene reserves						
Bodemreserves						
watersysteembeheer	2.500	-	-	2.500	-	2.500
zuiveringsbeheer	2.000	-	-	2.000	-	2.000
wegenbeheer	500	-	-	500	-	500
Totaal algemene reserves	5.000	-	-	5.000	-	5.000
Bestemmingsreserves						
Tariefegalisatiereserve						
watersysteembeheer	19.221	83	1.236	18.068	59	18.127
zuiveringsbeheer	6.575	1.701	-	8.277	1.593	9.870
wegenbeheer	2.496	316	-	2.812	592	3.404
	28.293	2.100	1.236	29.157	2.244	31.401
Afkoop erfpacht	5.735	-	83	5.652	84	5.568
Subsidie slibverbrandingsinstallatie	1.265	-	181	1.084	181	903
Egalisatiereserve cross border lease	146	-	18	128	18	110
Totaal bestemmingsreserves	35.439	2.100	1.518	36.021	1.961	37.982
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	40.439	2.100	1.518	41.021	1.961	42.982

VOORZIENINGEN

De voorzieningen zijn als volgt samengesteld:

bedragen x € 1000

omschrijving	stand 31-12-12	vermeerderingen		verminderingen		stand 31-12-13
		interne	externe	interne	externe	
Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen	2.179	758	2	-	545	2.393
Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen	4.606	2.730	512	-	4.753	3.095
Voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden	230	65	-	-	23	272
Totaal voorzieningen	7.015	3.552	514	-	5.321	5.760

bedragen x € 1000

31-dec-13

bedragen x € 1000

31-dec-12**LANGLOPENDE SCHULDEN****Geldeningen bij binnenlandse banken**

Saldo per 1 januari	125.595	113.114
Saldo langlopende schulden < 1 jaar	<u>12.520</u>	<u>11.789</u>
	138.114	124.904
Bij: afgesloten geldeningen	15.000	25.000
Af: aflossingen	<u>12.520-</u>	<u>11.789-</u>
Saldo per 31 december	140.594	138.114
Af: aflossingsverplichtingen korter dan 1 jaar	<u>17.656-</u>	<u>12.520-</u>
Saldo per 31 december	<u>122.938</u>	<u>125.595</u>
Totaal langlopende schulden	<u><u>122.938</u></u>	<u><u>125.595</u></u>

De rentelasten voor de geldeningen bedroegen voor 2010 65,8 miljoen.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De specificatie luidt als volgt:

Rekening-courant

Nederlandse Waterschapsbank N.V. 16.799 9.096

Crediteuren 9.524 8.095**Belastingen, sociale en pensioenpremies**

Omzetbelasting 4e kwartaal	48	43
Loonbelasting	1205	1097
Sociale -en pensioenpremies	<u>312</u>	<u>284</u>
	1564	1424

Overlopende passiva

Voortuontvangen inkomsten	65	9.102
Nog te betalen kosten	13.535	5.983
Aflossingsverplichtingen langlopende geldeningen (< 1 jaar)	17.656	12.520
Diversen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>31256</u>	<u>27.605</u>
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u><u>59.144</u></u>	<u><u>46.220</u></u>

2.3.2 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Cross Border Lease

Op 1 oktober 1998 is door het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden (ZHEW) een Cross Border Lease-transactie (CBL) afgesloten met investeerders en banken in de Verenigde Staten. Deze transactie betreft een overeenkomst over de verhuur en huur van twintig rioolwaterzuiveringsinstallaties, waarmee in 1998 een financieel rendement is behaald van circa € 15 miljoen. Met dit bedrag is een reserve CBL gevormd, van waaruit gedurende twintig jaar een bedrag vrijvalt ten gunste van het beleidsproduct zuiveren van afvalwater.

De Cross Border Lease-overeenkomst is dusdanig opgezet dat hierdoor geen verstoring van de bedrijfsvoering plaatsvindt en dat er geen nieuwe financiële consequenties ontstaan. Het beheer en onderhoud en verzekering van betreffende CBL-installaties vindt op een zelfde wijze plaats als voor installaties die niet onder de CBL vallen. Daarnaast is er de verplichting tot periodieke rapportage aan de investeerders en banken in de Verenigde Staten.

In verband met de splitsing van het beheersgebied van het Zuiveringsschap heeft het Waterschap Hollandse Delta zich voor 100% garant gesteld tegenover de investeerders en banken voor alle rechten en plichten voortvloeiend uit de CBL-transactie. Daarnaast is een CBL-overeenkomst gesloten tussen het waterschap Hollandse Delta, het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het waterschap Rivierenland over de verdeling van aansprakelijkheden en beheersafspraken.

Ten behoeve van de aangegeane Cross Border Lease zijn garanties afgegeven voor alle uit de transactie voortvloeiende verplichtingen. Bij het afsluiten van het Cross Border Leasecontract zijn sublease verplichtingen aangegaan voor een totaalbedrag van € 290 miljoen, die volledig zijn gedekt met deposito's.

De verdeling van de aansprakelijkheden tussen de drie rechtsopvolgers van het ZHEW geschiedt op basis van het geïnvesteerde vermogen en is als volgt:

	verdeling aansprakelijkheid	sublease verplichtingen
Hollandse Delta	84,00%	€ 243.600.000
Rivierenland	13,20%	€ 38.280.000
Schieland en de Krimpenerwaard	2,80%	€ 8.120.000
		<u>€ 290.000.000</u>

De genoemde aansprakelijkheidspercentages dienen derhalve te worden aangepast wanneer één of meer installaties niet meer aan de CBL zouden zijn onderworpen.

Uniform Commercial Code-filings: Conform wetgeving in de Verenigde Staten moeten alle financiële transacties worden vastgelegd / gedeponneerd bij de staat waar deze transactie heeft plaatsgevonden. In 1998 heeft dat dan ook plaatsgevonden. Deze deponering moet iedere 5 jaar gecontinueerd worden. Zowel in 2003 als 2008 heeft deze plaatsgevonden. Ook in is de UCC-filings voor de komende 5 jaar tijdig gecontinueerd.

Garantstellingen

Garantstelling N.V. HVC

Per 1 januari 2010 is DRSH Zuiveringsslib N.V. gefuseerd met N.V. HVC. Ingeval van aansprakelijkstelling in verband met de garantstellingovereenkomst gesloten met de Nederlandse Waterschapsbank NV is de volgende verdeelsleutel overeengekomen:

Hoogheemraadschap van Rijnland	31%
Waterschap Hollandse Delta	28%
Hoogheemraadschap van Delfland	24%
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	10%
Waterschap Rivierenland	7%

Het restantbedrag van de geldleningen bedraagt per 1 januari 2013 € 52,2 miljoen en per 31 december 2013 € 48,8 miljoen.

Garantstelling Regionale Belasting Groep (RBG)

De deelnemers van de RBG staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente en aflossing, boeten en kosten van de door de RBG af te sluiten langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden, naar verhouding van de bijdrage van de deelnemers op 1 januari van het jaar waarin de rente en aflossing verschuldigd is, ter waarde van:

Hoogheemraadschap van Delfland:	56%
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard:	28%
Gemeente Delft:	16%

Garantstelling Stichting Beheer Registergoederen Schieland (SBRS)

HHSK heeft zich garant gesteld voor het saldo in rekening-courant van SBRS bij de Nederlandse Waterschapsbank.

Garantstelling AQUON

HHSK heeft zich garant gesteld voor het saldo in rekening-courant van AQUON bij de Nederlandse Waterschapsbank en voor de aangetrokken langlopende leningen (nog geen formele opgave van ontvangen over het jaar 2013).

Meerjarige verplichtingen

Lopende projecten

Binnen de lopende projecten zijn verplichtingen aangegaan met leveranciers voor een bedrag van circa 24,5 miljoen. Nog te ontvangen subsidies van derden bedragen naar verwachting € 30,9 miljoen.

Exploitatie

Op basis van de nog doorlopende meerjarige contracten in het financieel systeem zijn verplichtingen aangegaan met leveranciers voor een bedrag van circa € 12,3 miljoen.

Risico's 2013

Juridische procedures

Schieland en de Krimpenerwaard is eind 2012 betrokken in de volgende juridische procedures, die financiële consequenties kunnen hebben.

De eigenaar van een woonboot, gelegen in de Ringvaart te Moordrecht, vordert het herstel van het volledige sluizencomplex van de (oude) Snelle Sluis. Het herstel moet zodanig uitgevoerd worden, dat de boot via de Snelle Sluis de rivier de Hollandsche IJssel kan bereiken voor het uitvoeren van onderhoud aan de woonboot. De boot is groter dan de afmetingen van de sluis. Herstel van het volledige sluizencomplex bedraagt circa € 1,1 miljoen. Het Gerechtshof heeft in juni 2011 vonnis gewezen. Het Hof heeft de eis tot herstel van het volledige sluizencomplex afgewezen. Wel is HHSK veroordeeld nog eenmaal medewerking te verlenen aan het schutten van het woonschip vanuit de Ringvaart naar de rivier de Hollandsche IJssel. Inmiddels zijn onderhandelingen met betrokkene gaande over alternatieve oplossingen.

De kosten van de herverkiezing 2004 zijn geclaimd bij de veroorzaker van deze herverkiezing. Ter zekerheidsstelling van onze vordering van € 135.000 (te vermeerderen met rente) was conservatoir beslag gelegd op een appartementsrecht van de veroorzaker. Omdat hij dat wilde verkopen heeft hij de vordering ter hoogte van € 150.000 voldaan. Inmiddels is HHSK door de rechtbank in het gelijk gesteld. De veroorzaker van de herverkiezing is echter in hoger beroep gegaan bij het Hof. Behandeling van het hoger beroep door het Hof vindt naar verwachting in 2014 plaats.

Er loopt één juridische procedure over een aanslag precariobelasting. Het gerechtshof heeft HHSK onlangs in het gelijk gesteld. Er is vervolgens beroep in cassatie aangetekend bij de Hoge Raad.

Deze heeft HHSK onlangs in het gelijk gesteld. De zaak is nog wel doorverwezen naar het Gerechtshof Amsterdam voor nader onderzoek over een feitelijke stelling. Hierover heeft het Hof inmiddels een arrest gewezen, waartegen betrokkene onlangs beroep in cassatie bij de Hoge Raad (tweede cassatie) heeft ingesteld. Als de belastingplichtige in het gelijk wordt gesteld loopt HHSK de kans dat we geen aanslagen precariobelasting meer mogen opleggen voor de eerste dam en/of brug naar iemands perceel. Naast het mislopen van een bedrag aan inkomsten moeten aanzienlijke inspanningen verricht worden om de eigendomssituatie van deze bruggen/dammen te regelen, om daarmee eigendomverlies door verjaring te voorkomen of juist het ongewild in eigendom verkrijgen van deze bruggen/dammen.

Het Waterschapshuis (HWH) /

Landelijke samenwerking met andere waterschappen

In november 2013 is een besluit genomen over een nieuwe vorm, inrichting en besturing, het zgn. HWH 2.0. Daarbij is de eerste stap gezet in een splitsing van de organisatiestructuur van de gemeenschappelijke regeling, in de vorm i) van een sterk afgeslankte organisatiedeel voor de collectieve taken voor alle waterschappen en ii) een organisatiedeel voor de facultatieve taken op basis van deelname.

Op dit moment vindt de uitwerking plaats van de verdere inrichting van de organisatie HWH en de consequenties voor de begroting voor 2014 e.v. Besluiten worden voorzien in de loop van 2014. De hieruit voortvloeiende effecten kunnen in meer of mindere mate van invloed op de ICT taken en de financiële bijdrage

Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)

HHSK is begonnen met de transitie naar de Basisregistratie Grootschalige Topografie. Op basis van de huidige informatie in het beheerregister is bepaald dat de BGT over 17.000 km water gerelateerd, 7.000 km waterkering gerelateerd en 700 km wegen gerelateerde lijn- en vlakinformatie gaat, aangevuld met 10.000 kunstwerken.

De BGT moet met de andere bronhouders gemaakt en onderhouden worden. Daarvoor werkt HHSK samen met dertien gemeenten, Rijkswaterstaat, Prorail, provincie Zuid-Holland en het landelijk samenwerkingsverband BGT (LSV-BGT).

Een aantal zaken is nog niet bekend, waardoor het risico bestaat dat de beheersopgave toeneemt (of afneemt). De kans dat deze onzekerheden tot een ongewenst effect leiden, is groot. Enerzijds is er nog geen definitieve overeenstemming over de bronhoudersgrenzen. Ook sommige uitvoeringsaspecten die samenhangen met omvang, taakverdeling, planning en werkwijze van de verschillende bronhouders moeten nog iteratief worden afgestemd.

Met name de combinatie van kosten, afhankelijkheden van meerdere externe organisaties en impact op de interne organisatie leiden tot een naar verwachting substantiële impact voor HHSK. Voor de transitieperiode geldt een investeringsbandbreedte van € 400.000 tot € 1,2 miljoen. Voor de beheerkosten wordt verwacht dat minimaal het huidige exploitatiebudget voor de grootschalige basiskaart Nederland (GBKN) nodig is.

In 2013 zijn de voorbereidingen gestart om de implementatie van de basisregistratie grootschalige topografie in een projectorganisatie uit te voeren.

Er is een fasering aangebracht en een second opinion uitgevoerd op de kostenberekeningen. Door deze aanpak kan in 2014 een voorbereidingsfase uitgevoerd worden bestaande uit een omgevingsanalyse, het verkennen van de samenwerkingsmogelijkheden en het voorbereiden van de realisatiefase in 2015.

Financiering van de voorbereidingsfase is begroot met het investeringsprogramma F&S en vormt geen risico in 2014. De impact op de begroting voor 2015 zal in de voorbereidingsfase inzichtelijk gemaakt worden.

2.3.3 Ondersteunende producten

Wat heeft het gekost?

Beleidsproduct	Budget	Realisatie Bedrag	Restant begroting minus realisatie	% Restant
BP51 Centraal management	2.152	1.796	356	16,6%
BP52 Personeel en organisatie	1.744	2.036	-292	-16,8%
BP53 Interne voorlichting	113	132	-19	-17,1%
BP54 Algemeen-bestaarlijke en -juridische onderst.	593	662	-69	-11,6%
BP55 Concerncontrol en financieel beleid	2.389	2.348	41	1,7%
BP56 Informatiebeleid en automatisering	3.385	2.996	389	11,5%
BP57 Huisvesting	1.586	1.671	-85	-5,4%
BP58 Interne faciliteiten	1.956	1.898	58	3,0%
BP59 Materieelbeheer	1.197	1.155	42	3,5%
Totaal Programma: Ondersteunende producten	15.115	14.694	421	2,8%

Toelichting op financieel resultaat

Centraal management

Dit beleidsproduct bestaat uit de beheerproducten directie en management- en secretariële ondersteuning. Op het product directie zijn de personeelskosten € 200.000 lager, omdat de kosten van de algemene dienst op dit product zijn begroot terwijl de realisatie op het product personeel en organisatie is geboekt. De kosten van het beheerproduct management- en secretariële ondersteuning zijn precies gelijk aan de begroting. Verder is voor een bedrag van € 150.000 minder overgeheveld vanuit lopende investeringsprojecten op het gebied van planvorming en onderzoek en ontwikkeling naar dit product dan begroot in het kader van duurzaam financieel beheer. Met name het niet aanspreken van het krediet voor onderzoek en ontwikkeling ad €100.000 is de oorzaak.

Personeel en organisatie

Op het product personeel is een tekort van circa € 300.000. De personeelskosten van de algemene dienst zijn op dit product geboekt maar begroot op centraal management (zie ook centraal management). Daarnaast is een belangrijke oorzaak een toevoeging aan de voorziening wachtgelden van € 400.000. Aan het eind van het jaar wordt beoordeeld aan de hand van afspraken en wettelijke regelingen of de wachtgeldvoorziening voldoende is om aan de afspraakverplichtingen te kunnen voldoen. In plaats van jaarlijks een bedrag te doteren, dient in één keer de wachtgeldvoorziening te worden aangevuld. Meevallers zijn achtereenvolgens het niet volledig benutten van de flexibiliteitsreserve voor een bedrag van € 100.000, minder kosten voor werving en selectie (€ 25.000), arbodienst (€ 40.000), milieuzorg (€ 50.000) en overige personele kosten (€ 15.000). Verder heeft HHSK eenmalig een teruggaaf van de basispremie arbeidsongeschiktheidsfonds ontvangen van €76.000.

Interne voorlichting

De kosten van dit product zijn € 19.000 hoger dan begroot door de inleen van een senior adviseur communicatie in 2013.

Algemeen bestaarlijke en juridische ondersteuning

De kosten van juridisch advies zijn om twee redenen hoger dan begroot. Ten eerste is een juridisch adviseur ingeleend ter vervanging van een langdurig zieke medewerker. Ten tweede zijn de kosten van gerechtelijke procedures hoger uitgevallen. Voornaamste oorzaken zijn het proces tot aan de Hoge Raad over de heffing precariobelasting, de kwestie HVC en het procesadvies van de aanbesteding van de juridische dienstverlening.

Concern control en financieel beleid

De onderschrijving op dit beheerproduct is het gevolg van een incidentele uitkering in verband met het opheffen van het verzekeringscollectief "Onderlinge voor Overheden" en doordat minder advieskosten zijn gemaakt.

Informatiebeleid en automatisering

Op dit product zijn enkele overige exploitatiebudgetten niet volledig benut, op de posten telefonie en onderhoud software blijft bij elkaar ongeveer € 30.000 over. Het merendeel van het overschot wordt echter veroorzaakt door een post afschrijvingen die voor € 362.000 niet is benut: één project stond eerst te boek als een onderzoeksproject. Om die reden werd het bij de voorjaarsnota 2013 bestemd om in het kader van duurzaam financieel beheer in één keer af te schrijven in 2013. Vandaar de raming voor afschrijvingen op het product. Na de voorjaarsnota bleek het onderzoek vervolg te krijgen ten laste van het krediet voor hard- en software ten behoeve van het zaakstelsel. Daardoor mogen de onderzoekskosten worden mee-geactiveerd als de investering wordt afgesloten.

Huisvesting

De overschrijving van in totaal € 105.000 wordt grotendeels veroorzaakt doordat de personeelskosten van de contractmanager energie, tevens gebouwenbeheerder, hier worden verantwoord. De kosten echter worden begroot bij de afdeling Afvalwaterketen, waar deze medewerker in dienst is. Omdat de kosten ten behoeve van het hoofdkantoor anders moeten worden doorbelast, is voor deze (boekhoudkundige) constructie gekozen. Feitelijk is er dus sprake van een verschuiving en niet van een tekort. Verder zijn er kleinere overschrijvingen bij het onderhoud van het gebouw, de schoonmaak ervan en de overige dienstverlening.

Interne faciliteiten

Bij interne faciliteiten resteert ongeveer € 67.000. Er blijft onder andere geld over op schrijfbenodigdheden, portokosten en catering. Bij de catering hebben de acties om bewuster gebruik te maken van koffie en lunches tijdens vergaderingen duidelijk effect gesorteerd.

Materieelbeheer

Op het beleidsproduct materieelbeheer worden budgetten geraamd voor werkmaterieel van alle afdelingen, niet alleen voor het wagenpark van Schieland en de Krimpenerwaard. In algemene zin is met name voor aanschaf iets minder uitgegeven en voor gasolie iets meer dan was geraamd.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de programmarekening over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het *Waterschapsbesluit* en de *Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT)*, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het *Waterschapsbesluit*. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van het Hoogheemraadschap en de *Beleidsregels toepassing WNT*.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden*, hoofdstuk 4 van het *Waterschapsbesluit* en de *Beleidsregels toepassing WNT* inclusief het *controleprotocol WNT*. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het hoogheemraadschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het *Waterschapsbesluit* en de *Beleidsregels toepassing WNT*.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van het Hoogheemraadschap en de *Beleidsregels toepassing WNT*.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 109, derde lid, onderdeel d, van de *Waterschapswet* melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Den Haag, 16 mei 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. B. Minks RA

Vaststelling

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard verklaren zich met vorenstaande rekening, alsmede de daarbij behorende toelichtende bescheiden akkoord en doen daarvan verantwoording aan de Verenigde Vergadering van het hoogheemraadschap.

Rotterdam, 20 mei 2014

secretaris-directeur,
M.J.H. van Kuijk

dijkgraaf,
mr. J.H. Oosters

Aldus vastgesteld door de Verenigde Vergadering van Schieland en de Krimpenerwaard.

Rotterdam, 2 juli 2014

De secretaris-directeur,
M.J.H. van Kuijk

De voorzitter,
mr. J.H. Oosters